

ZNOVUZRODENÉ DEDIČSTVO

Do kaštieľa v Rusovciach
sa vráti život

Zlyhal v tejto kríze
kapitalizmus?

Angažovaní zamestnanci
podržia firmu

Máme odlišný prístup ku kvalite obrazu: **použitelnosť obrazu.**

Kvalita obrazu je vždy dôležitá, ale výhody ktoré získate od video dohľadu, sú dané skutočným použitím získaného obrazového materiálu. Chcete celkový prehľad alebo drobný detail? Ochranu perimetru alebo čítanie ŠPZ? V živom pohľade, v zázname alebo oboch? Je obraz optimalizovaný pre Vaše použitie?

Zjednodušujeme Vám prácu tým, že použiteľnosť obrazu je našou hlavnou prioritou. Zdieľame naše skúsenosti a kvalifikáciu, a ponúkame komplexný rozsah vlastností pre vylepšenie obrazu – ako vzdialený zoom a

zaostrenie, megapixel a HDTV – tak môžete plne využívať najširšie portfólio sieťových video produktov.

A aby sme zaistili Váš prístup k nutnej kvalifikácii pre inštaláciu a podporu IP dohľadového systému, máme partnerstvo s viac než 59,000 špecialistami po celom svete. Ako svetový líder videa sa Vám snažíme pomôcť vyťažiť maximum z možností Vašeho video dohľadu.

Získajte Axis obraz. Zostaňte o krok vpred.
www.axis.com/imageusability

AXIS Q1755 Network Camera:
H.264, zoom and HDTV image quality.

AXIS®
COMMUNICATIONS

GOODWILL

Magazín o ekonomike, biznise a spoločnosti

november 2013

Registrované ako periodická tlač Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky pod registračným číslom EV 3451/09, ISSN 1337-9798

Vydáva:

Goodwill Publishing, s. r. o.
IČO: 44 635 770

Adresa redakcie:

GOODWILL, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava
tel./fax: 02/48 28 74 25 • goodwill@goodwill.eu.sk

Ing. Juraj Filin

šéfredaktor a konateľ

filin@goodwill.eu.sk • redakcia@goodwill.eu.sk
tel.: 0907 78 91 64

Mgr. Valéria Nagyová

obchodná riaditeľka

nagyova@goodwill.eu.sk • valeria.nagyova@gmail.com
tel./fax: 02/48 28 74 25 • tel.: 0911 80 70 10

www.goodwill.eu.sk

Rozširujú:

LK Permanent, Mediaprint-kapa Pressegrasso, a. s., Slovenská pošta, a. s., a súkromní distribútori. Časopis sa distribuuje na konferencie, do hotelov, VIP akcie. Distribúcia directmailingom – súkromný sektor, verejná správa a neziskové organizácie a inštitúcie. Časopis na stiahnutie aj na Apple iPad™

Predplatné:

12 € ročne (10 čísel vrátane poštovného a balného)
Objednávky na predplatné: goodwill@goodwill.eu.sk

Grafické vyhotovenie:

Patrik Slazanský • www.slazanski.com

Tlač:

FABER, s. r. o., Bratislava

Podklady k titulnej strane: TASR, archív (k článku na strane 17)

Autorské práva vyhradené. Rozmnožovanie, spracovanie a šírenie diela – textu, fotografií, grafov, a to v jednotlivých prípadoch alebo v celkoch – je možné len so súhlasom vydavateľa a s uvedením zdroja.

Niektoré inzeráty neprešli jazykovou úpravou. Za obsah inzercie zodpovedajú inzerenti.

Redakcia si vyhradzuje právo na úpravu príspevkov. Nevyžiadané rukopisy nevraciamy. Za správnosť textov sú zodpovední autori.

Monitoring tlače poskytuje so súhlasom vydavateľa spoločnosť Newton Media a Slovakia Online. Niektoré články sú prístupné na www.abcreklama.sk.

Toto číslo vychádza 12. 11. 2013 s poradovým číslom 6; ročník V.

Potrebuje väčšie zomknutie hospodárskej únie

Budúci rok bude pre Európsku úniu kľúčový. Obyvatelia Európskej únie budú voliť nový Európsky parlament a ten bude voliť nového predsedu Európskej komisie. Táto zmena vrcholných predstaviteľov EÚ je ideálnou príležitosťou zamyslieť sa nad tým, čo predstavuje Európa a ako vytvoriť stabilnejšiu, ucelenú a prosperujúcu Úniu, založenú na solidarite, vzájomnej závislosti a osvietenom vlastnom záujme.

Európa urobila počas ostatných pár rokov mimoriadny pokrok, pokiaľ ide o reakcie na finančnú krízu. Budúcnosť Hospodárskej a menovej únie (EMU) však závisí od troch kľúčových prvkov: väčšej hospodárskej konvergencie, väčšej otvorenosti v rámci jednotného trhu a väčšej odolnosti voči asymetrickým šokom. Dosiahnutie týchto cieľov nezávisí od (ďalších) technických diskusií, ale od presadenia nového politického konsenzu v prospech väčšieho nadnárodného prístupu.

Po prvé, väčšia hospodárska konvergencia v rámci EÚ si vyžaduje pevnejší rámec na koordináciu hospodárskych politik členských štátov. Teraz je tu návrh na rozšírenie budúcej koordinácie o zásadné ekonomické reformy a zavedenie nejakej formy záväznej dohody medzi inštitúciami EÚ a členskými štátmi, ktorá by zabezpečila, že reformy, ktoré Európa potrebuje, sa dajú uskutočniť. Realizácia týchto reforiem je často bolestivá a niektoré z nich kladú príliš veľké nároky na trpezlivosť voličov. Obyvatelia EÚ preto potrebujú vidieť, že odmena je na obzore.

Po druhé, lepšia EMU potrebuje skutočne jednotný trh, čo je pre Európu najlepším nástrojom na obnovu rastu a nápravu vnútornej nerovnováhy. Pokrok smerom k zrušeniu zvyšných prekážok obchodu bol však zatiaľ pomalý. Európska únia má zhruba 100 telekomunikačných operátorov, zatiaľ čo USA majú len piatich a Čína dokonca iba troch. Len ak sa vzdáme našich národných reflexov, budeme schopní posunúť jednotný trh do ďalšej fázy vývoja.

No a nakoniec, lepšia EMU by mala byť odolnejšia voči asymetrickým šokom. V ideálnom prípade si to vyžaduje nejakú formu zdieľania rizík a finančnej solidarity. Doteraz sa každý krok smerom k väčšej finančnej stabilite medzi členskými štátmi stretol s odporom a podporil rast priepasť medzi dlžníckymi a veriteľskými krajinami.

Solidarita v Európe nemôže byť ponímaná ako morálna povinnosť jedných pomáhať druhým. Solidarita sa dá interpretovať ako osvietený vlastný záujem, akási forma reciprocity, z ktorej majú úžitok na striedačku všetci – bez trvalých transferov.

Stará architektúra EMU a jej politické základy sa otriasli. Musíme postaviť novú hospodársku budovu na nových politických základoch. Spoločné celoeurópske riešenia sú nevyhnutné, hoci si vyžadujú ochotu členských štátov vložiť do spoločného väčší podiel svojej suverenity.

Enrico Letta

predseda vlády Talianska
© Project Syndicate

Zlyhal v tejto kríze kapitalizmus?

Pozor na prognózy centrálnych bánk

Na začiatku krízy zlyhali najmä konvenčné ekonomické teórie a inštitúcie, ktoré sa nimi riadili. Ved' ako by ináč mohla mať banka Lehman Brothers tri dni pred svojím krachom investičné hodnotenie „A“? **8 10**

Ekonomika

- 6** | J&T, Penta a spol.: pevné svorníky dvoch republik
- 8** | Zlyhal v tejto kríze kapitalizmus?
- 10** | Pozor na prognózy centrálnych bánk
- 18** | Ukrajina sa približuje k štandardom EÚ
Veľvyslanec Oleh Havaši

Cestovný ruch

- 16** | ZCR aj ZMOS vítajú novelu o turizme
- 16** | Investorov lákajú hotely v strednej Európe
- 17** | Znovuzrodené dedičstvo

Financie

- 20** | Čo prináša európsky fiskálny dvojbalíček?

- 23** | Poistenie ako zamestnanecký benefit

- 24** | Vplyvové investovanie: peniaze v službách dobrých vecí

Podnikanie

- 26** | Globálny index dôvery a situácia firiem
- 27** | Malé podniky a bremeno daní a odvodov
- 28** | Zmeny v exekučnom konaní od 1. novembra 2013
- 29** | Slovinci si hľadajú cesty k podnikaniu
- 30** | Nekalá súťaž v podnikaní a „šmejdi“ očami právnika
Rozhovor s Jozefom Vozárom
- 32** | Angažovanosť zamestnancov a manažment
- 33** | Pracovný stres a ochrana zdravia

Informačné a komunikačné technológie

- 12** | Kybernetické útoky a útočníci
- 13** | Kryptomeny alebo: druhá strana mince bitcoin
- 14** | Špionáž cez kyberpriestor
- 34** | Ako zdravo „nakopnúť“ manažment aj zamestnancov?
SW na riadenie ľudského kapitálu
- 35** | Ako vybrať správny účtovný softvér
- 36** | BYOD je tu, pripravme sa na COPE
- 37** | Udeľovanie slovenských počítačových „Oscarov“ 2013
- 38** | IT zariadenia na prácu aj osobné využitie
- 39** | Horalky z oblakov
Privátny cloud od spoločnosti SWAN
- 42** | Apple – najcennejšia značka sveta

Angažovanosť zamestnancov a manažment

Často nedocenený faktor rastu produktivity a odolnosti firmy.

32

Znovuzrodené dedičstvo

Je načasе revitalizovať umŕtvené aktíva potenciálne atraktívnych historických objektov.

17

Doprava a logistika

- 44 | Tvorba logistického reťazca
- 46 | Kvalitne pripravený outsourcing logistiky pomáha biznisu
- 47 | Priemysel potrebuje logistiku

Automobily

- 48 | P 508: dobrá loď do flotily
- 50 | Priemysel, ktorý ťahá ekonomiku

Stavebníctvo a reality

- 52 | Stavba roka 2013
- 53 | Investori z ČR a zo SR v zahraničných realitách

Zdravie

- 54 | Na odstránenie znamienok sú vhodné chladné mesiace
- 55 | Poklad v jadrách marhúľ
Vitamin B17 – amygdalin

- 56 | Nebojte sa návštevy urológa

- 57 | Psychiatri u nás pomáhajú ročne 400 000 ľuďom

- 58 | Pred lymfómom nie je nikto v bezpečí

- 59 | Chôdza posilňuje srdce

- 60 | Športujte (aj) pri kŕčových žilách!

- 61 | Vychutnajte si šport na jeseň a chráňte svoje kĺby

Potraviny

- 63 | Svätokatarínske víno prichádza
- 64 | Varil som pre švédskeho kráľa
Šéfkuchár František Janata

Obchod

- 67 | Milión eur ako pokuta za jogurt? Priveľa, myslia si obchodníci

Spoločenská zodpovednosť firiem

- 69 | Bohatší o zážitky i priateľstvá (Dominikov príbeh)
Nadácia pre deti Slovenska

Štýl

- 70 | Vône jesene
- 71 | Business & Pleasure Networking – prečo nie?

Marketing

- 72 | Prečo by mali zákazníci prísť práve k vám?
- 73 | Event – marketingový nástroj pre vašu budúcnosť?

Vzdelávanie

- 74 | Vzdelávanie, kurzy, semináre
- 75 | Investujte s rozumom do jazykového vzdelávania

Hollande na Slovensku

Spolupráca v oblasti jadrovej energie a riešenie problému nezamestnanosti mladých sú oblasti pre veľmi úzku spoluprácu Slovenska a Francúzskej republiky. Počas rokovaní v Bratislave sa na tom zhodli prezident François Hollande a premiér Robert Fico.

Obaja ľavicoví politici sa zasadajú za štátne stimuly v prospech rastu a zmiernenia sociálnych dopadov krízy. „Po reštriktívnych opatreniach, ktoré museli prísť, musí prísť aj čas doručovania dobrých správ, ktoré sa týkajú aj rastu pracovných miest,“ povedal R. Fico. Pri presadzovaní týchto myšlienok bude mať podľa neho Francúzsko v Slovensku vždy oporu. Podľa francúzskeho prezidenta je povinnosťou európskych lídrov vytvárať budúcnosť Európy tak, aby dávala nádej, čím sa zabráni rastu extrémizmu.

V rámci Akčného plánu strategického partnerstva medzi oboma krajinami na roky 2013 – 2018 sa predpokladá spolupráca v 14 oblastiach. Slovenský premiér osobitne upozornil na jadrovú energetiku. Spomenul program výskumu novej generácie bezpečných reaktorov Allegro, na ktorom sa podieľajú Slovensko aj Francúzsko.

TA

Slováci sú €-optimisti

Väčšina občanov Slovenska (51 %) verí, že zavedenie eura pomohlo zmierniť dosahy krízy v krajine. Na úrovni EÚ uprednostňujú koordináciu protikrizových opatrení s inými členskými štátmi. Vyplyva to z prieskumu Eurobarometer na vzorke 1 000 Slovákov.

Z pohľadu ekonomického vývoja do roku 2025 respondenti v EÚ vyjadrili dôveru ako v Európsku úniu, tak aj v národné vlády. „Slováci však v tomto smere dôverujú viac Európskej únii než národnej vláde,“ upozornil Dionýz Hochel z Informačnej kancelárie Európskeho parlamentu na Slovensku. Väčšina európskych respondentov je presvedčená, že banky by mali byť regulované viac na úrovni EÚ ako na národnej úrovni.

JF

J&T, Penta a spol.: pevné svorníky dvoch republík

Ekonomiky ČR a SR sú aj napriek rozdeleniu spoločného štátu pred 20 rokmi stále prepojené.

Slovensko a Česká republika patria vzájomne medzi najvýznamnejších obchodných partnerov a previazanosť dokazujú aj príklady viacerých medzinárodných firiem, pôsobiach úspešne súčasne v SR aj ČR.

J&T a Penta

Predovšetkým na trhoch v SR aj ČR pôsobia už od deväťdesiatych rokov aj najznámejšie slovenské, respektive stredoeurópske finančné skupiny, J&T a Penta Investments.

Prvá spoločnosť skupiny J&T bola založená v roku 1994 na Slovensku. Už v roku 1996 však vznikla v ČR spoločnosť J&T Securities, obchodník s cennými papiermi. Skupina v roku 1998 vstúpila do českého bankovníctva akvizíciou Podnikateľskej banky, z ktorej vznikla J&T Banka. V roku 2004 skupina vstúpila do českého energetického sektora získaním balíka 34 % akcií Pražskej energetiky.

EPH, energetika a sieťové podniky

Významnou česko-slovenskou investíciou J&T je 37-percentný podiel v Energetickom a priemyslovom holdingu (EPH), ktorý je dlhodobým strategickým investorom najmä v energetike, ale aj v priemysle oboch krajín. Zahŕňa výrobu elektriny a tepla, ich distribúciu a predaj konečným zákazníkom, ako aj obchod s elektrinou a plynom. Na Slovensku je alebo sa stane napríklad spoluvlastníkom Slovenského plynárenského

priemyslu (SPP) a Stredoslovenskej energetiky (SSE). V ČR zase ovláda Plzeňskú energetiku, Elektrárňu Opatovice či Pražskú teplárenskú.

Penta Investments Limited začínala v roku 1993 v Bratislave, v rokoch 1994 až 1997 investovala predovšetkým do nákupu finančných opcii. V roku 2001 vstúpila Penta na český trh, kde investovala do siete lekární Dr. Max, stávkovej kancelárie Fortuna a spoločností Aero Vodochody a Severomoravské vodovody a kanalizácie. V roku 2010 expandovala finančná skupina v Česku aj do sektora nehnuteľností.

Agilný ČEZ

Ďalším z príkladov významného pôsobenia na trhoch ČR aj SR je česká energetická skupina ČEZ. V roku 2005 zriadila na Slovensku organizačnú zložku na podporu svojich aktivít na našom trhu. Od roku 2007 pôsobí samostatná dcérska spoločnosť ČEZ Slovensko, ktorá predáva odberateľom plyn aj elektrinu.

J&T Banka vznikla z českej Podnikateľskej banky po jej prevzatí slovenskými „žralokmi“.

Aktivita ČEZ Group smerujú aj do oblasti telekomunikácií, informatiky, jadrového výskumu, projektovania, výstavby a údržby energetických zariadení, ťažby surovín alebo spracovania vedľajších energetických produktov. Prevádzkuje dve jadrové elektrárne a 15 tepelných elektrární v ČR a tri tepelné elektrárne v zahraničí, 34 vodných, jeden fotovoltický a dva veterné zdroje. V ČR je ČEZ aj najväčším výrobcom elektriny z obnoviteľných zdrojov.

TA

Vzťahy, ktoré hrejú:
Slováci držia kontrolný balík
v matke najväčšej pražskej teplárne.

Doing Business: na Singapur stále nemáme

Najlepšie sa vlni podnikalo v Singapure. Vyplýva to zo správy Svetovej banky (SB) Doing Business 2014. Slovensko si v celosvetovom poradí pohoršilo o šesť miest a je na 49. priečke.

Na druhom mieste sa umiestnil Hongkong, nasledovaný Novým Zélandom a USA. Najvyššie spomedzi európskych krajín sa umiestnilo Dánsko na piatom mieste. Šiesta je Malajzia, siedme Gruzínsko, ôsme Nórsko a prvú desiatku uzatvára Veľká Británia. Z V4 bolo Poľsko na 45. mieste, Maďarsko 54. a Česko 75. Nemecko je 21.

Slovensko najhoršie bodovalo v kategórii ochrany investorov, v ktorej bolo na 115. mieste. Najvyššie, na 11. mieste, sa umiestnilo v kategórii „registrácia nehnuteľností“.

Zhoršovanie pozície SR v tomto a ďalších rebríčkoch komentovalo po viacerých líniiach aj Ministerstvo hospodárstva SR. „Podľa dosiahnutých výsledkov je možné konštatovať, že ostatné hodnotené krajiny výraznejšie pracujú na zlepšovaní situácie v uvedených oblastiach, pričom SR, naopak, z dlhodobého hľadiska stagnuje, čo sa odráža na neustále sa zhoršujúcej pozícii,“ uviedol rezort vo svojej Analýze stavu malého a stredného podnikania. **TA**

V čínskej ekonomike treba veľa zmeniť

Čína si uvedomuje slabé miesta svojho ekonomického systému a hľadá cesty k novým reformám. Centrum pre rozvoj spoločnosti (DRC), ktoré je think-tankom čínskej vlády, zverejnilo dokument o potrebe reforiem v ôsmich kľúčových oblastiach. Ide o zmeny v monopolných priemyselných odvetviach, poľnohospodárstve, financiách, ale aj o fungovanie administratívy, podporu inovácií a „zeleného“ rozvoja.

Správa DRC navrhuje rozšíriť trhové a konkurenčné prostredie v kľúčových odvetviach vrátane energetiky a telekomunikácií. Diverzifikovať by sa mali investičné zdroje v doprave, liberalizovať import ropy, nafty a zemného plynu. Ťažisko reforiem vo finančnom sektore má byť v jeho liberalizácii, najmä pokiaľ ide o podmienky vstupu na trh, úrokové miery a výmenné kurzy.

Expert DRC navrhuje ďalšie otváranie sa čínskej ekonomiky svetu vrátane vstupu konkurenčných investorov a operátorov do sieťových odvetví a bánk. Ako uviedla agentúra Sincua, cieľom nového kola reforiem má byť „zabezpečenie dynamiky a inovatívnosti v prostredí socialistickej trhovej ekonomiky s vládou práva“. **JF/TA**

Voľný obchod cez Atlantik: EÚ – Kanada

Európska únia (EÚ) a Kanada sa v októbri de facto dohodli na vytvorení zóny voľného obchodu, keď úspešne dokončili rokovania o hospodárskej a obchodnej dohode. Takmer úplné otvorenie oboch trhov prakticky vo všetkých oblastiach by malo podporiť ekonomiku na oboch stranách Atlantiku. Podľa šéfa Európskej komisie Josého Manuela Barrosa je dohoda bodom obratu vo vzťahoch medzi EÚ a Kanadou a začiatkom novej éry.

„Je to najväčšia dohoda, akú naša krajina uzavrela. A je to historické víťazstvo pre Kanadu,“ povedal kanadský premiér Stephen Harper. „Teraz máme voľný prístup k polovici globálneho trhu.“

Podľa EK môže odstránenie 99 % všetkých ciel, uznanie štandardov atď. zvýšiť vzájomný obchod o 23 %, teda ročne o 26 miliárd eur. EÚ verí, že dohoda môže byť vzorom pre rokovania s USA.

TA

○ Vaše zásielky sa postaráme, ako o vlastné.

Zberná služba - preprava tovaru s hmotnosťou do 2 ton, alebo 2 ložných metrov s dôrazom na **zvýhodnenú cenu**.

Sme v spojení s **35 krajinami** s viac ako **10 pravidelnými linkami denne** do celej EÚ.

GEFCO

LOGISTICS FOR MANUFACTURERS

Customer Service
customer.service@gefco.sk
+421 (0)33 321 32 39
www.gefco.sk

Zlyhal v tejto kríze kapitalizmus?

Ako je možné, že ekonómovia pred piatimi rokmi nespozorovali blížiacu sa hrozbu? Odpoveď znie: zlyhala mainstreamová ekonomická teória, o ktorej si mysleli, že im povie všetko.

Ešte šesť dní pred krachom Lehman Brothers v septembri 2008 ratingová agentúra Standard & Poor's uvádzala investičné hodnotenie banky na stupni „A“. Jej konkurentka Moody's čakala ešte dlhšie a hodnotenie Lehman znížila až jeden pracovný deň pred kolapsom. Ako mohli renomované ratingové agentúry a investičné banky posudzovať skutočnosť tak mylne?

Veľkú časť viny za krízu nesú regulátor, bankári a ratingové agentúry. Vtedajší bezmála totálny kolaps však nebol ani tak zlyhaním kapitalizmu, ako skôr prehrou toho, ako dnešné ekonomické modely vysvetľujú úlohu a fungovanie finančných trhov – a v širšom poňatí ich nestabilitu – v kapitalistických ekonomikách.

Ideológia s kazom

Tieto modely poskytli zdanlivo vedecké odôvodnenie pre politické rozhodnutia a finančné inovácie, ktoré urobili vznik najhoršej krízy od Veľkej depresie oveľa pravdepodobnejším, ak nie úplne nevyhnutným. Bývalý predseda Federálneho rezervného systému Alan Greenspan neskôr vypovedal pred americkým Kongresom, že „našiel kaz“ v ideológii, podľa ktorej vlastný záujem ochráni spoločnosť pred excesmi finančného systému.

Všeobecne prijímané modely poskytli zdanlivo vedecké odôvodnenie pre škodlivé rozhodnutia.

Uvedené presvedčenie možno vystopovať v prevládajúcej ekonomickej teórii týkajúcej sa príčin nestability cien aktív – v teórii, ktorá nazera na riziká a fluktuácie cien aktív tak, ako keby budúcnosť mechanicky sledovala minulosť. Mechanické modely súčasných ekonómov implikujú, že účastníci trhov sledujúci vlastný záujem predsa nevyženú ceny realit či iných aktív na také jasne premrštené hladiny, keďže nechcú vyvolať krízu. Následne sa takéto prehnane fluktuácie považovali za symptóm iracionality účastníkov trhu.

Tento mylný predpoklad – že rozhodnutia sledujúce vlastný záujem možno adekvátne vystihnúť mechanickými pravidlami – bol oporou vzniku umelých finančných inštrumentov a na údajne vedeckom základe legitimizoval ich marketing pre penzijné fondy a iné finančné inštitúcie po celom svete. Za zmienku stojí, že rozvíjajúce sa ekonomiky s relatívne menej vyspelými finančnými trhmi sa mnohým ničivým následkom takých inovácií vyhli.

Keynes to pochopil dávno

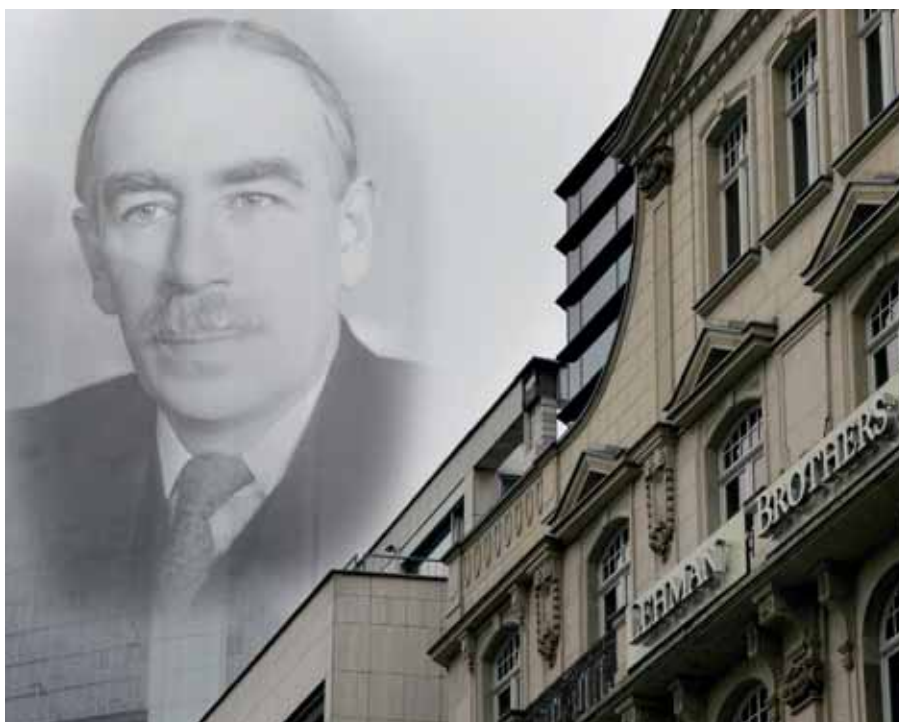
Spoliehanie sa súčasných ekonómov na mechanické pravidlá pri interpretácii – a ovplyvňovaní – ekonomických výsledkov siaha aj do makroekonomickej politiky a často sa opiera

o autoritu v podobe Johna Maynarda Keynesa. Ten by však takúto prax odmietol. Keynes totiž včas pochopil omyl, skrytý v aplikovaní takýchto mechanických pravidiel. „Zamotali sme sa do kolosálneho chaosu, pretože sme hrubo chýbovali pri riadení chůlostivého stroja, ktorého fungovaniu nerozumieme,“ varoval.

V diele „Všeobecná teória zamestnanosti, úroku a peňazí“ sa Keynes snažil predložiť chýbajúce odôvodnenie expanzívnej fiskálnej politiky v snahe vyviesť vyspelé kapitalistické ekonomiky z Veľkej depresie. Jeho nasledovníci po druhej svetovej vojne si však stanovili omnoho ambicióznejšie zámery. Namiesto presadzovania opatrení pôsobiacich proti excesívnym výkyvom v ekonomickej aktivite, akým bola aj

Nerušte naše kruhy: hlavný prúd ekonomickej obce ľpie na tradičných modeloch vysvetľujúcich vývoj trhu, aj napriek ich zjavným nedostatkom.

hlboká kontrakcia v tridsiatych rokoch, sa takzvané stabilizačné politiky zamerali na opatrenia zacielené na udržanie plnej zamestnanosti. „Novokeynesiánske modely“, o ktoré sa tieto politiky opierali, vychádzali z predpokladu, že sa dá presne zmerať „naozajstný“ potenciál ekonomiky – a teda aj takzvaná medzera outputu, ktorú má zaplniť expanzívna politika, aby dosiahla plnú zamestnanosť.

Myslieť si, že sa dá zmerať „naozajstný“ potenciál ekonomiky, je ilúzia; vedel to aj Keynes.

Avšak, povedané bez obalu, viera, že nejaký ekonóm dokáže vopred presne určiť, ako sa budú v priebehu času vyvíjať agregátne výsledky – a teda potenciálna úroveň ekonomickej aktivity – je ilúzia. Názorným príkladom sú projekcie vyplývajúce z makroekonomického modelu Fedu, týkajúce sa načasovania a účinkov ekonomických stimulov z roku 2008 na nezamestnanosť. Boli úplne mimo.

Potreba novej učebnice

Hlavný prúd ekonomickej obce však trvá na tom, že tradičné mechanické modely svoju platnosť nestratili. Nositeľ Nobelovej ceny za ekonómiu Paul Krugman napríklad tvrdí, že „hrubý prepočet“ založený na „učebnicovej makroekonómii“ indikuje, že americké fiskálne stimuly v objeme 800 miliárd dolárov v roku 2009 mali byť trikrát väčšie.

Zjavne potrebujeme novú učebnicu ekonómie. Otázkou nie je, či fiskálne stimuly pomohli, ani

či by väčší stimul pomohol ešte viac, ale či sa tvorcovia politik vôbec majú spoliehať na akýkoľvek model predpokladajúci, že budúcnosť vychádza mechanicky z minulosti. Tak napríklad kolaps trhu s realitami na bývanie, ktorý v USA stiahol pod hladinu milióny vlastníkov rodinných domov, nie je súčasťou učebnicových modelov. Verejnosť by preto mala brať s veľkou rezervou tvrdenia, že takéto modely poskytujú vedecký základ pre ekonomickú politiku.

Odmietnuť to, čo Friedrich von Hayek nazýval „predstieranie exaktných znalostí ekonómami“, neznamená prestať uznávať možnosť, že ekonomická teória môže dodať relevantné informácie pre tvorbu politik. Veď ak priznáme, že poznatky ekonómov, tvorcov politik i účastníkov trhu nebudú nikdy perfektné, aj to bude mať významné dôsledky pre naše pochopenie finančnej nestability a úlohy štátu pri jej zmierňovaní.

Nevyhnutná nestabilita

K výkyvom cien aktív nedochádza preto, že účastníci trhu sú iracionálni, ale preto, že sa pokúšajú vyrovnať sa s trvale nedokonalou znalosťou budúceho toku ziskov z rozličných investičných projektov. Trhová nestabilita je teda integrálne spojená s tým, ako kapitalistické ekonomiky alokujú svoje úspory. Keď to uznáme, potom vieme, že tvorcovia politik by nemali intervenovať preto, že majú lepšie znalosti o hodnote aktív (ktoré v skutočnosti nemá nikto). Mali by to robiť len preto, že účastníci trhu snažiaci sa o zisk neberú na seba (neinternalizujú) obrovské sociálne náklady spojené s excesívnymi výkyvmi cien hore a dolu.

Podľa Keynesovho presvedčenia by tvorcovia politik mali zmierňovať práve také neprimerané fluktuácie a nie odchýlky od akejsi vymyslenej

„ozajstnej“ hodnoty – či už hovoríme o majetkových aktívach alebo miere nezamestnanosti. Na rozdiel od svojich nástupcov Keynes aj Hayek chápali, že z nedokonalých znalostí a nečakaných zmien vyplýva, že politické prístupy, spoločne s premennými, o ktoré sa opierajú, nadobúdajú a strácajú relevantnosť v obdobiach, ktoré nikto nedokáže predvídať.

Nemôžeme predvídať všetko

Zdá sa však, že tento pohľad sa vracia do tvorby politiky v Keynesovej vlasti. Bývalý guvernér Bank of England Mervyn King vyhlásil: „Naše porozumenie ekonomike je neúplné a neustále sa vyvíja... Opísať menovú politiku pomocou nemenného pravidla odvodeného z nejakého známeho modelu ekonomiky znamená ignorovať tento proces poznávania.“ Stelesnením tohto názoru sa stal jeho nástupca Mark Carney, ktorý sa vzdal fixnej politiky v prospech zdržanlivého zvažovania (constrained discretion) vychádzajúceho z fluktučných pásiem kľúčových indikátorov.

V takomto režime sa tvorba politiky ani tak ne snaží o dosiahnutie presných číselne vyjadrených cieľov, či už inflácie alebo nezamestnanosti, ako skôr o tlmenie nadmerných výkyvov. Reaguje tak na aktuálne problémy a nie na teórie a zásady (ktoré vplyvom týchto problémov mohli už stratiť aktuálnosť). Ak sa čestne pozrieme na príčiny krízy roku 2008 a myslíme vážne snahu predísť jej opakovaniu, musíme si ujasniť, čo nám ekonomická analýza nedokáže povedať – aby sme vedeli profitovať z toho, čo nám povedať vie.

Roman Frydman

profesor ekonómie na New York University,

Michael D. Goldberg

profesor ekonómie na University of New

Hampshire

© Project Syndicate

Perex a medzititulky redakcia,

obrázky: TASR, SXC.

Pozor na prognózy centrálnych bánk

Extenzívne komunikačné stratégie sú príliš silná zbraň v ich rukách

Nominácia Janet Yellenovej na post predsedu Federálneho rezervného systému prichádza v jednom z najrizikovejších okamihov novodobej histórie americkej centrálnej banky.

Májové oznámenie Federálneho rezervného systému (Fed), že by mohol začať zužovať svoje dlhodobé nákupy aktív, prekvapilo mnohých centrálnych bankárov a vyvolalo výpredaj na trhoch po celom svete. Časť dobrých správ o americkom hospodárstve znamenala zlé správy pre finančné trhy, pretože investori pokladali potenciálne sprísnenie politiky Fedu v reakcii na tieto novinky za podstatnejšie než novinku samotnú.

Investori sa neobávajú o skutočný ekonomický príbeh, ale skôr o to, ako ho interpretuje Fed.

Keď potom minulý mesiac Fed ústup od takzvaného kvantitatívneho uvoľňovania odložil, trhy sa rýchlo vrátili k eufórii. Investori sa dnes podľa všetkého neobávajú až tak o skutočný ekonomický príbeh, ale skôr o to, akým spôsobom ho

interpretuje Fed. To zdôrazňuje významné riziko, s ktorým teraz Yellenová musí počítať, keď

Ak tvorcovia politik prisľúbia, že zakročia v prípade vzniku rizík, trhy podcenia ich dôsledky.

bude riadiť menovú politiku USA: v dlhodobom výhľade môže prevaha názorov Fedu na trhu zapríčiniť vážne hospodárske škody.

Podstata problému centrálnych bánk

Problém Fedu a ďalších centrálnych bánk nespočíva v menovej ústretovosti, ale v ich komunikačných stratégiách. Ich rozsiahle sľuby, ubezpečenia a predbežné záväzky vlákali účastníkov trhu do falošného pocitu bezpečia. Toto primálo aktérov trhu brať na seba nesprávny druh rizika, takže sú slabo pripravení na nepriaznivé zmeny v ekonomike a predstavujú väčšiu hrozbu pre dlhodobú finančnú stabilitu. Podstatou centrálného bankovníctva je riadenie trhových očakávaní. Menové orgány urobili v posledných rokoch zo spôsobu, akým informujú o svojom uvažovaní a možných krokoch, hlavný nástroj poskytovania trhových vodidiel a stabilizácie očakávaní. Platí to najmä pre takzvané výhľadové vodidlá týkajúce sa úrokových sadzieb – a platí to o to viac, že priestor centrálnych bankárov pre úpravy politik sa zužuje.

Z prílišnej závislosti od komunikačných stratégií, bohužiaľ, vyplývajú značné riziká a náklady. Keďže sa hlas centrálnych bánk na finančných trhoch stal natoľko dominantným, cenové pohyby odrážajú skôr reakcie na ich vyhlásenia a činy ako na zmeny ekonomických finančných skutočností.

Negatíva dominantnej úlohy komunikácie

Keď napríklad tvorcovia politik prisľúbia, že zakročia v prípade vzniku určitých rizík, trhy nevyhnutne podcenia dôsledky takýchto rizík. Predchádzajúci šéf Fedu Ben Bernanke vydal v máji nezvyčajne prísne varovanie pred nadmerným riskovaním na finančných trhoch. Investori však tlačili akciové indexy na historické maximá, napriek slabému a neistému zotaveniu, zatiaľ čo index VIX, ukazovateľ vnímania rizika investorami, klesol na hladiny, aké neboli zaznamenané od konjunkturálnych rokov 2005 a 2006.

Banky musia upustiť od príliš explicitných prisľubov politik a snáh do detailu riadiť finančné trhy.

Druhým neblahým dôsledkom dominantnej úlohy komunikácie centrálnych bánk na finančných trhoch je, že vytlača súkromné zdroje informácií, čím pripravuje samotné menové

orgány o neoceniteľný, nezávislý pohľad na trendy, ktoré potrebujú na zdravú tvorbu politik. Ešte horšie je, že súkromní aktéri už nepokladajú za nevyhnutné zhromažďovať, analyzovať a využívať svoje vlastné informácie v takom rozsahu ako kedysi.

Tretím negatívom je, že ak sú centrálné banky vnímané tak, že dávajú zavádzajúce záruky a príliš sa zaväzujú k určitým výsledkom, riskujú stratu najväčšej devízy: svojej vierohodnosti. Čo bude napríklad Fed robiť, ak inflácia strmo vzrastie, ale nezamestnanosť zostane vysoká? Neschopnosť Fedu stabilizovať očakávania by

nielen poškodila jeho dôveryhodnosť v očiach investorov, ale tiež by mu značne skomplikovala plnenie jeho dvojitého poslania, ktorým je sledovanie cenovej stability a maximálnej zamestnanosti.

Tieto nedostatky sa vzťahujú na výhľadové vodidlá centrálnych bánk všeobecne a robia z nich rukojemníkov šťastenosti. Nedávny nezdar vodidla britskej centrálnej banky, Bank of England (BoE), v snahe pohnúť tržmi požadovaným smerom, by mohol znamenať, že sa investori k britskému hospodárstvu stavajú optimistickejšie. Mohlo by to však znamenať aj to,

že vodidlo centrálnej banky bolo neúčinné, čo by ohrozovalo dôveryhodnosť BoE. Podobným rizikám čelí Európska centrálna banka.

Stop výhľadovým vodidlám

Plánovať ústup od politiky ústretovosti je pre centrálnu banku menej dôležité ako plánovať ústup od ich súčasných komunikačných stratégií. Mali by začať upúšťať od svojich príliš explicitných prisľubov politik a snáh do detailu riadiť finančné trhy. Konkrétne by mali prestať predkladať výhľadové vodidlá vrátane oznámení, kedy a ako veľmi začnú sprísňovať menovú politiku. Musia znovu zaviesť ozaštné obojsmerné riziko, aby ceny aktív opäť odrážali základné fundamenty.

Príliš dominantná komunikácia centrálnych bánk vytlačí hodnotné súkromné zdroje informácií.

Namiesto snahy postrčiť investorov k určitým výsledkom a explicitným číselným cieľom musí Yellenová, ako aj ďalší centrálni bankári, jasnejšie informovať, ako uvažujú o rizikách a príležitostiach v ekonomike a na finančných trhoch, a nechať súkromných investorov, aby sami rozhodovali o rovnováhe svojich rizík a odmien. To by malo prispieť k posilneniu sebestačnosti a odolnosti trhov, a tým napomôcť upevneniu finančnej stability a podpore hospodárskeho oživenia.

Marcel Fratzscher

prezident Nemeckého inštitútu pre ekonomický výskum (DIW), Berlín

© Project Syndicate

Titulok a medzititulky redakcia.

Obrázky: TASR, SXC

Na začiatku sú úsmevy a potlesk, vysvedčenie však J. Yellenovej vystavia trhy.

Kybernetické útoky a útočníci

V reálnom svete vás
znepokojujú zločinci,
ktorí žijú vo vašom meste.
V online svete vás desia
zločinci, ktorí sa môžu
nachádzať aj na druhej
strane planéty.

Počítačové vírusy a škodlivé softvéry nevymýšľajú hackeri, ktorí túžia po obdive od rovesníkov. Stoja za nimi profesionálni zločinci, ktorí vďaka vírusom a počítačovým útokom zarábajú milióny. Hovoríme o zločincoch, ktorí chcú prístup k vášmu počítaču, k heslu vášho PayPal účtu a čísla vašich kreditných kariet. Chcú a budú o vás vedieť všetko, pretože online svet nemá hranice.

Nedostatok kapacít na boj s kyberzločinom

Veľkú časť svojho života trávim na cestách. Navštívil som mnoho miest, ktoré sú považované za hotspotsy online trestnej činnosti. Bol som v Moskve, São Paule, Tarte, Vilniuse, Petrohrade, Pekingu a Bukurešti.

Bol som v prostredí podsvetia a hovoril som aj s policajtní. Nič nie je také jednoduché, ako sa navonok zdá. Čím viac sa problému dostávate na koreň, tým viac komplikácií nachádzate. Prikladom je debata, ktorú som mal s vyšetrovateľom počítačovej trestnej činnosti v Brazílii. Hovorili sme o tom, ako sa São Paulo stalo jedným z najväčších liahní bankových zločincov vo svete.

Policajné sily a justícia majú na potieranie online kriminality obmedzené zdroje a odborné znalosti.

Vyšetrovateľ mi povedal: „Musíte pochopiť, že São Paulo je mesto s najväčším počtom vražd na svete. Zločinci ľudí strieľajú na ulici za bieleho dňa. Tak na čo sa máme sústrediť? Na virtuálny kybernetický svet alebo máme bojovať proti zločincovi, ktorí nám vraždia ľudí?“

Všetko závisí od uhla pohľadu. Keď vyvážite škody spôsobené počítačovou kriminalitou a porovnáte ich so stratou života, je zrejmé, čo je dôležitejšie.

Spájanie síl

Národné policajné sily a právne systémy vedia, že je mimoriadne ťažké udržať krok s rýchlym nárastom kriminality na internete. Majú obmedzené zdroje a nedostatočné odborné znalosti na vyšetrovanie online kriminality. Obete, polícia, prokurátori a sudcovia len málokedy odhalia plný rozsah zločinov, ktoré majú medzinárodný charakter. Opatrenia proti zločincovi sú príliš pomalé, zatknutých je len málo a v konečnom dôsledku sú tresty veľmi mierne, predovšetkým v porovnaní s tými, ktoré sa vymeriavajú v reálnom svete zločincovi.

Vinou toho, že stíhanie zločincov kybernetického sveta má nízku prioritu, a vinou oneskoreného zavádzania sankcií proti počítačovej trestnej činnosti vysielame zločincovi zlý signál. Online kriminalita má v dnešnom svete zelenú a rýchlo rastie. Počítačoví piráti vedia, že pravdepodobnosť toho, že ich chytiť, je veľmi nízka, no zisky sú skvelé. Realitou pre ľudí, ktorí sú na pozíciách ako vyšetrovateľ v São Paule, by malo byť vyváženie rozpočtových obmedzení a obmedzení zdrojov. Nemôžu reagovať na každý typ hrozby. Ak však chceme udržať krok s počítačovými zločincami, spolupráca je kľúčová. Dobrou správou je, že najväčší priami konkurenti si tu navzájom pomáhajú, v čom je odvetvie počítačovej bezpečnosti dosť unikátne.

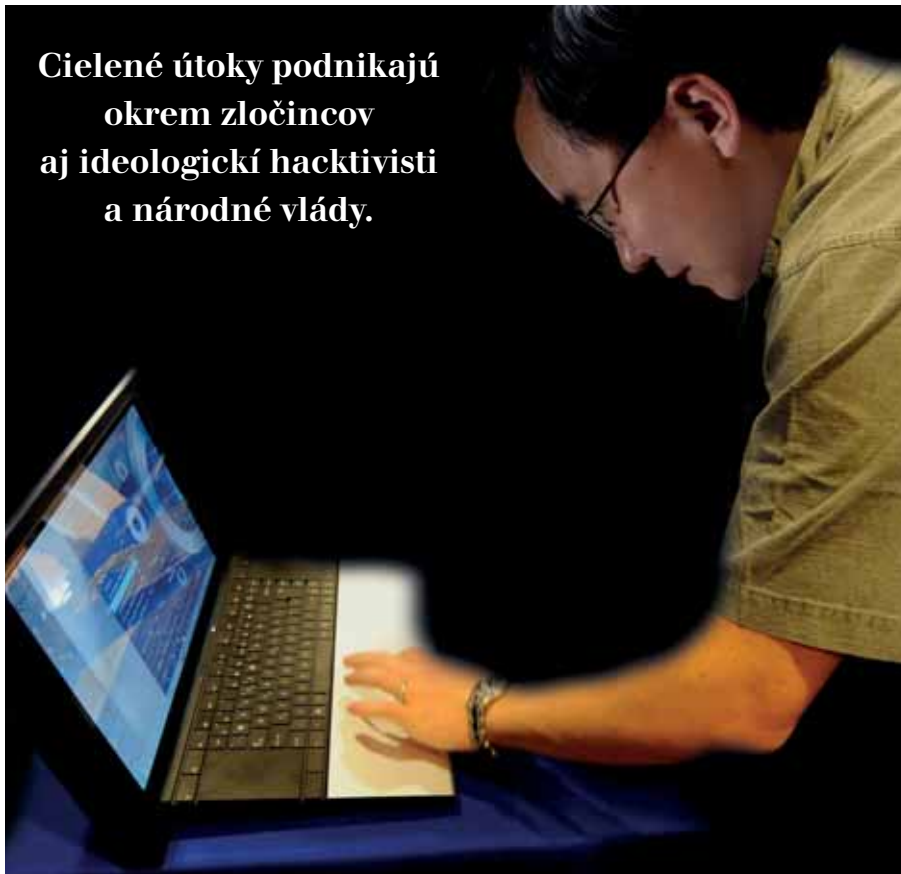
Kľúčový bod – lekcie z minulosti

Ak ste vo vašom počítači mali pred 10 rokmi systém Windows, mali ste operačný systém Windows XP. Pravdepodobne to bol Windows XP SP1 (Service Pack 1). Tento operačný systém nemal v predvolenom nastavení firewall a neponúkal automatické aktualizácie. Takže ak ste so systémom Windows nepoužívali firewall, museli ste si systém doplniť manuálne – stiahnutím nejakého softvéru pomocou systému Internet Explorer 6, ktorý však mal veľké diery v bezpečnosti.

V roku 2003 nemali Windows firewall; červy a vírusy boli na dennom poriadku.

Je teda len prirodzené, že červy a vírusy v počítačoch boli v roku 2003 na dennom poriadku. Presne v tom roku sme boli svedkami niektorých z najhorších epidémií v histórii: Slammer, Sasser, Blaster, Mydoom, Sobig atď. Narobili ohromné škody. Slammer infikoval jadrovú elektrárňu v Ohio a vypol bankomatový systém Bank of America. Blaster zastavil vlaky na koľajniciach v okolí Washingtonu a vypol odbavovací

Cielené útoky podnikajú
okrem zločincov
aj ideologickí hacktivist
a národné vlády.

systém spoločnosti Air Canada na kanadských letiskách. Sasser napadol niekoľko nemocníc v Európe.

Microsoft musel rýchlo niečo urobiť, pretože problémy s Windows boli obrovské. Ak dnes bilancujem vtedajšiu stratégiu Microsoftu, musím povedať, že urobili veľkolepý obrat v bezpečnosti svojich systémov. Rozbehli tzv. Trustworthy Computing. Pozastavili nové produkty a vrátili sa aj k tým, ktoré už boli na trhu. Opravovali ich chyby. Dnes je markantný pokrok vo východiskovej úrovni zabezpečenia 64-bitového Windows 8. So systémom Windows XP sa nedá ani porovnať.

Počítačové preteky v zbrojení

Ostatné firmy robili podobné kroky. Keď sa Microsoft stával čoraz ťažšie napadnuteľným, útočníci si vyberali jednoduchšie ciele. Obľúbeným cieľom sa stali Adobe Reader a Adobe

Flash. Trvalo to niekoľko rokov. Používatelia produktov Adobe používali zastarané verzie, pretože ich aktualizácia bola komplikovaná. Nakoniec to v Adobe zvládli a dnes je úroveň zabezpečenia, povedzme, Adobe Readera výborná.

V minulom desaťročí došlo k veľkému pokroku v bezpečnosti, zdokonaľujú sa však aj počítačovní piráti.

Najsilnejší súboj dneška zvädzajú Java a Oracle. Zdá sa, že Oracle ešte presne nevie, čo robiť. Možno ani nemusí, pretože Java sa pomaly z webu vytráca. Celková úroveň zabezpečenia systémov pre koncových užívateľov je

dnes lepšia ako kedykoľvek predtým. V uplynulom desaťročí došlo k mimoriadnemu pokroku v bezpečnosti. Nanešťastie, v poslednom desaťročí sa úplne zmenili aj počítačovní piráti.

V roku 2003 stálo za zločinnosťou pár fanatikov, ktorí sa chceli pochváliť svojmu okoliu. Išlo skôr o zábavu. Dnes fanatikov nahradili celkom noví útočníci: na druhej strane barikády je nielen organizovaná trestná činnosť, ale aj tzv. hacktivistí a celé vlády. Zločinci, no najmä vládne aparáty si môžu dovoliť investovať do svojich útokov státisíce, milióny dolárov. Znamená to, že naše počítače nie sú bezpečné, a to aj napriek všetkým zlepšeniam, ku ktorým za poslednú dekádu došlo. Zabezpečovaním sme však dosiahli aspoň to, že piráti neblokujú leteckú či vlakovú dopravu, ako to bolo v roku 2003.

Mikko Hyppönen
riaditeľ pre výskum (CRO),
F-Secure, Helsinki
Ilustračný obrázok: TASR

Kryptomeny alebo: druhá strana mince bitcoin

Bitcoin je virtuálna mena, ktorá však má reálnu hodnotu a kurz. Na jej „ťažbu“ sa využívajú veľké počítačové siete.

V roku 2008 predstavil matematik Satoshi Nakamoto kryptografickú štúdiu. V nej navrhol a vysvetlil princíp siete typu peer-to-peer, v ktorej zúčastnené systémy produkovali komplikované matematické výpočty na niečo, čo sa nazýva „blockchain“. Výsledkom malo byť vytvorenie úplne novej, v tomto prípade virtuálnej meny: kryptomeny. Meny, ktorej základom je matematika. Názov štúdie znel: „Bitcoin: Peer-to-Peer Electronic Cash System“.

Nové peniaze v mene slobody

Bitcoin je virtuálna mena a zároveň decentralizovaná sieť, prostredníctvom ktorej je možné vykonávať peňažné prevody kedykoľvek a kdekoľvek na svete bez čakania a za bezkonkurenčne nízke poplatky. Bitcoin pracuje na princípe vzájomne prepojených klientskych aplikácií, ktoré sa starajú o bezpečné prevody a predvídateľnú tvorbu nových peňazí. Na fungovanie systému nemusí dohliadať banka, ani žiadna iná inštitúcia.

Vzhľadom na to, že bitcoin nemá spojitosť so žiadnou existujúcou menou, jeho hodnota je

ekvivalentom toho, čo ľudia veria, že je hodný. Vzhľadom na to, že bitcoin môžeme použiť na rýchle transakcie na celom svete, má svoju hodnotu. Poslať niekomu bitcoin je ako poslať e-mail. Ak máte adresu, môžem vám poslať peniaze. Môžem vám ich poslať okamžite, nech

Bitcoin využíva P2P prepojené klientske aplikácie na webe a obchádza banky.

ste kdekoľvek. Vyhnem sa tak výmenným kurzom, bankám, poplatkom, daniam. Kryptomeny ukázali banky ako zbytočné inštitúcie vo vzťahu k pohybu peňazí. Banky preto nenávidia už len myšlienku na kryptomeny.

Ťažba a pohyb kurzu BTC

Algoritmus, na ktorom stojí bitcoin, rieši dva hlavné problémy kryptomien: ako potvrdiť transakciu a ako implementovať nové jednotky meny do systému bez toho, aby dochádzalo k inflácii. Neexistuje tu žiadny centrálny bankový systém, ale transakcia musí byť nejako potvrdená. V opačnom prípade by sa dali vyrobiť falošné peniaze. V bitcoinovom systéme preto potvrdenie vystavuje nejaký iný člen peer-to-peer siete. Najmenej šesť členov siete musí potvrdiť transakciu predtým, ako sa vykoná. Otázka znie: Prečo by niekto potvrdzoval transakcie

pre ostatných? Odpoveď je jednoduchá: Pre zisk. Bitcoin odmeňuje členov, ktorí potvrdzujú transakcie. Toto sa nazýva „mining“, čiže ťažba. V začiatkoch bitcoinu bola ťažba ľahká a ľahko ste si mohli zarobiť desiatky bitcoinov pomocou svojho osobného počítača. Ako hodnota bitcoinu rástla, rástla aj ťažba a bolo čoraz náročnejšie sa k bitcoinom dostať, keďže záujemcov bolo čoraz viac. Aj keď kurz dolára k bitcoinu (BTC) kolísal, trend bol rastúci: na začiatku roka 2013 bol výmenný kurz bitcoinu asi 8 dolárov, na jeseň už 130 dolárov. To znamená, že bitcoin má veľmi reálnu hodnotu v reálnom svete.

Keď nás navždy opustil blahoslavený Nakamoto

Keď sa bitcoin stal cenným, ľudia sa čoraz viac zaujímali o Satoshiho Nakamotu. Ten poskytol niekoľko interview prostredníctvom ➔

☞ e-mailov, ale potom úplne zastavil korešpondenciu, až nakoniec zmizol. Keď sa ho niektorí snažili vypátrať, uvedomili si, že Satoshi Nakamoto zrejme vôbec neexistuje. Takže dodnes nikto nevie, kto v skutočnosti vynašiel bitcoin. (Niektorí fanúšikovia bitcoinu nosili tričká s nápisom „Satoshi Nakamoto zomrel za naše hriechy“.)

Dnes sú známe veľké počítačové siete, ktoré ťažia bitcoiny, prípadne konkurenčné kryptografické meny (napr. Litecoin). Základná myšlienka ťažby je jednoduchá: ak máte výkonné počítače, môžete si zarobiť peniaze. Bohužiaľ, tieto počítače nemusia byť vaše vlastné. Napríklad nainfikujete počítač svojej babky, ktorý má systém Windows XP. Pri jeho 100-percentnom využití ťaží po celý deň mince v hodnote desiatok tisíc dolárov – možno pre vás a možno pre ruské počítačové gangy. Dovolím si tvrdiť, že

podobná ťažba bude aj v budúcnosti v kruhoch online kriminálnikov veľmi populárna.

Kyberzločin do každej domácnosti

Ešte dôležitejšie je, že vyššie opísaný útok si na to, aby mohol zarábať peniaze, nevyžaduje od používateľa počítača nič. Väčšina tradičných mechanizmov si vyžadovala účasť používateľa. Napríklad, keylogger kreditných kariet potrebuje, aby majiteľ karty sám zadal svoje platobné údaje. Iba tak môžu získať prístup k jeho dátam. Na ťažbu kybernetických mien však stačí len výkon procesora a pripojenie počítača k sieti. Niektoré z nových kryptomien nepotrebujú na to, aby vykonávali ťažbu, vysokovýkonné GPU: postačí obyčajné CPU. Ak k tomu pridáte fakt, že dnes je v každej domácnosti čoraz viac

procesorov, dôjdete k zaujímavej predpovedi: budú existovať botnety, vyrábajúce peniaze ťažbou na sieťach, ktoré sa vytvoria zo zapnutých elektronicky ovládaných zariadení. Predstavte si napríklad infikované tlačiarne, mikrovlnky alebo hriankovače.

Hriankovače s vloženými počítačmi a pripojením na internet budú zrejme jedného dňa realitou. Predtým, ako existovali kryptomeny, bolo ťažké pochopiť, prečo by sa niekto snažil vymyslieť spôsob, ako infikovať hriankovač. Ťažobný botnet, ktorý nainfikuje tisíce hriankovačov, však môže zarobiť dosť peňazí na to, aby odôvodnil takúto zmysluplnosť. Skôr alebo neskôr sa tak stane.

Mikko Hyppönen
Perex a medzititulky redakcia,
obrázok: SXC

Špionáž cez kyberpriestor

Firmy sú častým objektom záujmu sľedičov, a preto: v mailoch pozor na prílohy!

Podstatou špionáže je zhromažďovanie informácií. V časoch, keď sa informácie ukladali na papier, špióni sa museli dokumentov fyzicky zmocniť. Dnes sa informácie nachádzajú v počítačových sieťach. Špionáž sa teda vykonáva pomocou malwaru. Kybernetickí špióni používajú trójske kone alebo backdoor, ktorými infikujú počítače svojich cieľov. Inak povedané, dostanú sa k dátam „z druhej strany“.

Čo prenikne cez firewall

Špionážne aktivity si v dnešnej dobe objednávajú vlády krajín, ale aj firmy. Ak ide o firemnú objednávku, hovoríme o priemyselnej špionáži. V najtypickejšom prípade sa útok vykoná prostredníctvom e-mailov jedného alebo niekoľkých starostlivo vybraných ľudí vo firme. Dotyčná osoba dostane zdanlivo bežný e-mail od niekoho, koho pozná, s pripojeným dokumentom. Netušiac, že ide o podvod, dokument otvorí. Ten však obsahuje kód útoku a útočníci majú spolovice vyhrané. Navyše, ak si príjemca neuvedomí, že ide o falzifikát a že došlo k útoku, celý prípad zostane navždy nepovšimnutý.

Programové súbory typu EXE systému Windows neprejdú cez firewall a filtre, preto útočníci bežne využívajú súbory formátov PDF, DOC, XLS či PPT, ktoré posielajú ako prílohy. Postihnúť ich obvykle považujú za bezpečné. Vo svojej štandardnej podobe tieto typy súborov neobsahujú spustiteľný kód, takže útočníci využívajú zraniteľné miesta v aplikáciách ako

Adobe Reader a Microsoft Word na preposielanie infikovaných dokumentov.

Vniknúť a otvoriť zadné dvere

Štruktúra infikovaných dokumentov je obvykle rozčlenená tak, aby došlo k zrúteniu aplikácie Office a zároveň k prevedeniu binárneho kódu do vnútri dokumentu. Tento kód obvykle vytvorí a spustí dva nové súbory na harddisku. Prvým z nich je čistý dokument, ktorý sa otvára na monitore užívateľa a odvádza jeho pozornosť od zrážky.

Druhým súborom je backdoor program. Okamžite sa spustí, skrýva sa v systéme a často využíva techniku rootkit. Nadviaže spojenie infikovaného počítača so špecifickou sieťovou adresou kdekoľvek na svete. S pomocou programu backdoor útočník získa prístup ku všetkým informáciám v cieľovom počítači, rovnako ako informácie z lokálnej siete, ktorú napadnutá osoba používa.

Útočníci často používajú backdoor programy ako Gh0st RAT alebo Poison Ivy, pomocou ktorých dosahujú svoje ciele. S týmito nástrojmi

môžu na cieľovom počítači robiť, čo chcú. Napríklad protokolovanie klávesnice, získavanie hesiel, vyhľadávanie dokumentov so zaujímavým obsahom. Niekedy útočníci odpočúvajú svoje ciele tak, že diaľkovo ovládajú mikrofón infikovaného počítača.

Odpojte citlivé údaje od siete

Sledujem cieľené útoky a kybernetickú špionáž, odkedy boli prvýkrát zaznamenané v roku 2005. Napadnuté ciele a obeť sú zväčša súčasťou veľkých spoločností, vlád, ministerstiev, veľvyslanectiev alebo aj neziskových organizácií. Známym príkladom sú tie, ktoré vedú kampaň za slobodu Tibetu, podporujú menšiny v Číne alebo zastupujú náboženskú skupinu Falun Gong. Najjednoduchšie by bolo za vinníka označiť čínsku vládu, háčik je však v tom, že nikto nemôže presne určiť pôvodcu týchto útokov. Napriek tomu s istotou vieme, že niektoré vlády sú v podobných útokoch zapojené.

Všetko, čo sme videli doteraz, je iba začiatok. Online špionáž a sledovanie budú v budúcnosti čoraz dôležitejším nástrojom využívaným na spravodajské účely. Ochrana proti takýmto útokom je mimoriadne náročná.

Najúčinnější spôsob, ako chrániť dáta proti počítačovej špionáži, je spracovávať dôverné informácie na vyhradených počítačoch, ktoré nie sú pripojené k internetu. Kritická infraštruktúra by mala byť izolovaná od verejnej siete. Takáto izolácia neznamená filtrovanie a firewall, ale znamená, že počítač musí byť odpojený. Je to nákladný, zložitý a možno bolestivý proces, ale vedie k bezpečnosti.

Mikko Hyppönen
Ilustračný obrázok: SXC

Ohrozené notebooky

Väčšina ukradnutých firemných notebookov nemá systém ochrany dát.

Pre firmy sú oveľa cennejšie dáta ako samotné zariadenia; maximálnu škodu, ktorá môže nastať stratou dát, vyčislujú nad 50-tisíc eur. Menšiu firmu môže strata notebooku vedúceho pracovníka dostať do existenčných problémov. Také sú hlavné závery prieskumu spoločnosti Intel medzi 744 firmami v Českej republike, Maďarsku, Poľsku a na Slovensku.

Straty v teréne aj vo firme

Firemné notebooky sa najčastejšie strácajú pri cestovaní. Letiská, dopravné prostriedky, stanice, parkoviská a diaľničné odpočívadla sa stali osudnými každej druhej z ukradnutých firiem. Na Slovensku ich bolo až 57,1 % a v ČR 54,2 %.

„Keď prenosné zariadenie opúšťa firmu, riziko sa výrazne zvyšuje. Ale ani keď zostáva vo firme, nie je v bezpečí,“ uviedol Evžen Pavlovský, regionálny manažér spoločnosti Intel. O tom svedčí, prekvapivo, fakt, že z ukradnutých notebookov zmizla viac ako tretina (34,7 %) priamo vo firmách v Poľsku a 29,2 % v Česku. O niečo bezpečnejšie je v maďarských (19,2 %) a slovenských firmách (22,5 %). Výsledných 26,4 % stratených notebookov za región je takmer dvojnásobne viac ako v amerických firmách, kde podľa porovnateľných výsledkov zmizlo iba 12 % notebookov.

Hrozba zneužitia dát

Podľa prieskumu sa museli v strednej Európe stratou notebooku zaoberať tri z desiatich firiem nad sto zamestnancov. Prakticky všetky späťne

vyhodnocujú ako väčšie nebezpečenstvo stratu firemných dát ako stratu samotného hardvéru. Kým cena hardvéru sa pohybuje na úrovni 1 200 eur, hodnotu stratených dát si firmy v priemere cenia na 7 082 eur. Najvyššia je v Poľsku (7 739 eur), nasleduje ČR (7 333 eur), Maďarsko (7 259 eur) a najnižšia je na Slovensku (6 000 eur). V uvedených sumách je okrem ceny stratených dát zakalkulované aj duševné vlastníctvo, strata produktivity pracovníka, ako aj cena za čas zamestnancov či externých odborníkov, ktorí sa incidentom zaoberali.

Výrazne vyššie škody, samozrejme, môže predstavovať hrozba zneužitia ukradnutých dát. Pri špecifikácii maximálnej škody, ktorá firme mohla vzniknúť, sa cítia viac ohrozené firmy v ČR a na Slovensku, ktoré ich vyčislujú v priemere na viac ako 50-tisíc eur (52 696 eur v ČR a 50 363 eur v SR). V Poľsku je to 43 826 eur a v Maďarsku 35 461 eur. Priemer za štyri krajiny je 45 586 eur. Rozpätie medzi reálnou a maximálne možnou škodou je v priemere 6,5-násobok; najväčšie, takmer deväťnásobné, vykazujú slovenské firmy.

Cena za slabú ochranu

Firmy v strednej Európe vnímajú riziká spojené so stratou notebooku a dát a možné existenčné dopady na firmu. „S tvrdením, že strata notebooku môže byť pre firmu likvidačná, súhlasí väčšina oslovených manažérov informačných technológií. Najväčšiu senzitivitu vykazujú Poliaci s 84,3 %. Na Slovensku si menšina oslovených firiem – 41,7 % – myslí, že strata jedného, aj manažérskeho, notebooku firmu nepoloží,“ komentuje E. Pavlovský.

Firmy však dáta dostatočne nezabezpečujú. Ukradnuté notebooky nemali systém na ochranu

dát vo väčšine prípadov – najviac v Maďarsku (58,6 %), potom na Slovensku (55,3 %), v Česku (52 %) a Poľsku (51 %). Uľahčujú tak prácu každému, kto sa chce oboznámiť s obsahom notebooku, v ktorom majú svoje citlivé obchodné údaje. „Fakt, že viac ako polovica ukradnutých notebookov nebola okrem vstupného hesla vybavená ani základným systémom na ochranu dát, je alarmujúci,“ konštatuje E. Pavlovský. K tomu dodáva Jan Strnad zo spoločnosti McAfee: „V prípade odcudzenia zariadenia bez ochrany je prístup k týmto dátam veľmi jednoduchý. Ak si vezmeme ako príklad krádež notebooku s Windows, stačí len vybrať pevný disk, pripojiť ho k inému počítaču a máte prístup ku všetkým dátam. Dá sa tiež uskutočniť resetovanie hesla s použitím pomôcky dostupnej na internete.“

Podľa spoločnosti Intel je tak prenosné koncové zariadenie najzraniteľnejším miestom (nielen) firemnej bezpečnosti. **GB**

„SNAŽÍME SA ĽUĎOM POSKYTOVAŤ ČO NAJLEPŠIE SLUŽBY, ale bez dobrého informačného systému sa to jednoducho nedá zvládnuť.“

Aj vďaka informačnému systému SPIN od Asseco Solutions dokáže mať naša firma FLOS Slovakia skvelý prehľad o dodávkach čerstvých kvetov z Holandska, Talianska, Ekvádoru, Kolumbie, Kene, Južnej Afriky či Ázie. Denne nám pomáha evidovať množstvo údajov a detailných ukazovateľov o každom kvete. Pomocou tohto systému má firma prehľad o distribúcii všetkých viac ako 400 000 kvetov mesačne.

ING. PETER ZÁBORSKÝ – konateľ spoločnosti FLOS Slovakia

Informačný systém SPIN od Asseco Solutions pomáha aj takým firmám ako je FLOS Slovakia.

ASSECO
SOLUTIONS

www.asol.eu

Prostredníctvom QR kódu alebo aplikácie Layar si pozrite video.

ZCR aj ZMOS vítajú novelu o turizme

Marek Harbuľák

Zväz cestovného ruchu (ZCR) SR spolu so Združením miest a obcí Slovenska (ZMOS) privítali novelu zákona o podpore cestovného ruchu, ktorú pripravilo Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (MDVRR). „Vidíme jednoznačný prínos novely zákona o podpore cestovného ruchu, a to aj napriek tomu, že novela nezpracovala všetky naše požiadavky,“ uviedol prezident ZCR SR Marek Harbuľák. Medzi ne patrí podľa neho najmä oddelenie peňazí prichádzajúcich vo forme dotácií a členských poplatkov, na ktoré by sa

nevzťahoval zákon o verejnom obstarávaní. Ďalej tiež spôsob financovania turistických informačných kancelárií, ktoré tento zákon po prvýkrát definuje ako subjekty cestovného ruchu. Dotácie vyplývajúce zo znenia zákona sa však na ne priamo nevzťahujú.

Nový inštitút účelovej dotácie, ktorý prináša novela, však vidí ZCR ako dobrý krok smerom k napĺňaniu nedávno prijatej Stratégie rozvoja cestovného ruchu na Slovensku. „Pozitívne hodnotíme, že navrhovaný systém je koncipovaný veľmi široko,“ uviedol M. Harbuľák. To umožňuje získanie dotácií podnikateľským aj nepodnikateľským subjektom. Navyše, môžu sa nachádzať ako na Slovensku, tak aj v zahraničí. ZMOS zasa považoval za dôležité vypustiť z novely napríklad povinnosť pre žiadateľa o dotáciu predkladať s vyúčtovaním dotácie podľa osobitného predpisu aj vyúčtovanie vlastných zdrojov, ktorými spolufinancuje projekt. A to sa podľa podpredsedu združenia Michala Sýkora podarilo.

TA/PK

Investorov lákajú hotely v strednej Európe

Objem investícií do hotelov v regióne Európa, Blízky východ a Afrika (EMEA) sa v tomto roku výrazne zvýšil, keď za prvý polrok vzrástol o 38 %. Spôsobili to najmä veľké transakcie v západnej Európe, kde však pomaly ubúdajú akvizíčné príležitosti. Investori sa tak začínajú orientovať na hotely v hlavných mestách strednej Európy. Informovala o tom medzinárodná poradenská spoločnosť Cushman & Wakefield. Záujem investorov o región sa zvyšuje aj vďaka postupnému rastu cien a obsadenosti izieb. K presnému hodnoteniu sa využíva ukazovateľ RevPAR, ktorý násobí priemernú cenu izby s obsadenosťou hotela. V prvom polroku tento ukazovateľ medziročne narástol v Bratislave o 10,7 %, v Budapešti o 8,4 % a v Prahe o 2,4 %.

K zvýšeniu výkonnosti hotelov prispel aj pokles ich výstavby. Investori sa teraz zameriavajú na nákup existujúcich ziskových hotelov, ktoré sú často predávané pod cenu. Trend podporuje aj obmedzená dostupnosť zdrojov bankového financovania pre stavebné projekty, vyššie náklady a riziká. Výnimkou je Poľsko, kde stále otvárajú nové hotely. Do konca roka by mali vo Varšave otvoriť hotel Doubletree by Hilton a letiskový hotel Renaissance Chopin.

V Prahe za uplynulé tri roky otvorili niekoľko zariadení v cenovo dostupnom a strednom segmente. V Budapešti nebol od sprevádzkovania

päťhviezdičkového Buddha Baru a štvorhviezdičkového Park Inn by Radisson otvorený žiadaný významnejší hotel. V Bratislave v tomto roku po ročnej odmlke otvorili hotel Lindner.

TA

**VEĽKÁ
PREDPLATITEĽSKÁ
SÚŤAŽ**

**5x
dovolenka**
a ďalšie ceny

www.VyhrajDovolenku.sk

Znovuzrodené dedičstvo

Aj keď bola sláva kaštieľa v Rusovciach v minulých rokoch utlmená, teraz svitá na jej obnovenie.

Belgická princezná Štefánia, tanečnica Josephin Bakerová, herec Gérard Philipe či kozmonautka Valentina Tereškovová. Tí všetci navštívili kaštieľ v Rusovciach či v ňom dokonca nejaký čas žili.

Kaštieľ sa spomína už v listinách z 13. storočia. Za dnešnú podobu vďačí grófovi Eugenovi Zichy-Ferraisovi, ktorý ho dal prestavať v neogotickom tudorovskom slohu podľa vzoru anglických panských sídel. Kaštieľ sa neodmysliteľne spája aj so SLUK-om, v jeho priestoroch sa nakrúcal prvý slovenský farebný film Rodná zem. Jeho sláva nemôže byť zašlá. Aj keď počas

minulých rokov bola utlmená, predsa len svitá na jej znovuzrodenie. Od roku 2012, po dlhoročných sporoch o vlastníctvo kaštieľa, je podľa rozsudkov všetkých súdnych inšancií SR právoplatným majetkom štátu. Patrí pod správu Úradu vlády SR. Úrad spolu s ministerstvom financií predložili návrh na financovanie rekonštrukcie rusovského kaštieľa, čím štát jasne deklaroval vôľu vrátiť mu podobu z jeho najlepších čias.

Pomôžu granty EHP aj zbierka

Takmer štyridsať miliónov eur – taká suma je potrebná na jeho komplexnú obnovu. Istých je zatiaľ päť miliónov na rekonštrukciu čeladníka a revitalizáciu historických záhrad z príspevkov Nórska, Islandu a Lichtenštajnska v rámci grantov EHP, ktoré boli aj v minulosti výraznou pomocou pri obnove významných pamiatok na Slovensku.

Pre peňažné dary nadácií, občianskych združení či podnikateľských subjektov bude vytvorený mimorozpočtový účet úradu vlády. Finančné prostriedky budú viazané iba na rekonštrukciu tejto národnej kultúrnej pamiatky. Štátny rozpočet ráta s predfinancovaním výdavkov na jej záchranu a obnovu.

Využitie pre potreby štátu

„Naštartovanie obnovy tohto krásneho historického objektu a areálu patrí medzi budúcoročné priority úradu vlády. Som veľmi rád, že sa naši európski partneri rozhodli podporiť tento náš úmysel, veľmi si to vážime. Verím, že sa nám spoločne podarí kaštieľ v Rusovciach nielen zrenovovať, ale vrátiť mu aj jeho niekdajšiu slávu a lesk,“ konštatuje Igor Federič, vedúci Úradu vlády SR.

Rekonštruovať sa začne už na budúci rok – aby sa do kaštieľa čo najskôr vrátil život, aby si ľudia nachádzali dôvod na jeho návštevu aj počas oddychových, kultúrnych či spoločenských podujatí.

Zámerom je dokončiť rekonštrukciu kaštieľa a celého areálu do termínu predsedníctva Slovenska v Rade EÚ – 1. 7. 2016. Bolo by to prvé výrazné a dôstojné využitie tohto historiou dýchajúceho priestoru.

JM

Foto: TASR

Historické Hotely Slovenska

Asociácii Historické Hotely Slovenska (HHS) pribudli v rozpätí mesiaca štyria noví členovia a ich počet sa zvýšil na 14. Do HHS vstúpili hotel Dituria v Nitre, hotel Mikulášska chata pri Vrbickom plese (Nízke Tatry – Jasná), Grandhotel Starý Smokovec a Grandhotel Praha v Tatranskej Lomnici.

Dituria predstavuje tradičný mestský hotelový koncept s historickou kaviarňou. Mikulášska chata je o. i. príkladom klasickej tatranskej

architektúry. Obidva tatranské grandhotely majú vyše 100-ročnú históriu a preslávili sa secesnou architektúrou, noblesnou atmosférou i významnými hosťami.

JF

Hotelieri o cestovnom ruchu

Tradičné Jesenné stretnutie hotelierov sa uskutočnilo v polovici októbra v Hornom Smokovci. Štátny tajomník Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR (MDVRR) František Palko na ňom predstavil Stratégiu rozvoja cestovného ruchu do roku 2020. Má prispieť k zvýšeniu atraktivity Slovenska ako turistickej destinácie, s ktorou ide ruka v ruku zlepšovanie kvality služieb. Pripomenul, že do dokumentu boli zapracované aj návrhy hotelierov.

K celkovému skvalitneniu služieb má prispieť aj Národný systém kvality, ktorý by mal začať fungovať od roku 2016. „Podnikom cestovného ruchu na Slovensku chýba komplexný systém riadenia kvality, respektíve systematický prístup k riadeniu kvality,“ uviedla Ivana Magátová, generálna riaditeľka sekcie cestovného ruchu

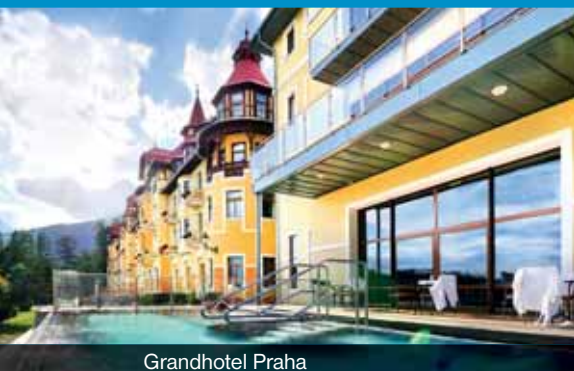
MDVRR. Zámerom podľa nej je, aby zákazník vedel, že príslušné zariadenie CR má zavedený garantovaný systém kvality služieb.

Za pozitívny označila I. Magátová rast počtu turistov. Kým v 1. polroku 2012 navštívilo Slovensko spolu 1,7 milióna ubytovaných hostí, v rovnakom období tohto roka ich už bolo 1,89 milióna.

O tom, čo je national branding a ako sa tvorí alebo by sa mal tvoriť na Slovensku, hovoril na konferencii konzultant Martin Horváth. Dôležitú úlohu pri budovaní national brandingu podľa neho zohrávajú aj hotely a reštaurácie.

Témou bola aj gastronómia, osobitne kvalita surovín a využívanie regionálnych produktov. Ako sa zhodli šéfkuchári a zástupcovia výrobcov, dopyt po domácich produktoch narastá a chutné, zdravé a moderné jedlo sa dá pripraviť aj z regionálnych zdrojov. Tzv. predaj z dvora má však určité úskalia. „Do ponuky môžete dať len také jedlo, pri ktorom je dodávateľ schopný garantovať kvalitu a objem dlhodobu, čo býva neraz pri malovýrobcach problém,“ povedal prezident Slovenského zväzu kuchárov a cukrárov SR Branislav Križan.

TA

Grandhotel Praha

Ukrajina sa približuje k štandardom EÚ

S veľvyslancom Ukrajiny Olehom Havašim hovoríme o integračnom procese a podnikateľskom prostredí u nášho východného suseda.

• **Slovenská vláda aj verejnosť podporujú vstup Ukrajiny do Európskej únie, pretože naše krajiny sú spojené tradičnými väzbami priateľstva a ekonomickej spolupráce. Vedú intenzívny dialóg v politickej rovine, ale sú tu aj živé kontakty medzi občanmi, naše národy sú si blízke aj v kultúrnej a duchovnej oblasti. Čoskoro sa má uskutočniť podpis asociačnej dohody medzi EÚ a Ukrajinou. Ako to všetko hodnotíte?**

Ďakujem za pozitívne slová adresované Ukrajine, ktoré sa dotýkajú v tomto čase takej aktuálnej témy. Sme v predvečer pre Ukrajinu kľúčového summitu iniciatívy EÚ „Východné partnerstvo“, ktorý sa uskutoční 28. – 29. novembra vo Vilniuse a na ktorom bude, podľa nášho očakávania, podpísaná historická dohoda o pridružení medzi Ukrajinou a EÚ. Jej súčasťou má byť vytvorenie fundamentálnej a komplexnej zóny voľného obchodu.

V súvislosti s tým by som chcel osobitne upozorniť na obrovskú prácu, ktorú vykonala vláda Ukrajiny na eurointegračnej ceste a ktorá sa dotkla všetkých oblastí života štátu. Pritom sme využili aj postupy, ktoré sa osvedčili v iných krajinách EÚ vrátane Slovenska.

• **Naša krajina tiež prešla túto ťažkú cestu, preto ľudia na Slovensku dobre chápu situáciu Ukrajiny. V ktorých oblastiach ste zaznamenali najväčší pokrok?**

Predovšetkým sme dosiahli významný pokrok v reforme súdneho systému, prijali sme rad protikorupčných zákonov, pracuje Národný protikorupčný výbor. Parlament nedávno schválil návrh zákona zameraný na zlepšenie štátnej protikorupčnej politiky, ktorý zohľadňuje množstvo odporúčaní európskych expertov. Na programe dňa je prijatie zákona o prokuratúre, ktorý bol vypracovaný s prihliadnutím na odporúčania Benátskej komisie. Pracujeme na vylepšení volebnej legislatívy.

Rozšírili sme kompetencie Účtovnej komory, reformovali systém riadenia štátnych financií,

Oleh Havaš

prijali daňový kódex a rozpočtový kódex, novelizovali kódex o ochrane ovzdušia, zákon o elektroenergetike a technické predpisy pre zdravotnícke výrobky.

• **Naši podnikatelia niekedy poukazujú na byrokráciu, ktorá sťažuje ich pôsobenie na Ukrajine. Urobili sa pozitívne kroky aj v tomto smere?**

Bol prijatý rad zákonov zameraných na zjednodušenie administratívnych procedúr, poskytovanie bezplatných administratívnych služieb a posilnenie kontroly. Bola urobená obrovská práca v smere podpory deregulácie podnikateľských aktivít a zlepšenia investičnej klímy.

Bol prijatý rad zákonov na odbúranie byrokracie a zlepšenie investičnej klímy.

Konkrétne: bol prijatý zákon o zmenách niektorých legislatívnych aktov ohľadom zníženia počtu schvaľovacích dokumentov. Vláda pripravuje legislatívu na zjednodušenie podmienok pre organizáciu a realizáciu podnikateľskej činnosti. Cieľom je podporiť najmä malé a stredné podnikanie a zjednodušiť pravidlá na založenie firmy.

• **Bude teda jednoduchšie aj investovanie na Ukrajine, prípadne získanie úverov?**

Vytvoril sa právny rámec na investovanie, ako aj na rozvoj projektov verejno-súkromného partnerstva, zákonom sú určené garancie pôsobenia pre investorov. Na zahraničných investorov sa vzťahuje národný režim pre investičné aktivity, zákon zakotvuje ochranu a garancie pre zahraničné investície.

Národná banka Ukrajiny po svojej línii významne zjednodušila prístup k refinančným úverom a výrazne znížila ich sadzby. Náklady na základné refinančné operácie sú stanovené na úrovni kľúčovej úrokovej sadzby: teraz je to 6,5 percenta.

Toto bolo iba v hlavných rysoch o splnení takzvanej „domácej úlohy“ Ukrajiny. Ako som povedal, práca sa urobila vo všetkých smeroch. Stále však ešte toho zostáva veľa. Pokračujeme v drobnej práci na približovaní sa k normám a štandardom EÚ. V súlade so zákonom dialektiky sa už nahromadené množstvo premieňa na kvalitu. Ukrajina dnes výrazne zlepšila svoj ekonomický rating; vo svetovom rebríčku „Doing Business 2014“ vypracovaného s účasťou Svetovej banky sa zaradila na 112. miesto, čím si oproti minulému roku zlepšila pozíciu o 25 priečok.

• **Čo prinesie Ukrajine zóna voľného obchodu s EÚ?**

Som presvedčený, že implementácia asociačnej dohody otvorí obrovské nové príležitosti pre ekonomický rozvoj Ukrajiny. Niektorí analytici, pravda, vyjadrili názor, že z vytvorenia zóny voľného obchodu budú mať väčší prospech naši európski partneri. V každom prípade treba vítať tento približovací pohyb, túto vzájomne výhodnú spoluprácu – osobitne v kontexte priateľských a dobrých susedských vzťahov medzi Ukrajinou a Slovenskom, ktoré sú dnes dynamické a pevné ako nikdy predtým.

Na záver ešte chcem zdôrazniť, že demokratické a ekonomické premeny na Ukrajine, zacielené na posilnenie medzinárodnej pozície našej krajiny a rast blahobytu našich občanov, majú nezvratný charakter. Tak ako aj priateľstvo medzi našimi dvoma susednými štátmi – Ukrajinou a Slovenskom. V tejto súvislosti mi dovoľte, aby som vyjadril vďaka vláde Slovenskej republiky, predstaviteľom podnikateľskej sféry aj občianskej verejnosti za ich dôslednú a silnú podporu Ukrajiny na jej integračnej ceste.

Pripravil: Juraj Filin
Foto: TASR

OTVORENÉ V MÁJI 2013

L!NDNER
HOTELS & RESORTS

★★★★

HOTEL GALLERY CENTRAL
Bratislava

ZEITGEIST - LIFESTYLE & BUSINESS V EXKLUZÍVNOM DIZAJNE

Priamo na streche nového nákupného centra „Central“ v dizajne zeleného parku sa nachádza štýlový Lindner Hotel Gallery Central. Väčšina izieb, ako aj Outlook Bar & Lounge hostom ponúka fantastický výhľad na staré mesto a symbol mesta - Bratislavský hrad.

Výhodná poloha hotela medzi centrom mesta a letiskom, ako aj prepracované možnosti podujatí s najmodernejšou konferenčnou a komunikačnou technikou pre usporiadanie konferencií a rôznych podujatí, robia z hotela okrem atraktívneho miesta na stretnutia aj inovatívnu biznis lokalitu. Priamy prístup k viac ako 150 obchodom a butikom, ako aj k jedinečnému fitness centru s krytým bazénom, pôsobivá blízkosť malebnej historickej časti mesta a v neposlednom rade aj osviežujúce prostredie hotela, rozbuší srdcia návštevníkov mesta, ale aj fanúšikov nakupovania.

NIELEN LEPŠÍ. INÍ.

Lindner Hotel Gallery Central
Central Hotel Management s.r.o.
Metodova 4 • 821 08 Bratislava
Slovak Republic
Fon +421 2 3993 0000
info.bratislava@lindnerhotels.com
www.lindnerhotels.com

Čo prináša európsky fiskálny dvojbalíček?

Hovorí sa o ňom v okruhu európskych inštitúcií, rezortov financií, aj na finančných trhoch. Má zabezpečiť väčšiu stabilitu a odolnosť našej meny – eura.

Dlhová kríza, ktorá tvrdo postihla niektoré krajiny eurozóny, posilnila poznanie, že systém koordinácie fiskálnych politík v eurozóne si vyžaduje ešte účinnejšie poistky proti nedisciplinovanosti v rozpočtových a hospodárskych politikách. Odpoveďou je „balík“ dvoch legislatívnych aktov o správe ekonomických záležitostí – tzv. dvojbalíček – ktorý nadobudol účinnosť v tomto roku. Dopĺňa cyklus rozpočtového dohľadu v záujme lepšej správy verejných financií a v konečnom dôsledku aj menovej stability v eurozóne.

Od Paktu stability a rastu k „šesťbalíčku“

Od zavedenia eura boli v platnosti jasné pravidlá na zabezpečenie zdravých verejných financií vo forme tzv. Paktu stability a rastu, v ktorom sa stanovujú dobre známe horné hranice rozpočtových deficitov (vo výške 3 % HDP) a verejného dlhu (60 % HDP).

Silnejší koordinálny mechanizmus si vynútilo presahovanie rozpočtových politík v eurozóne.

Globálne hospodárske a finančné krízy však odkryli nedostatky v správe ekonomických záležitostí a rozpočtovom dohľade na úrovni EÚ. S cieľom riešiť tieto nedostatky bol v rokoch 2010 až 2011 vytvorený tzv. európsky semester na koordináciu hospodárskych politík a prijatý balík šiestich legislatívnych aktov o správe ekonomických záležitostí, známy aj ako „šesťbalíček“ – six-pack. Vo viacerých smeroch posilnil Pakt stability a rastu. Bol zameraný predovšetkým na posilnenie fiskálneho dohľadu v rámci

pravidiel Paktu stability a rastu a na zavedenie nového dohľadu nad makroekonomickými nerovnováhami.

Ďalšie utiahnutie oprát

S rastúcou silou dlhovej krízy však prestala aj novoprijatá úprava poskytovať záruky, že národné rozpočty v krajinách eurozóny nebudú mať nadmerné deficity. Vzhľadom na presahovanie národných rozpočtových politík v rámci oblasti so spoločnou menou sa teda objavila citelná potreba ešte silnejšieho osobitného mechanizmu pre eurozónu.

Aj bežiacie nápravné programy v Grécku, Írsku a Portugalsku si vyžadovali spresnenie niekto-

žalostí, nadobudol účinnosť 30. mája 2013 vo všetkých členských štátoch eurozóny. Nové opatrenia sa premietajú do činnosti príslušných národných a európskych inštitúcií počínajúc rozpočtovým cyklom na rok 2014. V praxi znamenajú zvýšenú transparentnosť rozpočtových rozhodnutí a silnejšiu koordináciu politík v eurozóne, ale zároveň aj priznanie osobitných potrieb pre členské štáty eurozóny, ktoré sú pod finančným tlakom.

Zavedenie dvojbalíčka takisto pripravuje cestu pre ďalšie opatrenia, ktoré bude potrebné prijať na posilnenie integrácie EMÚ, ako sa to stanovuje v tzv. Konceptii pre rozsiahlu a skutočnú hospodársku a menovú úniu, ktorú EK uverej-

rych záväzných pravidiel správania. Poskytovatelia chceli mať väčšiu istotu, že prostriedky vkladané do záchranných operácií sa efektívne využívajú. Na vyriešenie týchto potrieb navrhla v novembri 2011 Európska komisia dve ďalšie nariadenia na posilnenie rozpočtového dohľadu v eurozóne. Mechanizmy, ktoré v konečnom dôsledku zaviedli, sa začali naplno uplatňovať práve teraz, na jeseň 2013.

Od mája už podľa dvojbalíčka

Uvedený balík reforiem, tzv. balík dvoch legislatívnych aktov o správe ekonomických

nila v novembri 2012. Nové postupy vychádzajú z článku 136 Zmluvy o fungovaní EÚ. Týmto článkom sa členským štátom eurozóny umožňuje posilniť koordináciu a dohľad nad ich rozpočtovými politikami s cieľom zabezpečiť potrebnú celkovú rozpočtovú disciplínu.

Ďalšie kontrolné právomoci pre EK

Prvé z nariadení sa uplatňuje na všetky členské štáty eurozóny. Osobitné pravidlá sa pritom uplatňujú voči štátom v nápravnej časti Paktu

Európsky parlament schválil fiskálny dvojbalíček 13. júna 2012 veľkou väčšinou hlasov.

stability a rastu, teda o tie, na ktoré sa uplatňujú postup pri nadmernom deficite. Toto nariadenie posilňuje právomoci Európskej komisie v prípravnej fáze národných rozpočtov. Tu sú jeho kľúčové ustanovenia:

- Národné vlády sú povinné zaslať do 15. októbra Európskej komisii a Euroskupine návrh svojho rozpočtu na budúci rok.
- Komisia následne môže vyjadriť svoj názor, či návrh rozpočtu zohľadňuje požiadavky Paktu stability a rastu, ako aj odporúčania, ktoré boli danej krajine adresované už skôr. Komisia nemá právo zasahovať do predloženého návrhu a ani príslušná krajina sa nemusí riadiť jej názorom. Nezohľadnenie názoru Komisie však môže byť brané ako priťažujúca okolnosť pri rozhodovaní o tom, či začať s príslušnou krajinou procedúru pri nadmernom deficite.

Európska komisia preskúma do 15. novembra návrhy rozpočtov a vydá k nim stanovisko.

- Rozšírené informačné povinnosti sú stanovené pre krajiny, ktoré podliehajú procedúre pri nadmernom deficite. Ich povinnosťou je predkladať pravidelné správy o plnení opatrení vedúcich k odstráneniu nadmerného deficitu.
- Ak by hrozilo, že odporúčania Európskej rady na odstránenie nadmerného deficitu sa nebudú plniť, Komisia má právo adresovať príslušnej krajine svoje odporúčania priamo

a posudzovať ich plnenie.

- Krajiny eurozóny majú povinnosť informovať Komisiu a Euroskupinu o plánovaných emisiách vládnych dlhopisov.

Dohľad je pozornejší, ak má krajina problémy

V druhom nariadení sa stanovujú jasné a zjednodušené pravidlá zvýšeného dohľadu v členských štátoch, ktoré majú závažné ťažkosti v súvislosti so svojou finančnou stabilitou, resp. sú prijímateľmi finančnej pomoci alebo už opúšťajú program finančnej pomoci. Pre uvedené situácie boli prijaté tieto opatrenia:

- Do krajiny eurozóny spĺňajúcej niektorú z uvedených podmienok budú vysielané kontrolné misie Európskej komisie a ECB.
- Príslušná krajina má povinnosť poskytovať na požiadanie detailné informácie o finančnom sektore a vo štvrtročných intervaloch podávať správy Komisii.
- S krajinou v nápravnom programe sa pozastavujú bežné procedúry fiskálneho dohľadu, makroekonomického dohľadu a európskeho semestra, pretože prísny dozor sa už vykonáva prostredníctvom samotného programu.
- S krajinou, ktorá od ukončenia programu ešte nevyrovnala aspoň 75 % poskytnutej finančnej pomoci, sa uzavrie post-programový dohľad.

Ako vidno, balík dvoch legislatívnych aktov o správe ekonomických záležitostí vytvára v eurozóne spoločný rámec, ktorý sa zakladá na odstupňovanom prístupe. Zavádzajú sa ním primerané požiadavky dohľadu pre širokú škálu rozpočtových situácií s cieľom zaisťovať súvislú nadväznosť monitorovania politik.

AK

Obrázky: SXC, EP

Rozpočtový harmonogram

Ako zlepšuje „dvojbalíček“ rozpočtovú koordináciu v eurozóne?

Balikom dvoch legislatívnych aktov o správe ekonomických záležitostí (dvojbalíčkom) sa pre členské štáty eurozóny zavádza spoločný rozpočtový harmonogram a spoločné rozpočtové pravidlá. Konkrétne, počnúc aktuálnym rozpočtovým cyklom pre rok 2014, vyzerá rozpočtový harmonogram takto:

- Do 30. apríla 2013 mali členské štáty eurozóny v kontexte európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík uverejniť svoje strednodobé fiskálne plány (programy stability) spoločne s politickými prioritami v oblasti rastu a zamestnanosti na najbližších 12 mesiacov (národné programy reforiem).
- Do 15. októbra členské štáty eurozóny zverejnili svoj návrh rozpočtu na nasledujúci rok.
- Do 31. decembra musia členské štáty eurozóny prijať rozpočet na nasledujúci rok.

EK posudzuje a koriguje

Významnou novinkou je, že najneskôr do 15. novembra 2013 Európska komisia preskúma všetky návrhy rozpočtov a vydá k nim stanovisko. Ak Komisia zistí závažný nesúlad so záväzkami vyplývajúcimi z Paktu stability a rastu, požiadala dotknutý členský štát, aby predložil zrevidovaný plán (ten jej však nemusí vyhovieť).

Následne Komisia zverejní komplexné posúdenie rozpočtového výhľadu na nasledujúci rok pre eurozónu ako celok. Stanoviská Komisie k vnútroštátnym rozpočtom a k eurozóne pomôžu diskusii v rámci Euroskupiny.

Vyplňanie medzier v dohľade

Keďže tento koordinovaný dohľad sa uskutočňuje na jeseň, t. j. v období medzi dvomi európskymi semestrami, predstavuje užitočný príspevok k existujúcemu rámcu správy tým, že pripravuje pôdu pre budúcu jar, a nadväzuje aj na odporúčania, ktoré boli predmetom rokovania počas minulej jari. Rovnako v duchu integrovaného dohľadu, ktorý viedol k vytvoreniu európskeho semestra, zabezpečuje dvojbalíček súlad medzi rozpočtovými a ostatnými hospodárskymi politickými procesmi a rozhodnutiami.

Dôležitou skutočnosťou je, že dvojbalíček zvyší aj spoľahlivosť vnútroštátnych rozpočtových procesov. Členským štátom totiž ukladá povinnosť pri zostavovaní ich návrhov rozpočtu vychádzať z nezávislých makroekonomických prognóz. Na tento účel majú zabezpečiť funkčnosť nezávislých orgánov na monitorovanie dodržiavania vnútroštátnych fiskálnych pravidiel.

AK

Medziročný rast VB Leasing SK

Zatiaľ čo sa slovenský lizingový trh v prvej polovici roku 2013 prepadol o 5,9 %, spoločnosť VB Leasing SK, s. r. o., dosiahla takmer 3-percentný medziročný rast v obstarávacej hodnote financovaných predmetov.

Podľa nedávno zverejnených výsledkov bolo v uvedenom období uzavretých takmer 2 000 zmlúv o financovaní hnuteľného majetku v celkovej obstarávacej hodnote takmer 48 miliónov eur. Z tejto hodnoty viac ako 25 miliónov eur sa týka uzavretých zmlúv o financovaní osobných áut, 3,6 milióna eur segmentu úžitkových áut a vyše 9,5 milióna eur segmentu nákladných automobilov.

Podľa produktového rozdelenia VB Leasing SK poskytla v prvom polroku služby finančného lízingu v hodnote viac ako 24,5 milióna eur a v predaji na splátky a úver v sume viac ako 22 miliónov eur.

MP

Ocenenie SOPK pre Komunálnu poisťovňu

Štvrtá najväčšia poisťovňa na slovenskom trhu sa výrazne pričínala o rozvoj slovenskej ekonomiky a podnikania. Rozhodla o tom Slovenská obchodná a priemyselná komora, ktorá udelila Komunálnej poisťovni „Čestné uznanie SOPK za zásluhy o rozvoj slovenskej ekonomiky a podnikania“. Ocenenie prevzal jej predseda predstavenstva a generálny riaditeľ Vladimír Bakeš.

„Ocenenie bolo udelené pri príležitosti 20. výročia založenia poisťovne, ktorá je dlhoročným členom Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory. Oceňujeme pozitívny vývoj Komunálnej poisťovne vo všetkých smeroch najmä za posledných 4 – 5 rokov,“ povedal pri odovzdaní Miroslav Zimek, zástupca riaditeľa Bratislavskej regionálnej komory SOPK

JF

Zlatá minca 2013

Koncom októbra v Bratislave vyhlásili výsledky súťaže o najlepšie finančné produkty a inštitúcie Zlatá minca 2013. Okrem 29 produktových kategórií bánk, poisťovní a fondov vyhodnotila odborná porota aj celkový inovatívny prístup a ústretovosť ku klientom, ako aj kategóriu Objav roka.

V Zlatej minci 2013 boli zachované všetky kategórie bánk, poisťovní a fondov z ročníka 2012 a navyše pribudli produktové kategórie Rizikové životné poistenie, Sporiace účty, Zmiešané fondy a Fondy fondov. „Sme radi, že aj v tomto ročníku sme mohli podporiť myšlienku kvalitného a správneho výberu produktov na riešenie situácií klienta,“ povedal Jaroslav Vonkomer, predseda predstavenstva OVB Allfinanz

Slovensko, ktorý bol generálnym partnerom súťaže.

Víťazstvo aspoň v jednej z kategórií zaznamenali Allianz – Slovenská poisťovňa, VÚB, Union, Pioneer Investments, Uniqa poisťovňa, IAD Investments, mBank, Tatra banka, AXA, J&T Banka, Slovenská sporiteľňa, Poštová banka, C-Quadrat a Prvá stavebná sporiteľňa.

Allianz – Slovenská poisťovňa sa s deviatimi prvými miestami stala najúspešnejšou finančnou inštitúciou. Získala aj ocenenie Najinovatívnejšia poisťovňa a tiež cenu Objav roka 2013, a to za produkt Allianz Best Doctors. Takisto bola na základe hlasovania verejnosti ocenená ako Najústretovejšia poisťovňa. Za najinovatívnejšiu aj najústretovejšiu banku zasa vyhlásili Tatra banku.

VN

Wüstenrot v číslach ďalej rastie

Za prvé tri štvrtky 2013 uzavrela Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a. s. (WSS), 26 102 nových obchodov s cieľovými sumami v celkovom objeme 165,1 milióna eur. Znamená to takmer 30-percentný medziročný nárast počtu nových sporivých zmlúv a až 46-percentný nárast ich cieľových súm. Vklady klientov dosiahli v tomto období 63 miliónov eur, čo je medziročne o 27 % viac. V značnej miere sa na tom podieľali vklady na nové zmluvy vo výške 21 mil. eur, ktoré medziročne stúpili až 2,3-násobne.

Úverové obchody sa tiež vyvíjali priaznivo. Za január – september 2013 poskytla WSS o 20 % viac nových stavebných úverov a medziúverov ako za rovnaké obdobie minulého roka, v celkovej výške cieľových súm 49 mil. € (nárast o 1/3). Vo Wüstenrot poisťovni, a. s., k 30. 9. 2013 prekročilo predpísané poistné

45 miliónov eur, čo znamená medziročné zlepšenie o 4,6 %. Predpis v životnom poistení narástol o 14,5 % na úroveň 27,9 mil. €. Nová produkcia v životnom poistení vzrástla o 20 %, v neživotnom o 18 %, celkovo o 19,2 %.

Na priaznivých výsledkoch Wüstenrotu v životnom poistení sa dlhodobo podieľa Investičné životné poistenie pre zdravie a dôchodok. „V posledných mesiacoch sme inovovali viaceré naše poistné produkty – od veľmi úspešného životného poistenia cez povinné zmluvné poistenie až po cestovné poistenie. Naším zámerom bolo urobiť tieto produkty ešte flexibilnejšie voči potrebám klienta. Očakávame, že rastúci trend novej produkcie bude pokračovať aj v závere roka,“ povedal Jozef Adamkov, predseda predstavenstva Wüstenrot poisťovne a WSS.

JF

Poistenie ako zamestnanecký benefit

... pomáha lepšie zvládnuť úraz a neskôr aj život na dôchodku

V súčasnosti už aj na Slovensku poskytuje veľa firiem širšiu poistnú ochranu v rámci zamestnaneckých výhod.

Životné poistenie ekonomicky aktívnych ľudí je v dnešnej dobe nevyhnutnosťou. Dobrou správou je, že už aj na Slovensku mnohé firmy poskytujú širšiu poistnú ochranu v rámci zamestnaneckých výhod. V praxi to znamená, že zamestnanci nie sú chránení len (klasicky) pred spôsobením škôd na majetku pri výkone práce, ale navyše ich firma chráni aj v ich súkromnom živote pred rizikami úrazu, ochorenia či neistého štátneho dôchodku.

Suma, ktorou zamestnávateľ pravidelne zamestnancovi prispieva na poistenie, je výrazne hodnotnejšou investíciou ako navýšenie platu. Prečo? Pretože 30 eur k platu zásadne nepomôže v prípade, keď po autonehode musí človek ležať dva mesiace na lôžku a má trvalý následok, napríklad v podobe slabšej pohyblivosti kolena. Práve tento moment si podľa prieskumov zamestnaneckých benefitov uvedomuje stále viac firiem.

Ochrana zdravia aj majetku počas pracovnej doby

Zamestnávatelia dnes čoraz častejšie ponúkajú poistenie, ktoré sa vzťahuje na úrazy počas pracovnej činnosti alebo v priamej súvislosti s ňou.

V rámci práce však človeka môžu postretnúť nielen úrazy, ale môže dôjsť napríklad aj k znehodnoteniu majetku firmy. Preto je vhodné byť chránený aj proti zodpovednosti za škodu. Pri takomto type poistenia sú chránené obe strany zamestnaneckého vzťahu. Zamestnávateľia pri ich voľbe zväčša zohľadňujú náročnosť práce a dôležitosť úlohy, ktorú daný zamestnanec vo firme zastáva.

Pravidelný príspevok na poistenie je pre zamestnanca lepšou investíciou ako navýšenie platu.

Firmy však z poistenia svojich zamestnancov nečerpajú iba priame výhody, ktoré majú za cieľ minimalizovať straty na ziskoch alebo produktivite. Keďže spokojní zamestnanci sú podmienkou úspechu každej firmy, poistenie zamestnancov je jedným z nástrojov, ako túto spokojnosť doceliť. Zamestnanecké benefity patria k atraktívnym a efektívnym nástrojom na zvýšenie motivácie a lojality zamestnancov v akomkoľvek odbore a sú jedným z najúčinnjších spôsobov, ako pracovníkov vo firme stabilizovať.

Životné poistenie pomôže zvládnuť úraz či vážnu chorobu

Životné alebo úrazové poistenie či rôzne typy

investičných a doplnkových dôchodkových produktov nie sú viazané len na pracovnú činnosť a výkon pre samotného zamestnávateľa. Pokrývajú totiž aj súkromné, mimopracovné aktivity zamestnanca – 24 hodín denne, 365 dní v roku. Keďže firmy môžu znížiť jednotkové ceny za takéto poistenia pri hromadnom nákupe, vedú príviesť k poisteniu aj takých zamestnancov, ktorí by ho za iných okolností nezvažovali. Posilňuje sa tým aj edukačné pôsobenie zamestnávateľa.

Skupinové životné a úrazové poistenie, platené zo strany zamestnávateľa, poskytuje kvalitnú poistnú ochranu pre prípad úrazu s následkami či kritickej choroby. Poistenie pomáha aj v prípade, keď poistený musí podstúpiť hospitalizáciu po úraze, prípadne pokryje denné dávky počas doby nevyhnutného liečenia. Samozrejme, týmto situáciám by sa každý z nás najradšej vyhýbal, a tým nikdy uzatvorené poistenie nevyužil. Ak sa však prihodí, je kvalitné poistenie ako zamestnanecký benefit veľkou výhodou. Takto v prípade infarktu poistený zamestnanec získava vďaka prípoisteniu kritických chorôb ako kompenzáciu dohodnutú poistnú sumu, napríklad 5 000 eur. O to bezstarostnejšie môže byť potom zotavovanie.

III. pilier môže výrazne zlepšiť dôchodok

Tretím príkladom poistenia zamestnancov je doplnkové dôchodkové sporenie, ktoré pomáha udržať si slušný životný štandard aj na dôchodku. Je zjavné, že štát sa v budúcnosti nepostará o ľudí ani v takej miere ako dnes. Vďaka kombinácii vkladu zamestnanca a príspevku zamestnávateľa si cez doplnkové dôchodkové sporenie môže účastník sporenia zvýšiť svoju penziu aj o 50 %. Podstatné je sporiť si čo najviac (odporúča sa odkladať si aspoň 5 % z hrubej mzdy) a čo najdlhšie. Ak napríklad zamestnávateľ prispieva rovnakou sumou, ako je tá, ktorú si zamestnanec sám odkladá, zvyšuje sa hodnota úspor každý rok o 100 %. A to ešte pred zhodnotením vkladov, o ktoré sa stará doplnková dôchodková spoločnosť. S príspevkom zamestnávateľa je preto motivácia sporiť si o to väčšia a zamestnancom už nič nebráni prevziať zodpovednosť za svoju budúcnosť do vlastných rúk.

Miroslava Škanderová,

ING Životná poisťovňa

Foto: TASR

Vplyvové investovanie: peniaze v službách dobrých vecí

Ako ho dostať z periferie do centra záujmu?

Veľkí investori môžu mať a majú významný vplyv na riešenie sociálnych, environmentálnych a ekonomických problémov sveta.

Investori pôsobia v rámci trhovej infraštruktúry a investičného „ekosystému“, kde však stimuly nie sú vždy v rovnováhe so sociálnymi, environmentálnymi a ekonomickými vplyvmi. Uvádza sa to v správe „From the Margins to the Mainstream: Assessment of the Impact Investment Sector and Opportunities to Engage Mainstream Investors“. Vydalo ju Svetové ekonomické fórum (WEF) a vznikla v spolupráci so spoločnosťou Deloitte Touche Tohmatsu.

Čo je vplyvové investovanie?

Vplyvové, niekedy aj dopadové investovanie – impact investing – je investičný prístup, ktorý sa snaží súčasne o generovanie finančných výnosov aj (merateľného) pozitívneho sociálneho alebo environmentálneho efektu. Správa WEF ho víta ako rozvíjajúci sa faktor s potenciálom vyhnúť sa kľúčovým nedostatkom tradičných finančných trhov.

„Medzi mainstreamovými investormi a špecializovanými účastníkmi trhu je obmedzený konsenzus v tom, čo je vplyvové investovanie, aké druhy aktív sú najrelevantnejšie, aká je alebo aká by mala byť štruktúra ekosystému a akým základným obmedzeniam čelí tento sektor,“ upozornila však Abigail Nobleová, riaditeľka Iniciatívy vplyvového investovania vo WEF. „Výsledkom sú nejasnosti ohľadom toho, čo vplyvové investovanie sľubuje a čo v konečnom dôsledku prináša, a teda ako môže získať väčšiu váhu,“ dodala.

Osvietení investori pribúdajú, ale nie dosť rýchlo

Z biliónov dolárov celosvetového kapitálu je v súčasnosti vo vplyvových investíciách uložený kapitál v hodnote nižšej ako 40 miliárd USD. Podľa odhadov Svetového ekonomického fóra, na dosiahnutie optimistického trhového cieľa viac ako 500 miliárd USD v roku 2020 musí sektor vplyvových investícií ešte značne vzrásť. Hoci 80 percent amerických spoločností,

Cieľom vplyvových investícií sú aj mikropôžičkové programy pre roľníkov v rozvojových krajinách, podobne ako podporné schémy pre malé podnikanie vo východnej Európe.

spravujúcich penzijné fondy, pozná vplyvové investovanie, len 9 percent z nich podľa správy považuje tento investičný prístup za životaschopný. Napriek všeobecnému vnímaniu sa 79 percent vplyvových investorov zameriava na trhovú výnosovú mieru.

Vplyvové investovanie má na zreteli vytváranie finančných výnosov, ale aj pozitívne sociálne vplyvy.

„Vplyvové investovanie sa stáva čoraz dôležitejším, nakoľko asset management (správa aktív) je v štádiu prílivu a verejné fondy čelia rastúcim obmedzeniam, pokiaľ ide o riešenie kľúčových spoločenských potrieb,“ povedal Chris Harvey, riaditeľ oddelenia Globálnych finančných služieb spoločnosti Deloitte. „Očakáva sa, že budúca generácia, ktorá verí, že biznis by mal zohrávať kľúčovú úlohu pri vytváraní lepšej spoločnosti, zdedí miliardy dolárov,“ upozornil.

Správa WEF vyzdvihuje potenciál vplyvového investovania generovať trhovú

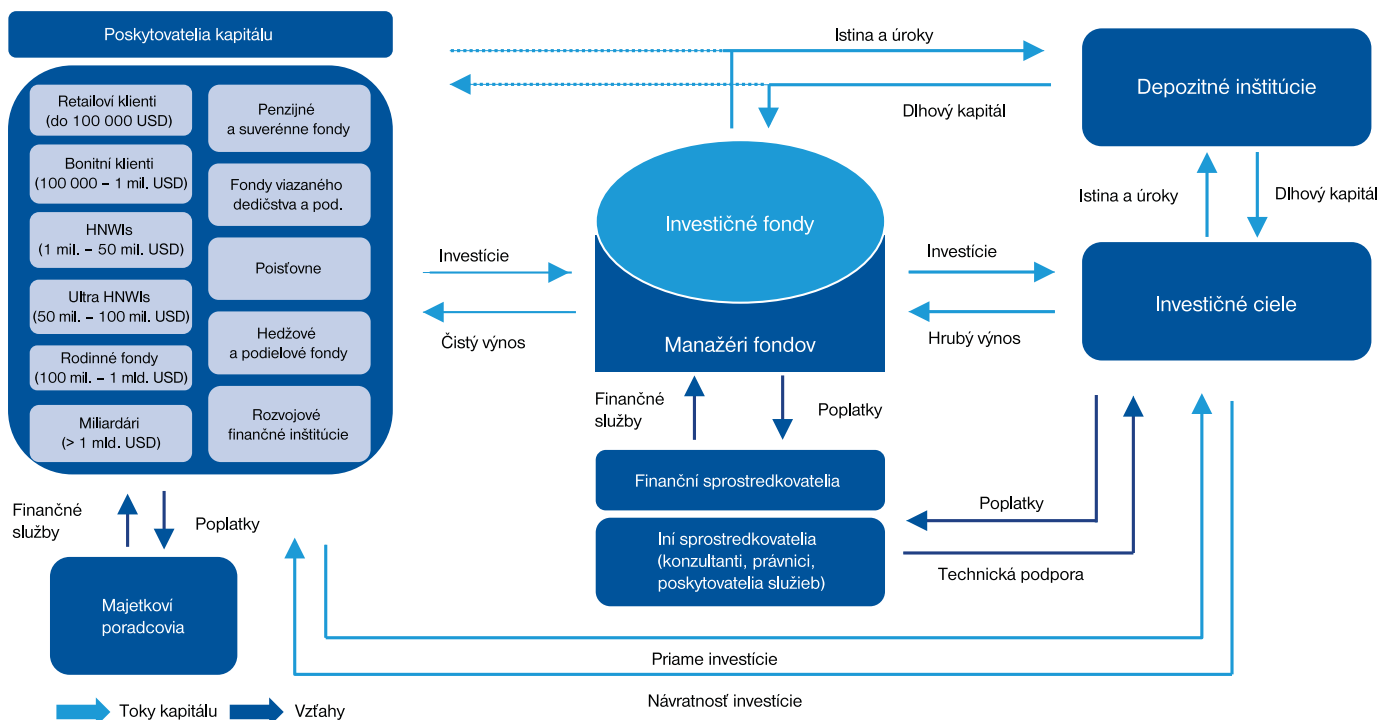
výnosy a zároveň riešiť kľúčové sociálne a environmentálne výzvy. Poskytuje trhové hodnotenie a odporúčania, ako aktívnejšie zapojiť mainstreamových investorov do vplyvového investovania. Hlavným cieľom iniciatívy mainstreamingu vplyvového investovania je poskytnúť počiatočné zhodnotenie sektora a identifikovať faktory, brániace zrýchleniu kapitálu v oblasti vplyvového investovania.

Ekosystém vplyvového investovania

Aby trh vplyvového investovania naplnil svoj potenciál, jeho ekosystém sa musí dostať z okraja záujmu do mainstreamu. Niektorí mainstreamoví investori, ako napr. Credit Suisse, Deutsche Bank, UBS alebo JP Morgan, sa už zapojili do vplyvového investovania. Napriek tomu je jeho ekosystém stále v takmer počiatočnom štádiu, roztrieštený, pozostávajúci väčšinou zo špecializovaných aktérov. Toto prostredie

Ekosystém vplyvového investovania

tvoria poskytovatelia kapitálu, investičné fondy, investičné ciele, sprostredkovatelia, majetkoví poradcovia a depozitné inštitúcie (vzťahy medzi jednotlivými segmentmi ekosystému vplyvového investovania načrtáva tabuľka).

Najaktívnejšími poskytovateľmi kapitálu v rámci vplyvového investovania sú osoby s investovateľným majetkom nad 1 milión USD (high-net-worth individuals – HNWIs) a firmy spravujúce rodinný majetok (family offices). Rozvojové finančné inštitúcie (Development finance institutions – DFIs) tiež patria k hlavným poskytovateľom kapitálu na trhu vplyvového investovania. Sú to alternatívne finančné inštitúcie, ktoré zahŕňajú mikrofinančné inštitúcie, komunitné rozvojové finančné inštitúcie a revolvingové pôžičkové fondy. Nadácie sú prirodzene vhodné pre vplyvové investovanie vzhľadom na ich

spoločné zameranie na riešenie kľúčových výziev v sociálnej oblasti. Penzijné fondy, poisťovne a iní investori s obmedzeným ručením sú oveľa menej aktívnymi investormi v sektore

Napriek všeobecnému vnímaniu sa 79 % vplyvových investorov zameriava na trhový mieru výnosnosti.

vplyvového investovania. Univerzitné nadácie vo vplyvovom investovaní nie sú aktívne. Je to pravdepodobne spôsobené nesprávnym pochopením výnosov, vytváraných vplyvovými

investíciami a tým, že primárnym cieľom investičného výboru je zachovať a zveľaďovať nadáciu na financovanie vzdelávania budúcich generácií. Štátne investičné fondy (sovereign wealth funds) sa vo všeobecnosti zameriavajú na miestny a národný rozvoj a investujú, aby zabezpečili dosiahnutie dlhodobých rastových vyhládok. Mnohé štátne investičné fondy si stanovujú jasné sociálne a environmentálne ciele.

Odporúčania pre aktérov

Správa konštatuje, že posun vplyvového investovania z okraja záujmu do mainstreamu si bude vyžadovať spoločné úsilie zúčastnených strán a inovatívne stratégie. Načrtáva viaceré kľúčové odporúčania, ako môže sektor vplyvových investícií dosiahnuť väčšiu váhu. Odporúčania zahŕňajú výzvy pre fondy vplyvového investovania, aby boli transparentné ohľadom vytvorených finančných príjmov; pre vplyvové podniky, aby proaktívne merali a informovali o sociálnych a environmentálnych vplyvoch; pre vlády, aby poskytli daňové úľavy pre počiatočné investície, vytvárajúce verejný prospech; a pre dobročinné nadácie, aby vložili svoj investičný kapitál do vplyvových investícií a nielen do programových alokácií.

Táto správa je vyvrcholením celoročnej výskumnej iniciatívy Spoločenstva investorských odvetví pri Svetovom ekonomickom fóre, do ktorého sa zapojilo viac ako 150 mainstreamových investorov, vedúcich pracovníkov podnikov, lídrov z oblasti filantropie a tvorcov politík prostredníctvom seminárov, rozhovorov a konferenčných hovorov.

Aktéri vplyvového investovania

INVESTIČNÉ FONDY – sú obvyklým spôsobom, akým mainstreamoví investori investujú do vplyvových podnikov.

VPLYVOVÉ PODNIKY AKO INVESTIČNÉ CIELE – v rámci vplyvového ekosystému reprezentujú viacero kategórií a odvetví. Môžu používať proziskový alebo neziskový podnikateľský model, považovať sa za sociálny podnik alebo tradičný podnik so sociálnym poslaním a slúžiť strádajúcim chudobným pracujúcim na báze ekonomickej pyramidy alebo aj ťťažiadostivej strednej triede.

SPROSTREDKOVATELIA (INTERMEDIARIES) – ak sú efektívni, môžu pomôcť pri tvorbe likvidity, redukovat' riziko, znížiť transakčné a informačné náklady a zjednodušiť platobné mechanizmy.

MAJETKOVÍ PORADCOVIA (WEALTH ADVISORS) – poskytujú osobám s investovateľným majetkom nad 1 milión USD a firmám, spravujúcim rodinný majetok, informácie o investičných stratégiách, produktoch a portfóliových štruktúrach.

DEPOZITNÉ INŠTITÚCIE (DEPOSITORY INSTITUTIONS) – poskytujú dlhový kapitál vplyvovým podnikom. Podobne ako iné banky, depozitné inštitúcie, špecializujúce sa na vplyvové investovanie, prijímajú drobné vklady a spravujú úvery. Odlišujú sa v tom, že väčšinou požičujú vplyvovým podnikom a úroky sú väčšinou nižšie ako pri tradičných komerčných úveroch.

MK/WEF
Foto: TASR, SXC

Globálny index dôvery a situácia firiem

Dôvera v podnikateľské prostredie sa v ekonomicky rozvinutých krajinách mierne zvyšuje, v rozvíjajúcich sa krajinách, naopak, klesá.

Vyplyva to z výsledkov medzinárodného prieskumu spoločnosti Regus, ktorého výsledkom je Index dôvery v podnikateľské prostredie (Business Confidence Index – BCI). Hodnoty indexu dôvery BCI v obidvoch skupinách sa tak k sebe priblížili a globálne tento index zostáva pomerne stabilný.

Slovensko: rast dôvery skoro na svetový priemer

Zatiaľ čo miera dôvery vo vyspelých ekonomikách stúpala od apríla 2013 o päť bodov na 109 bodov,

Business Confidence Index zostáva globálne pomerne stabilný.

v rozvíjajúcich sa krajinách tento ukazovateľ klesol o deväť bodov na úroveň 117 bodov. Na Slovensku však hodnota indexu vzrástla z 83 bodov, dosiahnutých v apríli 2013, na 114 bodov, teda tesne nad úroveň celosvetového priemeru, ktorý dosahuje 113 bodov.

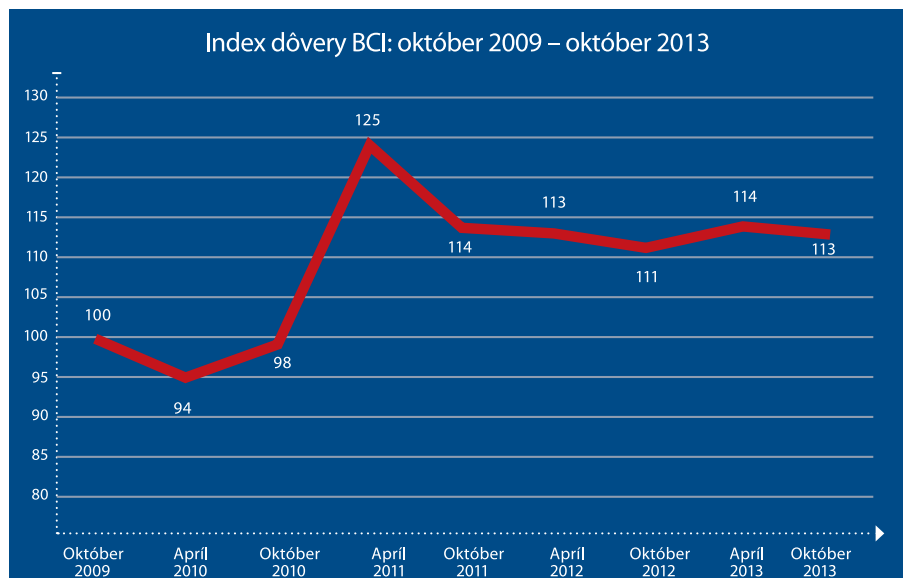

„Kľúčovou hybnou silou na udržanie konkurencieschopnosti bez spomalenia rastu sa stáva efektívnosť. Firms na celom svete volia v prvom rade úsporné opatrenia, od udržania si nadaných pracovníkov po flexibilné pracoviská, s cieľom maximálne ťažiť zo súčasného majetku a rýchlo a flexibilne expandovať,“ zhodnotil výsledky výkonný

riadiť spoločnosti Regus pre región strednej a východnej Európy (SVE) Ruud Doggen.

Dôvera vo vzťahu k veľkosti firmy

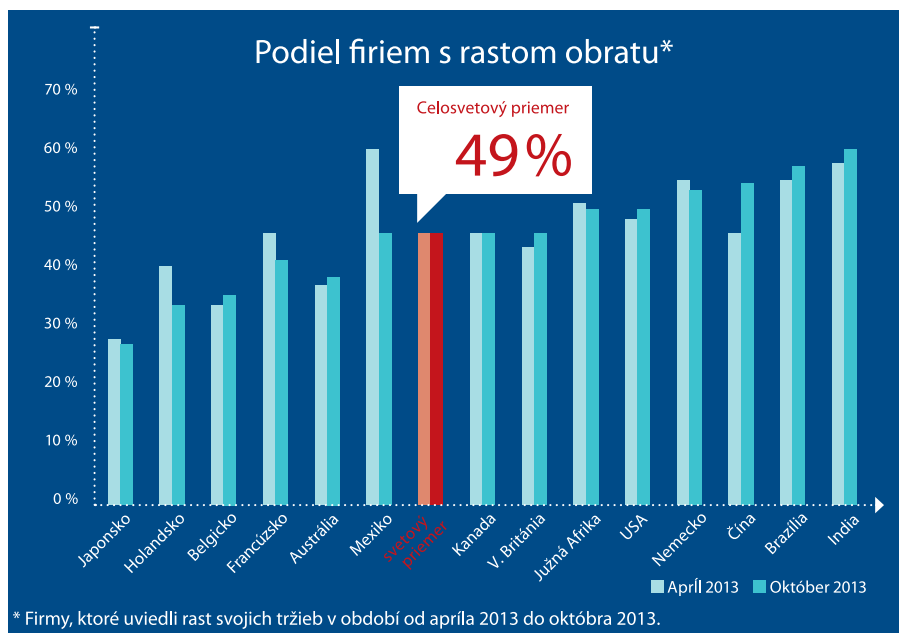
Štyridsaťpäť percent malých podnikov vykázalo rastúce výnosy, zatiaľ čo pri veľkých spoločnostiach to bolo 59 %. Stredne veľké podniky si predovšetkým cenia svojich ľudí. Až 51 %

Podniky na Slovensku sa zameriavajú na vyhľadávanie cenovo výhodných poskytovateľov služieb.

z nich sa snaží zvýšiť svoju efektívnosť udržaním talentovaných zamestnancov, 46 % pomocou lepších a efektívnejších poskytovateľov služieb, 37 % cez vyššiu návratnosť investícií do marketingu a reklamy a 31 % pomocou premiestnenia zamestnancov na iné pozície.

Veľké firmy riešia úsporu nákladov najmä udržaním si talentovaných zamestnancov (46 %),

pomocou lepších a efektívnejších poskytovateľov služieb (40 %), obmedzením služobných ciest (35 %) a fixných pracovísk (32 %).

Malé firmy sa snažia zvýšiť svoju výkonnosť pomocou lepších a efektívnejších poskytovateľov služieb (56 %), vyššej návratnosti investícií do marketingu a reklamy (44 %), obmedzenia

fixných pracovísk (36 %) a lacnejšej reklamy a marketingu (34 %).

Výsledky prieskumu a slovenské firmy

Podľa prieskumu sa podniky na Slovensku budú najbližších dvanásť mesiacov zameriavať

na vyhľadávanie cenovo výhodných poskytovateľov služieb. Budú ďalej optimalizovať svoje podnikateľské procesy tak, aby maximálne ťažili zo súčasného majetku a nemuseli pritom robiť kompromisy v plánoch rozvoja.

Prieskum dôvery firiem bol uskutočnený na vzorke 20-tisíc respondentov z podnikateľského sektora (vedúcich pracovníkov a majiteľov

**45 % malých podnikov
vykázalo rastúce výnosy,
zatiaľ čo pri veľkých
spoločnostiach
to bolo 59 %.**

firiem z celého sveta). Respondenti boli vybraní z celosvetovej databázy kontaktov spoločnosti Regus a odpovedali na otázky online počas septembra 2013. Spoločnosť Regus je najväčším svetovým poskytovateľom flexibilných pracovísk. Jej sieť tvorí viac ako 1 700 obchodných centier v 100 krajinách.

MK

Ilustračný obrázok: BT/TASR;
grafy Regus

Malé podniky a bremeno daní a odvodov

Takmer 2 400 eur zaplatí priemerný malý podnik mesačne na účty Štátnej pokladnice.

Zistila to Sberbank Slovensko v najnovšej analýze, v ktorej skúmala počas prvého polroka tohto roka takmer 7 000 klientov – menšie firmy s ročným obratom do 1 milióna eur.

„Ide o pomerne vysokú záťaž. Treba si uvedomiť, že len na zdravotných a sociálnych odvodoch zaplatí malý podnik vyše 47 % z vymeniacieho základu,“ hodnotí Mário Strešňák, vedúci oddelenia MicroSberbank Slovensko.

Najviac odvedli v januári a v apríli

V sledovanom období zaplatili malé podniky v priemere najviac v januári a v apríli (2 739 eur a 2 648 eur). Vyššie platby v týchto mesiacoch smerujú najmä na daňové úrady. Priemer zvyšujú štvrťroční platitelia DPH a cestnej dane. Januárovú sumu zároveň ovplyvnila vyššia

spotreba cez vianočné sviatky. Podniky mali vyššie zisky, a tak aj viac platili na daniach. Práve šetrnejšie povianočné obdobie sa prejavilo na platbách malých podnikov vo februári, ktoré boli v tomto mesiaci v prvom polroku najnižšie (1 981 eur).

Najväčšia položka: platby daňovému úradu

Najväčšiu položku tvoria každý mesiac platby daňovým úradom. Priemerná výška jednej mesačnej platby na tieto účty je takmer 1 350 eur. „Hoci vo všeobecnosti platí, že malí podnikatelia sa snažia čo najviac si znížiť daňový základ, tí, ktorí majú záujem rozširovať svoj biznis a prípadne získať zdroje aj od bánk, ich musia presvedčiť o životaschopnosti svojho podnikania, a preto daňové náklady neoptimalizujú,“ uvažuje M. Strešňák.

Priebežný výber daní bol v tomto roku vyšší ako pred rokom. Mohlo k tomu prispieť aj zavedenie čiernej listiny neplatičov, ktorú eviduje Finančná správa.

Najmenšou, no nie zanedbateľnou položkou sú platby na účty polície či súdov – mesačne v priemere 150 eur. Podľa všetkého ide o správne poplatky za konania spojené s podnikaním, no skrývajú sa tam napríklad aj pokuty.

TA/MK

Ilustračný obrázok: TASR

Zmeny v exekučnom konaní od 1. novembra 2013

NR SR v septembri schválila novelu Exekučného poriadku, ktorej cieľom je zvýšiť odbornú úroveň uchádzačov o profesiu súdneho exekútora a zmeniť spôsob obsadzovania funkcie súdneho exekútora.

Novela (schválená 4. 9. 2013) reagovala aj na viaceré aplikačné problémy, napr. v súvislosti so zadržiavaním vymožených pohľadávok súdnymi exekútormi alebo ich započítavaním najprv na trovy exekúcie.

Limity pre zadržiavanie peňazí

Podľa schváleného znenia zákona je exekútor povinný prijaté peňažné prostriedky poukázať oprávnenému bezodkladne, najneskôr do 14 dní od ich prijatia, ak zákon neustanovuje inak alebo ak sa exekútor s oprávneným písomne nedohodol inak. Lehota na poukázanie peňažných prostriedkov na základe dohody nesmie

Exekútor poukáže prijaté prostriedky oprávnenému najneskôr do 14 dní; pri dohode najviac do 90 dní.

byť dlhšia ako 90 dní, v opačnom prípade je dohoda neplatná. Táto striktná lehota sa uplatní len vtedy, ak čiastkové plnenie presiahne päť eur a pri platbách poukazovaných do zahraničia 50 eur. Porušením tejto povinnosti sa exekútor dopúšťa závažného disciplinárneho previnenia.

Exekúcia proti exekútorovi?

Nad rámec schválenia disciplinárnej zodpovednosti súdneho exekútora sa vnáša do systému poukazovania prijatých platieb nový inštitút tzv. pokynového uznesenia súdu, ktoré v rámci návrhu oprávneného na plnenie umožní, aby súd po predchádzajúcom vyjadrení exekútora uložil exekútorovi povinnosť poukázať peňažné prostriedky oprávnenému v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Uvedený inštitút je výrazným prvkom lepšej vymožitelnosti práva,

keďže oprávnený bude mať samostatný exekučný titul na plnenie proti exekútorovi.

Informačné povinnosti účastníkov

Na požiadanie povinného a na účel preukázania splnenia dlhu vystaví exekútor písomné potvrdenie o splnení dlhu alebo jeho časti na tlačíve zverejnenom na webovom sídle ministerstva. Ide o tlačivo, ktoré je súdny exekútor povinný používať titulom ustanovení Kancelárskeho poriadku pre súdnych exekútorov.

Vystavenie predmetného potvrdenia sa chápe ako osobitný prípad, keď dlžník plní a má eminentný záujem na rýchlejšom splnení dlhu, a teda vyvinie úsilie v snahe získať potvrdenie od exekútora, ktoré následne predloží oprávnenému.

Aj oprávnený má informačnú povinnosť vo vzahu k exekútorovi, ak mu dlžník splní pohľadávku priamo bez exekučného príkazu. Keďže súdny exekútor nemá vedomosť o tom, že dlžník dobrovoľne plnil priamo oprávnenému, oprávnený

Z plnenia sa prednostne zaplatia trovy exekútora, ale najviac do výšky 24 % vymoženej sumy.

je povinný o tom bezodkladne informovať exekútora. Ak túto povinnosť nesplní, znáša trovy, ktoré exekútorovi vznikli v čase od prijatia plnenia oprávneným až do splnenia jeho oznamovacej povinnosti.

Poradie naplňania nárokov

Plnenia prijaté alebo vymožené z majetku povinného sa na úhradu pohľadávky použijú v tomto poradí:

- trovy exekútora,
- istina vymáhanej pohľadávky,
- príslušenstvo vymáhanej pohľadávky priznané exekučným titulom,
- trovy oprávneného.

Na svoje trovy môže exekútor započítať najviac 24 % prijatého plnenia, zvyšok plnenia sa použije na istinu pohľadávky. Príslušenstvo vymáhanej pohľadávky, t. j. napríklad úroky z omeškania, a trovy oprávneného sa uspokojujú až po úplnom splatení istiny. Ak ide o exekúciu na vymożenie pohľadávky na výživnom, prijaté plnenia exekútor použije vždy najskôr na beţné výživné.

Vyúčtovanie exekučného konania

Nástrojom zvýšenia transparentnosti v exekučnom konaní je právo účastníka požiadať jedenkrát ročne bezodplatne o vyúčtovanie exekučného konania podľa stavu ku dňu jeho vyhotovenia. Na požiadanie účastníka konania zašle exekútor vyúčtovanie v lehote do 30 dní

od doručenia žiadosti. Ak účastník požiada exekútora o vyúčtovanie viackrát ročne, v ostatných prípadoch uhradí účastník konania exekútorovi vecné náklady spojené s vyhotovením vyúčtovania exekučného konania.

Novela Exekučného poriadku zaviedla inštitút konečného vyúčtovania exekučného konania, ktorý tu doteraz chýbal, a účastník sa nemal formálne ako dozvedieť, že je exekučné konanie ukončené, z dôvodu absencie tejto informačnej povinnosti exekútora.

Náležitosti konečného vyúčtovania

Konečné vyúčtovanie exekučného konania bude súdny exekútor povinný zasielať účastníkovi konania v prípade ukončenia exekučného konania zastavením exekúcie a vymožením pohľadávky, jej príslušenstva a trov exekúcie, a to ešte pred vrátením poverenia exekučnému súdu. Povinný je ho poslať – spolu s vrátením poverenia – aj súdu.

Konečné vyúčtovanie obsahuje údaj o výške vymożenej pohľadávky oprávneného, výške vymožených trov oprávneného a výške vymožených trov exekúcie exekútora v členení na odmenu exekútora, náhradu hotových výdavkov, náhradu za stratu času a daň z pridanej hodnoty, ak je exekútor platiteľom DPH.

Vyššie uvedené zmeny sú účinné od 1. novembra 2013.

JUDr. Katarína Bystrická,
Právne centrum, s. r. o.
Medzititulky redakcia;
ilustračné obrázky SXC

Slováci si hľadajú cesty k podnikaniu

Dve tretiny obyvateľov SR si popri zamestnaní privyrábajú; často pritom zvažujú prechod na podnikanie.

„Niekedy ide o vedľajšie zamestnanie, mnoho je však aj živností, z ktorých si ľudia časom urobia hlavný zdroj príjmov,“ informovala na základe výsledkov prieskumu finančná spoločnosť Home Credit.

Podnikavejší ako Česi?

Slováci sú podľa prieskumu výrazne aktívnejší a odvážnejší v podnikaní ako napríklad obyvatelia Českej republiky. Tam si rôznymi spôsobmi privyrába necelá polovica oslovených a o niečo viac ako štvrtina z nich by zo svojho vedľajšieho príjmu rada spravila hlavný. Na Slovensku by chcelo začať podnikáť s vedľajším zamestnaním takmer 60 % opýtaných.

Pri výbere vedľajšieho príjmu hľadajú takú činnosť, ktorej dobre rozumejú, prípadne súvisí s ich koníčkami. Preto ženy často predávajú

kozmetiku a muži opravujú autá pre známych. Cieľom často nie je iba zarobiť viac peňazí. „Mnoho ľudí by totiž v budúcnosti chcelo začať podnikáť a práve toto je cesta, ako si overiť svoje možnosti a zistiť, či je dopyt po daných službách a výrobkoch dostatočný,“ konštatoval analytik spoločnosti Michal Kozub.

Spôsobov, ako si privyrábajú, je veľa

Medzi najrozšírenejšie vedľajšie zamestnania patria predaj a distribúcia rôznych výrobkov, fotografovanie svadieb a iných udalostí či kozmetické služby. Typický je aj sezónny predaj ovocia a zeleniny, a to najmä na vidieku. Prevádzka vlastného internetového obchodu je ďalšia možnosť, hoci nie taká rozšírená.

Vhodným spôsobom, ako nestratiť kontakt s pracovným rytmom a kolektívom, je privyrábať si na materskej dovolenke. Mladé mamičky sa často začnú venovať obľúbeným ručným prácam alebo koníčkami a zistia, že si takto môžu nielen vyplniť čas a získať financie navyše, ale udržia si kontakt s okolím, zlepšia si komunikačné zručnosti so zákazníkmi a získajú predstavu o tom, čo znamená prevádzka malej firmy. „Ak sa im takáto forma práce osvedčí, môže sa

z neho stať flexibilné zamestnanie, ktoré je ideálne k menším deťom,“ dopĺňa M. Kozub.

Myslieť na rôzne scenáre

Pre mnohých je lákavá možnosť premeniť vedľajšie zamestnanie na podnikanie „na plný úväzok“. Väčšinou si to vyžaduje základný vstupný kapitál, ktorý sa často rieši úverom. „Je potrebné si pripraviť rôzne scenáre vývoja,“ upozorňuje analytik Home Creditu. Pesimistický scenár môže podľa neho pomôcť zvládnuť pomalší rozbeh podnikania či zlé načasovanie.

Citovaný prieskum sa uskutočnil v septembri 2013 na vzorke 525 osôb vo veku 18 – 65 rokov.

TA/MK
Foto: TASR

Nekalá súťaž v podnikaní a „šmejdi“ očami právnika

Viac ako konkurentov dnes nezákonné praktiky poškodzujú spotrebiteľov

JUDr. Jozef Vozár, CSc., je zástupcom riaditeľa Ústavu štátu a práva SAV a zároveň aktívnym advokátom. Je expertom na problematiku nekalej súťaže, o ktorej nedávno vydal aj monografickú publikáciu.

• **Čo treba rozumieť pod pojmom nekálá súťaž?**

Ide o nečestné správanie sa podnikateľov. Nie len medzi podnikateľmi navzájom, ale aj voči spotrebiteľom.

Právo má za úlohu bojovať proti nekalej súťaži. V súčasnosti na nachádza ťažisková právna úprava v Obchodnom zákonníku. Obchodný zákonník je koncipovaný tak, že obsahuje tzv. generálnu klauzulu, ktorá stanovuje základné podmienky na posúdenie, či konanie podnikateľa je nekalosúťažné alebo nie je. Okrem toho sa v Obchodnom zákonníku nachádzajú špeciálne skutkové podstaty, ako napríklad klamlivá reklama, parazitovanie na povesti, vyvolanie nebezpečenstva zámieny a ďalšie, ktoré predstavujú najčastejšie prípady nekalosúťažného konania.

Zákon pozná skutkové podstaty ako klamlivá reklama, parazitovanie na povesti, vyvolanie nebezpečenstva zámieny.

Generálna klauzula plní dve úlohy. Jednak musia byť splnené všetky podmienky v nej uvedené, aby sa mohli aplikovať špeciálne skutkové podstaty. Druhá jej úloha spočíva v tom, že je dostatočnou právnou úpravou na tzv. nepomenované nekalosúťažné konania. V právnej praxi sa totiž často stáva, že podnikatelia sú veľmi invenční pri obchádzaní zákona a práve všeobecnosť generálnej klauzuly poskytuje

možnosť bojovať aj proti takému konaniu, ktoré nie je v zákone uvedené ako špeciálna skutková podstata.

• **Ako sa s nekálou súťažou vyrovnáva Slovensko v praxi v porovnaní s inými krajinami?**

Domnievam sa, že naša právna úprava zodpovedá európskym štandardom. Oveľa dôležitejšie v tejto oblasti sú súdne rozhodnutia. Nie nadarmo sa hovorí tomuto odvetviu práva ako právo sudcovské. Je to tak preto, lebo súdy a súdne rozhodnutia vdychujú do navonok nezáživných právnych noriem skutočný život. Súdy majú v tomto ohľade jednak veľmi krásnu tvorivú prácu, ale aj veľkú zodpovednosť, lebo ich rozhodnutia dotvárajú právo.

Generálna klauzula v Obchodnom zákonníku umožňuje súdom postihovať aj nové formy nekalej súťaže.

Dotváranie práva rozhodnutiami súdov nekladie dôraz len na ich predvídateľnosť, ale očakáva sa aplikácia zákona v súlade s jeho zmyslom a účelom. Súd musí prihliadať na vzájomné vzťahy jednotlivých argumentov pripadajúcich

do úvahy a v konkrétnom prípade ich vyvážiť s ohľadom na špecifikum danej kauzy – a nie tieto kritériá iba mechanicky aplikovať.

• **Vy ste proces boja proti nekalej súťaži v duchu európskej tradície nazvali europeizáciou tohto práva. Aký bol vývoj tejto oblasti práva u nás a čo nám v tomto smere radia alebo nariaďujú európske inštitúcie?**

Slovensko má v právnej úprave na čo nadväzovať. Ešte v roku 1927 prijal bývalé Československo v tom čase veľmi moderný zákon, ktorý slúžil ako predloha aj pri prácach na Obchodnom zákonníku po roku 1990.

Vo vyspelých krajinách Európskej únie sa presadili dve koncepcie práva zameraného proti nekalej súťaži – nemecká a francúzska. Nemecký model je založený na koncepcie podobnej právnej úprave, ako máme my. Francúzsky model sa spolieha vo väčšej miere na súdnu judikatúru, ktorá vytvorila základ práva proti nekalej súťaži.

V rámci procesu europeizácie práva proti nekalej súťaži boli do právnych poriadkov jednotlivých krajín EÚ zapracované najmä smernice o porovnávacíj a klamlivej reklame.

• **Oblasť reklamy sa primárne dotýka spotrebiteľa.**

Právo proti nekalej súťaži bolo pôvodne koncipované tak, že malo slúžiť výhradne

podnikateľom. Postupne sa toto právo rozširovalo aj na spotrebiteľov.

Zrejme najčastejšie spotrebiteľ dopláca na klamlivú alebo inak nekalú reklamu. Preto je dôležité, že náš právny poriadok okrem úpravy v Obchodnom zákonníku obsahuje aj ďalšie právne predpisy, ktoré sa touto problematikou zaoberajú, ako napríklad zákon o reklame či zákon o ochrane spotrebiteľa.

• **Noviny i elektronické médiá sú zavalené reklamou. Na súkromné telefóny volajú zástupcovia firiem a pozývajú nás na rôzne akcie. Problematike pochybných predvážajúcich akcií a tzv. šmejdiv sa v poslednom čase často venujú médiá. Ako sa možno proti nim účinne brániť?**

V prvom rade si treba uvedomiť, že už samotný reklamný telefonát bez súhlasu príjemcu je protiprávny. Príslušné orgány dozoru, keď sa dozvedia o takomto porušení práva, môžu poskytovateľa sankcionovať.

Rámcová právna úprava v SR zodpovedá európskym štandardom; dôležité sú však aj súdne rozhodnutia.

Občan musí poznať svoje práva, aby vedel, na koho sa obrátiť. Problematika tzv. šmejdiv má, samozrejme, viac spotrebiteľský ako konkurenčný akcent. Tejto oblasti práva je venovaný zákon o ochrane spotrebiteľa, do ktorého boli zakomponované aj ustanovenia európskej smernice o nekalých obchodných praktikách. O. i. zákonodarca rozšíril občanovi možnosti na vrátenie kúpeného tovaru.

• **Aj bez „šmejdiv“ sa konzument môže „seknúť“, vinou klamlivej, nepresnej či nadsadenej reklamy. Čo v takomto prípade?**

V zahraničí veľmi dobre fungujú rôzne združenia na ochranu proti nekalej súťaži, ktorým stačí dať podnet a ony právne rozpracujú návrh pre príslušný orgán. U nás takéto združenia príliš nefungujú, takže iniciatíva je na dotknutom občani. Ale treba povedať, že stačí neformálny podnet na príslušné orgány – najčastejšie na Slovenskú obchodnú inšpekciu. Slovenská obchodná inšpekcia však môže konať aj ex offo, ak sa vlastným zistením dozvie o porušovaní zákona. Pre úplnosť treba podotknúť, že na boj s neetikou reklamou je tu aj špeciálny samoregulačný orgán – Rada pre reklamu. Tu opäť stačí občanovi podať jednoduchý podnet, v ktorom uvedie, o akú reklamu ide, kde bola uverejnená atď.

• **Akými konkrétnymi právnymi prostriedkami sa postupuje v dokázaných prípadoch nekalej súťaže?**

Právne prostriedky ochrany proti nekalej súťaži upravené v Obchodnom zákonníku možno rozdeliť na dve kategórie:

1. zabraňovacie – v dôsledku ich podania by malo dôjsť k faktickému zamedzeniu ďalšieho pokračovania či zotrvávania v nekalosúťažnom konaní rušiteľa,
2. kompenzačné – v dôsledku podania takýchto žalôb a následného úspechu žalobcu v súdnom konaní by malo dôjsť k určitej kompenzácii vzniknutých následkov nekalosúťažného konania.

Súd môže účastníkovi, ktorého návrhu sa vyhovel, priznať v rozsudku aj právo uverejniť tento rozsudok na trovy neúspešného účastníka sporu.

Niektoré nekalosúťažné konanie, ako napríklad nedovolenú klamlivú alebo porovnávaciú reklamu, zákon o reklame dovoľuje aj sankcionovať v administratívnom konaní pokutami. Takúto formu postihu častejšie využívajú spotrebiteľia, lebo netreba podávať žalobu, ale stačí napísať len neformálny podnet a orgány dozoru začnú konať.

Pripravil: Miroslav Janek
Ilustračné foto: SXC, archív

Publikácie Jozefa Vozára

Jozef Vozár (1967, Liptovský Mikuláš) absolvoval štúdium na Karlovej univerzite v Prahe, ako štipendista pôsobil na univerzite v Mníchove. Okrem desiatok vedeckých a odborných článkov je autorom publikácií: Eutanázia – právne aspekty (Pezinok 1995); Reklama a právo (Bratislava 1997); Rundfunkrecht in der Slowakei (Viedeň 2002). Širšej čitateľskej verejnosti sú určené publikácie Postrehy právnika (Bratislava 2009) o aktuálnych právnych problémoch a Spomienky na Ernesta (Bratislava 2011), venovaná pamiatke prvého predsedu Ústavného súdu ČSFR. Ako vedúci autorského kolektívu sa podieľal na publikácii Zodpovednosť a riziko pri vedení firmy (Bratislava 2003 – 2004), je spoluautor Komentára k tlačovému zákonu (Praha 2009) a zbierky Judikatúra vo veciach nekalej súťaže (Bratislava 2013). V roku 2013 mu vyšla monografia Právo proti nekalej súťaži, ktorá je prvou komplexnou slovenskou publikáciou v tejto oblasti práva po roku 1989.

MÁTE PRÁVO NA DETAILY

NAJRÝCHLEJŠIE NA
www.TERAZ.sk

•tasr•

Angažovanosť zamestnancov a manažment

Prečo je mnohým zamestnancom ľahostajný úspech firmy, ktorá im poskytuje živobytie?

Nedávno sa mi dostali do rúk výsledky celosvetového prieskumu angažovanosti, ktorý urobil Gallupov inštitút. Pri ich štúdiu som nadobudol dojem, že hádam ani nemôžeme byť v období sužovanom krízou a následnou recesiou. Myslel som si totiž (zrejme veľmi naivne), že v časoch vysokej nezamestnanosti a krízy si ľudia budú vážiť prácu, ktorú majú. Dojmy a realita sa však, ako sa ukazuje, významne rozchádzajú. Veľmi ma to zaujalo. Rád sa s vami podelím o pozoruhodné dáta a niekoľko veľmi cenných postrehov a poznatkov renomovaných odborníkov.

Aké sú fakty ohľadom angažovanosti

Najprv si poďme priblížiť, čo správa považuje za angažovanú prácu: je to práca, pri ktorej sa naplno využíva energia a kreatívny potenciál ľudí, práca, na ktorú sú ľudia hrdí a ktorá im dáva zmysel, ktorá vytvára bezpečnejšiu budúcnosť im aj ich rodinám, ktorá ľuďom umožňuje uplatňovať ich silné stránky. Gallupova správa uvádza, že len 30 % zamestnancov v USA, 10 % v celej východnej Európe a iba 3 % (!) v Českej republike sa v práci cítia byť aktívne angažovanými.

Vyššie polovice zamestnancov do roboty len chodí a teší sa na koniec pracovnej doby.

Naproti tomu veľkú skupinu tvoria tzv. neangažovaní pracovníci: v USA približne polovicu zamestnancov, vo východnej Európe aj ČR 60 %. Títo zamestnanci pasívne, bez entuziazmu chodia do práce, trávia čas čakaním na obed a koniec pracovnej doby, prejavujú minimum úsilia smerom k rozvoju vzťahov so zákazníkmi a zvýšeniu produktivity práce spoločností, ktoré ich platia.

Čo však považujem za ešte smutnejšie a varovnejšie a doslova ma ohromilo, je údaj, že takmer 20 % zamestnancov v USA, 30 % vo východnej Európe a 37 % v SR prejavujú aktívny nezáujem

(dezangažovanosť). Prispievajú k „stenčovaniu zásob“, spôsobujú pracovné úrazy, odrádzajú klientov, chodia do práce neskoro (alebo vôbec nie), sú negativistickí a negatívnu náladu šíria medzi druhými, vyvolávajú nadbytočnú prácu svojich nadriadených.

Čo na to firemné výsledky

Možno sa pýtate, prečo vôbec venovať takej záležitosti, ako je angažovanosť, takú pozornosť. Obzvlášť v našich zemepisných šírkach máme z minulosti „svoje“ skúsenosti s realitou a pojmom angažovaný a neangažovaný pracovník. Minulosť je minulosť a dnešná realita nám velí dosahovať čo najvyššiu produktivitu a efektivitu. A čo s tým má angažovanosť?

Odpoveď sa zdá byť naporúdzí. Už viac ako 50 rokov sa vo svetovej literatúre angažovanosť považuje za jeden z najsilnejších faktorov rastu produktivity. Správa Gallupovho inštitútu väzbu medzi angažovanosťou zamestnancov a ich produktivitou dokladá aj číslami. Takže firmy z prvej štvrtiny rebríčka zo vzorky skúmaných spoločností majú o 18 % vyššiu produktivitu a 16 % vyššiu ziskovosť ako spoločnosti z poslednej štvrtiny. Gallup odhaduje, že zamestnanci, prejavujúci aktívny nezáujem (dezangažovaní), stoja amerických zamestnávateľov ročne okolo 500 miliárd dolárov (!) v podobe straty na produktivite. Je veľmi pravdepodobné, že táto skupina ľudí bude spôsobovať veľké

straty aj zamestnávateľom v našom regióne. Chcelo by sa zvoliť: „nevďační zamestnanci!“ Zdá sa však, že pravda nie je taká jednoduchá a jednostranná. Pravdepodobne bude vhodné pozrieť sa na túto otázku do väčšej hĺbky.

Trocha poznatkov zo sociálnej a kognitívnej neurovedy

Pracovné prostredie má výrazne sociálny charakter a naplno sa v ňom prejavujú naše základné vnútorné sociálne motívatory. náš mozog na

Angažovanosť zamestnancov považujú odborníci za jeden z najsilnejších faktorov rastu produktivity.

nevedomej úrovni neustále, päťkrát za sekundu, vyhodnocuje prostredie okolo nás a zisťuje, či to, čo sa deje, ohrozuje naše prežitie – hrozba – alebo mu, naopak, pomáha – odmena. Na nevedomej úrovni sme neustále poháňaní od hrozieb k odmenám. V posledných približne 10 rokoch výskumy ukazujú na to, že to, čo vyvoláva najsilnejšie hrozby alebo odmeny, má sociálnu povahu.

Odborník na neurovedy leadershipu a zakladateľ Neuroleadership Institute David Rock zatriedil sociálne hrozby a odmeny do piatich základných oblastí, tzv. primárnych sociálnych potrieb. Zostavil ich pre ľahké zapamätanie do tzv. modelu SCARF, kde S označuje status, našu relatívnu dôležitosť v porovnaní s druhými, C – istota (certainty) umožňuje mozgu predvídať, čo sa bude diať, A – autonómia, voľba je spojená s našou schopnosťou voľby, rozhodovania za seba samých, R – vzťahy, vzťahovosť (relatedness) označujú našu potrebu niekam patriť, dôveru v druhých a F – férovosť, spravodlivosť je o férovej výmene v širokom zmysle slova.

Prekvapivé je, že tieto sociálne potreby majú pre náš mozog podobnú, ak nie vyššiu váhu ako základné životné potreby: jedlo, voda, teplo, sex a pod. Niet teda divu, že materiálne a finančné stimuly sú – najmä z dlhodobého hľadiska – relatívne také málo účinné!

Ak niektorá z týchto primárnych sociálnych potrieb nie je naplnená či napĺňaná, náš mozog takú situáciu vyhodnocuje ako hrozbu a ženie nás k tomu, aby sme sa jej zbavili. Prejavy sú veľmi rôznorodé – napr. negatívna nálada, popudlivosť, pasivita, agresivita, impulzivnosť – a dopady vidíme nielen na našej aktivite, ale aj na výrazne obmedzených mentálnych schopnostiach (zapamätať si, riešiť problémy, rozhodovať sa, vidieť súvislosti atď.). Okrem týchto, povedzme, krátkodobých dôsledkov sa skúsenosti, zážitky a situácie, ktoré náš mozog vyhodnotil ako sociálnu hrozbu, hlboko vrývajú

do našej pamäti a veľmi ľahko sa vybavujú aj s pocitmi, ktoré boli s týmito udalosťami spojené. Stačí málo, len hoci letmé pripomenutie, jemná podobnosť a už sa nám v plnej paráde vracia uložená minulá nepríjemná skúsenosť vrátane negatívnych pocitov.

Čo na to teória manažmentu a leadershipu?

Už dlho sa uznáva, že medzi rozhodujúce faktory ovplyvňujúce produktivitu, lojalitu a angažovanosť patria: účasť na rozhodovaní (status) o tom, čo sa dotýka pracovnickej práce, a tiež účasť na finančných prínosoch (férovosť), ktoré pracovník generuje. Gallupov prieskum ďalej dopĺňa ďalšie dva faktory: hmatateľný pocit spolupatričnosti (vzťahovosť), ktorý vyvoláva pocit, že pracovník je cenený (status), rešpektovaný ako člen organizácie, že práca v takejto organizácii dáva „vyšší zmysel“. Ďalším faktorom je zamestnancova príležitosť rozvíjať svoje zručnosti a schopnosti (istota a autonómia) a tieto môcť uplatňovať vo svojej práci.

Nie toľko zamestnanci ako manažéri

Hlavným zdrojom a najsilnejším faktorom ovplyvňujúcim napĺňanie primárnych sociálnych potrieb zamestnancov na pracovisku sú manažéri. A tak niet divu, keď Gallup zdôrazňuje, že korene nízkej angažovanosti a dezangažovanosti sú v zlom manažmente.

Podľa Jamesa O'Toola, amerického teoretika podnikateľskej etiky, je vo väčšine organizácií

„manažment neprirodzeným správaním. Ego, nenásytosť a túžba po moci sú súčasťami ľudskej povahy a pre manažérov sú pekelné ťažko prekonateľné.“

Skoro 20 % zamestnancov v USA vedie proti svojej firme tichý odboj; na Slovensku asi 37 %.

Topmanažéri potom majú pocit, že sú povolani na to, aby dostali levi podiel z peňazí, ktoré „ich“ spoločnosť zarobila. Okrem toho sa cítia ohrození, keď ich podriadení majú vlastný názor a iba jednoducho nenásledujú to, čo manažér hovorí, aby robili. Slovom Jamesa O'Toola: „Zdá sa, že väčšina manažérov až po osobných prehrách zisťuje, že byť šéfom neznamenať rozkazovať ľuďom okolo seba, ale že ich úlohou je vytvárať podmienky pre tých, ktorí sú im podriadení, aby sa mohli efektívne sebariadiť.“

A tak egoisticky „potešujúca“ správa pre mňa a mojich kolegov je, že kým sa nezmení ľudská povaha a nezmizne zlý manažment, budeme mať ako biznis konzultanti, koučovia, poradcovia dosť práce.

Vladimir Tuka
CEO, Neuroleadership Group, s. r. o.,
Praha
Reprofoto: TASR

Pracovný stres a ochrana zdravia

Polovica zamestnancov v Európe si myslí, že pracovný stres je normálna vec. 40 % si myslí, že sa na ich pracovisku nerieši vhodným spôsobom.

Neistota zamestnania a reorganizácia, dotýkajúca sa pracovných miest sa považuje za najčastejšiu príčinu pracovného stresu v Európe. Informovanosť o programoch, zameraných na zjednodušenie pracovného života zamestnancov, je nízka, hoci väčšina zamestnancov ich zavedenie podporuje. To sú hlavné výsledky 3. celoeurópskeho prieskumu, vykonaného pre Európsku agentúru pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (EU-OSHA).

Európsky týždeň BOZP

Agentúra EU-OSHA bola koordinátorom nedávneho Európskeho týždňa bezpečnosti

a ochrany zdravia pri práci, ktorý je najväčším podujatím svojho druhu, zameraným na zvyšovanie informovanosti v tejto oblasti. Konal sa od 21. do 25. októbra s cieľom prispieť k zlepšovaniu bezpečnosti a ochrany zdravia na pracoviskách Európy.

Riaditeľka EU-OSHA Christa Sedlatschek pri tejto príležitosti zdôraznila, že najefektívnejšie výsledky v oblasti riadenia a zlepšovania bezpečnosti a ochrany zdravia dosahujú

organizácie vtedy, keď zamestnanci a ich zástupcovia aktívne komunikujú s riadiacimi pracovníkmi. Podľa nej je v podnikoch s rozsiahlou participáciou zamestnancov 10-krát pravdepodobnejšie, že bude zavedená zdokumentovaná politika v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia.

Bezpečnosť práce na Slovensku

Inšpektori práce na Slovensku v prvom polroku 2013 zistili 25 403 porušenia predpisov, z toho najviac pri prevádzke vyhradených technických zariadení a v oblasti pracovnoprávných a mzdových predpisov.

Na základe ich zistení možno konštatovať, že oblasť ochrany práce je najmä v malých podnikoch a u živnostníkov stále podceňovaná. Stredné a väčšie firmy sa problematike BOZP venujú intenzívnejšie aj vďaka tlakom zo strany auditorskej činnosti pri získavaní certifikátov kvality.

MG
Foto: TASR

Ako zdravo „nakopnúť“ manažment aj zamestnancov?

Zmeny na trhu nútia firmy prispôbiť sa novým podmienkam, čo ovplyvňuje ich personálnu aj mzdovú politiku.

Sledovanie stanovených cieľov a ich plnenie je podstatou fungovania každej firmy. Organizácie väčšinu času bojujú o úspech na trhu s konkurenciou, aj keď jadro činnosti je navonok smerované vo vzťahu ku klientom či obchodným partnerom. Vnútroštruktúrna politika je podriadená hlavnému obchodnému cieľu, avšak zmeny na trhu nútia firmy prispôbiť sa novým podmienkam, čo ovplyvňuje ich personálnu aj mzdovú politiku.

Keď prichádzajú nepopulárne rozhodnutia

Úspech spoločnosti je ovplyvnený prácou manažérov aj bežných zamestnancov. Štandardom každej organizácie by mala byť definícia kompetencií a povinností jednotlivých pracovníkov – od radových zamestnancov až po manažment. Pre správne fungovanie firmy je dôležité, aby manažment aj radoví zamestnanci mali nielen prehľad, ale aj motiváciu k lepším výkonom a spätnú väzbu na svoju prácu.

Manažment sa snaží pružne reagovať na situáciu na trhu a rozhodnutia, ktoré prijíma, sa týkajú aj zamestnancov. Či už zvyšovaním tlaku na produktivitu práce alebo – v horšom prípade – prepúšťaním, prípadne zmrazovaním prijímania nových zamestnancov a odmeňovania.

Zamestnanci reagujú na takéto zmeny citlivo a z komunikačných dôvodov môže vzniknúť napätie, čo môže negatívne ovplyvniť samotné fungovanie firmy. Ako nájsť spoločný a jednotiaci spôsob komunikácie, ktorý bez emócií zobrazí reálny chod firmy vo vzťahu zamestnancov a manažmentu a poskytne motiváciu a riešenia pre dlhodobý rozvoj?

Otvorená komunikácia dát ako motivačný faktor

Manažéri majú dnes k dispozícii viacero business intelligence nástrojov, ktoré sa však zameriavajú takmer výhradne iba na výsledný ekonomický efekt firmy, pričom údaje z personálneho a mzdového systému často ostávajú bokom. Pre zamestnancov je prístup k informáciám o spoločnosti, svojej práci a svojom ohodnotení

či iných benefitoch dôležitým faktorom posilňujúcim ich lojalitu aj motiváciu. Riešením je zodpovedajúci softvérový nástroj portálového typu, nadväzujúci na dátovú základňu z personalistiky a rešpektujúci rolu/pozíciu používateľa – zamestnanca v spoločnosti. Pre manažment prináša údaje o efektívnosti práce zamestnancov, poskytuje nástroj pre aktívnu účasť na personálnom riadení, napr. hodnotením podriadených, zadávaním požiadaviek na ich vzdelávanie a rozvoj, definovaním požiadaviek na nové pracovné miesta a pod.

SW nástroj na riadenie ľudského kapitálu poskytuje každému používateľovi tie dáta, ktoré potrebuje.

Zamestnancom sprístupňuje informácie o tom, kto v spoločnosti pracuje, aké akcie sa pripravujú, aké prebehli, ktoré pracovné pozície sú voľné, ktoré vzdelávacie aktivity sú dostupné, na ktoré benefity majú nárok. Umožňuje im aj aktívne sa podieľať na ovplyvňovaní procesov vo firme – napr. hodnotením vzdelávacích akcií alebo účasťou na prieskumoch.

Reálny prínos pre firmy

Vhodný softvérový nástroj na podporu riadenia ľudského kapitálu (Human Capital Management) integruje personálne, mzdové i riadiace evidencie a procesy. Poskytuje každému používateľovi tú funkcionálnosť a tie dáta, ktoré pre svoju prácu potrebuje. Spolupracuje s externými aplikáciami, ako sú účtovné systémy, výrobné, dochádzkové, stravovacie systémy a pod. Pripravuje výstupy pre externé inštitúcie – daňový úrad, Sociálnu poisťovňu, zdravotné poisťovne, banky... Má potrebné nástroje a mechanizmy na kontrolu dôležitých dát a udalostí. Vďaka širokým možnostiam reportovania poskytuje podklady pre firemný controlling. Vysoká miera automatizácie a možnosť hromadných operácií optimalizujú prácu a minimalizujú chybovosť pri evidenciách a spracovaní personálnych i mzdových údajov.

Efektívny systém vďaka portálovej nadstavbe umožňuje manažérom a ostatným zamestnancom nielen zdieľať relevantné informácie

z personálnej oblasti, ale aj sa aktívne podieľať na ovplyvňovaní procesov personálneho riadenia.

Motivácia a kontrola ako cesta k úspechu

Manažéri dnes potrebujú efektívne softvérové nástroje na kontrolu efektivity práce zamestnancov. Pre zamestnancov by zasa mali byť zrkadlom ich práce a prostriedkom na kontrolu vlastných výsledkov. Hoci takýto systém, na jednej strane, zvyšuje tlak na plnenie úloh, na druhej strane, transparentnosť personálneho riadenia funguje ako motivátor a podporuje rast firmy smerom dovnútra.

Pre zamestnancov je motivujúce, keď majú prehľad o dianí vo firme, o svojich výsledkoch či benefitoch.

Uvedené vlastnosti sú prínosom systému Magma HCM, ktorý v praxi vyskúšali a odporúčajú viaceré významné spoločnosti z oblasti bankovníctva, priemyslu či služieb. Systém im umožňuje rýchlo a pružne reagovať na zmeny na trhu a v podniku. Získané a spracované informácie môžu využiť na strategické plánovanie rozvoja firmy, rovnako ako na motiváciu zamestnancov, ktorí sú vždy dôležitou súčasťou úspechu firmy.

Janka Michalíková
vedúca oddelenia Magma HCM,
AutoCont SK a. s.

Ako vybrať správny účtovný softvér

Výber správneho účtovného softvéru je dôležitý. Mal by zohľadňovať štruktúru firmy a potreby podnikania a, naopak, nemal by byť plný nadbytočných funkcií, za ktoré len vyhodíte peniaze.

Jedným z najdôležitejších hľadísk pri výbere účtovného softvéru býva cena. Aj keď je významným faktorom, odporúča sa všimnúť si aj iné, nemenej dôležité okolnosti. Čo teda treba pri výbere účtovného softvéru zohľadňovať?

Používateľské prostredie

Je dôležité, aby používateľské prostredie bolo „prívetivé“, ale aj prehľadné, aby sa v ňom dokázal intuitívne orientovať aj menej zdatný používateľ. Zistiť to môžete tak, že si softvér v praxi vyskúšate, aby ste nekupovali mačku vo vreci.

Vyspelé účtovné softvéry vyhľadávajú online v reálnom čase informácie na odborných portáloch.

Preto si treba vybrať z tých účtovných softvérov, ktoré ponúkajú možnosť skúšobného bezplatného testovania.

Používateľská podpora

Účtovníctvo je oblasť, kde treba stíhať množstvo najrozličnejších termínov, za ktorých zmeškanie často hrozia aj finančné sankcie. Je preto dôležité, aby účtovný softvér fungoval čo najspoľahlivejšie.

Vždy však môže dôjsť k situáciám, keď si používateľ nevie rady. V takých prípadoch je dôležité mať možnosť obrátiť sa na odbornú pomoc. Preto je pri výbere účtovného softvéru dôležitým hľadiskom existencia používateľskej

Ak sa pripájate cez mobilné zariadenie, systém by to mal rozoznať a ponúknuť správne rozhranie.

podpory, či už telefonicky alebo online. „Najvyššie online účtovné softvéry umožňujú online vyhľadávanie informácií z databáz odborných portálov priamo z účtovníctva a bez toho, aby z neho užívateľ vystúpil,“ pripomína Peter Zimerman z účtovno-sofтверovej spoločnosti Pro-fit.sk.

Aktualizácia softvéru a legislatívy

Aktualizáciu systému v prípade online účtovných softvérov vykonáva vždy jeho dodávateľ, čiže používatelia majú dostupnú zakaždým iba jeho najnovšiu verziu. Dodávateľ vykonáva automaticky aj aktualizáciu súvisiacej legislatívy. Keďže tá sa u nás mení pomerne často, je to významný faktor, ktorý treba pri výbere účtovného softvéru zohľadňovať.

„Od 1. januára 2014 ponúkame v rámci nášho účtovného softvéru zákazníkom aj pohodlné spracovanie kontrolného výkazu k DPH, ktoré bude povinné. Pomocou niekoľkých kliknutí bude možné výkaz nielen spracovať, ale aj elektronicky odoslať príslušnej inštitúcii,“ hovorí P. Zimerman.

Mobilita

Je to dôležitý faktor najmä pre tých, ktorí trávajú veľa času cestovaním a ich prístup k počítaču je

preto obmedzený. Podstatou tejto služby, ktorú môžu ponúknuť iba online účtovné softvéry, je možnosť používateľa prihlásiť sa do svojho účtovníctva prostredníctvom mobilného telefónu či tabletu a získať potrebné údaje.

Pri výbere softvéru sa treba sústrediť na to, či systém v momente prihlásenia rozozná, že ide o pripojenie cez mobilné zariadenie, a automaticky ponúkne prispôbené rozhranie.

Bezpečnosť/zálohovanie údajov

Ide o jeden z najdôležitejších faktorov pri posudzovaní kúpy účtovného systému, vzhľadom na citlivosť účtovných údajov a potrebu ich čo najvyššej ochrany. V online účtovných systémoch zálohovanie údajov zabezpečuje dodávateľ softvéru. Keďže údaje sa ukladajú na vzdialených serveroch, je prirodzené, že ľudia majú obavu

Dodávatelia prepájajú svoje účtovné softvéry s inými súvisiacimi online službami a produktmi.

z ich prípadnej straty. Pravda je však taká, že úroveň zabezpečenia údajov v cloude ďaleko prevyšuje úroveň lokálneho zálohovania. Napriek tomu, ak patríte ku konzervatívnym užívateľom, potom treba uprednostniť taký účtovný softvér, ktorý umožňuje oboje, teda okrem online aj lokálne zálohovanie dát.

Rozvoj ďalej smeruje na internet

Online účtovné softvéry prešli za ostatné obdobie prudkým rozvojom. Ich výrobcovia neustále pracujú na ich zlepšovaní a prichádzajú s novinkami, ktoré používateľom významne pomáhajú a zlepšujú používateľské pohodlie.

Vzhľadom na svoj online charakter účtovné softvéry profitujú najmä z takmer nevyčerpatelných možností internetu. Dodávatelia svoje účtovné softvéry prepájajú s inými online službami a produktmi, ktoré potom významne znižujú prácnosť účtovania. Dokonca, niektoré si už používateľa aj pamätajú. Napríklad tak, že ak nepracuje so softvérom viac ako hodinu, systém ho automaticky odhlási. Po zadaní prihlasovacích údajov potom načíta práve ten doklad, v ktorom používateľ naposledy pracoval.

Valéria Nagyová
Ilustračné foto: SXC

BYOD je tu, pripravme sa na COPE

Možnosti riadeného využívania zariadení na firemné aj súkromné účely

Správa podnikovej mobility (Enterprise Mobile Management – EMM – alebo Mobile Enterprise Management – MEM) je dnes rovnako aktuálnou výzvou pre IT ako kedysi nástup internetu, prechod na rok 2000 alebo v súčasnosti cloud.

Jedným z úskalí „mobilného“ fenoménu je snaha zamestnancov používať svoje súkromné mobilné zariadenia na plnenie úloh v práci. Tento trend, známy ako BYOD, predstavuje jednu časť EMM. Pôvodne konzumentské zariadenia, zamerané viac na zábavu, sú problémom pre firemné IT, ktoré potrebuje strážiť bezpečnosť dát a pripojenia a zhodu s právnymi a procesnými nariadeniami. Na nové mobilné požiadavky pritom nemá dnes väčšina firemných IT žiadne manažmentové nástroje ani rozpočet.

Čo je BYOD a čo si vyžaduje

BYOD (Bring Your Own Device – prinies si vlastné zariadenie) je ekonomicko-prevádzkový model vybavenia zamestnancov koncovými zariadeniami a softvérom na bezpečný prístup do IT prostredia firmy. Vo výsledku je to pre firmy príležitosť konzumerizovať IT vo svoj prospech. Okrem procesov a legislatívy sa BYOD realizuje

technickými riešeniami v štyroch oblastiach (a ich rôznou kombináciou): mobilný manažment (MDM, MAM a MIM/EFSS), virtualizácia desktopov a aplikácií, operačné systémy na USB „To Go“ a ochrana prístupu do siete (NAC).

Slovenská legislatíva BYOD doslova blokuje

BYOD môže pri správnej aplikácii firme pomôcť zvýšiť motiváciu a produktivitu zamestnancov a zlepšiť tak ich výsledky. Firma uvažujúca o zavedení BYOD musí zvážiť minimálne dva fakty: investície do IT a legislatívne podmienky.

Najprv negatívna správa z oblasti paragrafov: slovenská legislatíva nie je pripravená na BYOD. Nepodporuje, ba dokonca potláča podobné iniciatívy. Napríklad dvojsečné ustanovenie v § 52 ods. 2a Zákonníka práce síce rozoznáva „telepracu“, keď zamestnávateľ zabezpečí, nainštaluje a pravidelne udržiava technické a programové vybavenie potrebné na výkon telepráce, ale vylučuje prípady, keď takýto zamestnanec používa vlastné vybavenie.

Dane a odvody sú druhou zlou správou pre priaznivcov BYOD: predpisy torpédujú ekonomiku príspevku firmy na nákup súkromného zariadenia zamestnanca.

Existujúca slovenská legislatíva zvyšuje náklady hneď dvojnásobne: cez vyšší odvod firmy (+ 35 % k nákladom) a odvody a dane zamestnanca (+ 26 %). Pri príspevku 500 eur to znamená zvýšenie odvodov zamestnávateľa o 176 eur a zaťaženie zamestnanca o ďalších 130 eur. Z nákladu 676 eur na strane firmy by zamestnancovi zostalo 370 eur – pritom za zostávajúcich 310 eur, ktoré zhltnú štát, by si mohol

zamestnanec kúpiť ďalšie zariadenie tesne v rovnakej technickej a cenovej úrovni.

Bezpečnosť na prvom mieste

Zavedenie BYOD nesmie ohroziť bezpečnosť a stabilitu firmy. Preto je zvyčajne nutné investovať do bezpečnostnej infraštruktúry a obmedziť zbytočné výdavky za roamingové služby telco operátorov. V rámci IT treba investovať do riešení vzdialeného prístupu cez SSL VPN, zavedenia dvojfaktorovej autentifikácie a technológií DLP (Data Leak Prevention), MDM a MAM pre mobilné zariadenia.

Zavedenie BYOD predpokladá zabezpečenú, vysoko dostupnú prístupovú a virtualizačnú infraštruktúru. Vhodné je vykonať kvalifikovaný odhad potrebnej šírky pásma a rýchlosti pripojenia k internetu, ktoré môžu s vysokým počtom mobilných zariadení dramaticky rásť. Po stránke softvérovej treba nasadiť technológie manažovania mobilných aplikácií, informácií, dát a zariadení vrátane vytvorenia podnikového „app-store“ na ukladanie a provisioning certifikovaných mobilných aplikácií. To so sebou, samozrejme, prináša aj investície do potrebných komponentov infraštruktúry.

Opačný prístup: firemné zariadenia s osobným využitím

Skratka BYOD je dnes už „buzz-word“, podobne ako virtualizácia desktopov a cloud. Často podlieha nekritickej reklame. Hodí sa teda BYOD pre každú firmu a každého zamestnanca? Spolu s využitím sociálnych médií a cloudu môže priniesť enormné výhody, ale súčasne aj neplánované kompromisy v ponímaní bezpečnostných rizík či v nákladoch.

Je zodpovednosťou každej firmy, aby si našla IT konzultanta, ktorý jej pomôže zanalizovať a realizovať takúto iniciatívu. Prípadne zistí, že BYOD nie je správnu cestou. Vtedy je čas zvážiť možnosť zavedenia celofiremného programu zariadení COPE (Corporate Owned – Personally Enabled). Na rozdiel od BYOD môže byť model COPE pre väčšinu firiem prijateľný bez výhrad. Je de facto legalizáciou existujúceho stavu – keď zamestnanci viac či menej oprávnené využívajú mobilné firemné zariadenia na súkromné účely – ale na novej, manažovanej úrovni.

Peter Krošlák

Senior Product Manager, PosAm

Ilustračný obrázok: Asus

Udeľovanie slovenských počítačových „Oscarov“ 2013

Kto si prevzal ocenenia
IT Osobnosť, IT Firma, IT
Projekt a IT Produkt roka.

Najprestížnejšie ocenenia v oblasti informačných technológií a telekomunikácií už po trinásty raz udelili počas spoločenského večera IT Gala začiatkom októbra. Ceny udeľuje neformálne združenie odborných žurnalistov a členov profesijných združení. V širšej nominácii bolo viac ako 200 osobností, firiem, projektov a produktov, z ktorých vybrali v každej kategórii 5 finalistov.

Ocenená firma a osobnosť

V kategórii IT Firma roka 2013 sa víťazom stala spoločnosť Monogram Technologies, s. r. o.

IT Projekt roka uľahčuje obyvateľom menej rozvinutých regiónov prístup na internet.

Presadzuje sa najmä v segmentoch portálových riešení, manažmentu videokomunikácie a informatizácie športovísk a je exportne veľmi úspešná. Podiel exportu na jej obrate v r. 2012

bol 22,36 %, vstúpila na trhy na všetkých kontinentoch a buduje celosvetovú distribučnú sieť. Firma má o. i. prepracovaný program vzdelávania a podpory profesionálneho rastu svojich zamestnancov, ktorým sponzoruje účasť na kurzoch, konferenciách a stážach.

IT Summit organizujú IT asociácia Slovenska a vydavateľstvo Digital Visions.

IT Osobnosťou roka 2013 sa stal generálny riaditeľ Cisco Slovensko Marcel Rebroš.

Projekt a produkt roka

V kategórii IT Projekt roka 2013 získal ocenenie projekt Optický internet do menej rozvinutých oblastí od spoločnosti ANTIK Telecom. Cieľovou skupinou projektu sú obyvatelia menších miest a ekonomicky slabých regiónov, ktorým ponúka často jedinou možnosť, ako sa za rozumnú cenu dostať k rýchlemu internetu a IPTV.

V kategórii IT Produkt roka 2013 odborná komisia hodnotila najvyššie Uniq Tablet od spoločnosti ELCOM, s. r. o, Prešov. Tablet v robustnom vyhotovení je určený pre tých, ktorí sa

pohybujú v náročnom prostredí, napríklad vo výrobných halách, na stavbách a pod., a pritom chcú byť online a so svojimi dátami.

Výročné podujatie slovenskej komunity IT a telekomunikácií IT Gala a súvisiacu konferenciu IT Summit organizujú ITAS a Digital Visions, vydavateľ magazínov PC Revue, Infoware a portálu ITnews.sk. Mediálnym partnerom je aj časopis Goodwill.

TB

Ocenenie za Monogram prevzali Andrej Mikulčík, CEO, a Vladimír Raučina, COO.

■ naša anketa

Téma: goodwill

- 1 Aký význam pripisujete goodwillu firmy? Je dnes dôležitejší ako v minulosti?
- 2 Ako budujete goodwill vašej spoločnosti?

**PATRÍCIA
SVERÁKOVÁ**
Managing
Director,
Advertising Group

1 Dobré meno sa buduje dlhodobo, ale stráca takmer okamžite. V dnešnej vyspelej dobe, keď si vie každý všetko nájsť kdekoľvek a extrémne rýchlo, je goodwill firmy nesmierne

dôležitý. Aj malá kauza, ktorá ani nemusí mať veľkú vážnosť, môže mať za následok naštartenie – ak nie zničenie – dobrého mena firmy.

Dobré meno sa dnes udržiava podstatne náročnejšie ako v minulosti. Práve spoločnosti s dobrým menom sa totiž v súperení o klienta či o prizvanie do tendra stávajú zaujímavejšími ako ostatné. O to viac, ak by malo ísť o verejnoprávne zákazky či verejné obstarávanie, ktoré je pre mnohé firmy zaujímavé.

Dobrá povest' je dôležitá aj z dôvodu využitia PR ako relevantného marketingového nástroja. Je síce pravda, že kvalitné PR vie urobiť zo zlého mena dobré. Na druhej strane, je efektívnejšie, ak zveľaďuje to dobré meno a nevenuje energiu na vyvracanie zlého...

2 Verím v to, že na dobré meno spoločnosti zásadne vplyvajú referencie a ešte raz referencie. Preto pre mňa prvoradým spôsobom, ako

pracovať na dobrom mene našej firmy, je pracovať tak, aby boli klienti spokojní.

Pre dobré meno každej firmy sú dôležité jej výsledky a práca, ktorá k nim viedla. Proaktívne, inovatívne a kreatívne riešenia, ktoré je možné nielen úžasne vymyslieť, ale rovnako úžasne aj zrealizovať. Komunikačné schopnosti. Vôľa uzavrieť obchod výhodný pre všetky zainteresované strany. Rešpektovanie subjektov na trhu, no zároveň zdravá dravosť a chuť víťaziť. Ale aj také atribúty, akými sú dochvilnosť, adekvátna príprava na stretnutia či dokonca e-mailová komunikácia súvisiaca s „drobnosťami“, ako napríklad správna gramatika, ktorá dnes čím ďalej, tým viac abscentuje...

Verím, že to všetko prispieva k tomu, aby bol klient spokojný, vašu spoločnosť si adekvátne vážil a dal jej referenciu. A dobrá referencia? Tá tvorí goodwill vašej firmy.

IT zariadenia na prácu aj osobné využitie

Rýchlo a spoľahlivo.

Manažéri potrebujú

byť pripravení a stále

„v obraze“. Notebooky,

tablety a smartfóny sú dnes

štandardom.

Keď pri výbere zariadenia, ktoré budete dlhodobo používať, zvážte svoje reálne nároky, vyhnete sa nesprávnemu kroku. Ak sa zameriame na manažérske pozície – s výnimkou povolani,

ktoré požadujú vysoké vý-

kony napríklad

pri grafických

práciach – zá-

kladnými po-

žiadavkami

na dobrý

„biznis

Apple MacBook Pro MD101CZ/A

notebook“ sú mobilita, konektivita, spoľahlivosť a rýchlosť. Prvým kritériom, ktoré obmedzí portfólio notebookov a ďalších zariadení, je výber operačného systému. Kým väčšina výrobcov umožňuje inštaláciu operačného systému od Microsoftu, Mac OS môže byť prekážkou v kompatibilitě softvéru s operačným systémom v zariadeniach od Applu. Ak však nie ste obmedzení využívaním špeciálnych aplikácií či programov, stojíte na štartovacej čiare so širokými možnosťami.

Keď rýchly, tak SSD

Jednou z požiadaviek (nielen manažérov) je rýchlosť, akou dokáže notebook pracovať. Tú mu spolu s procesorom zabezpečujú operačná pamäť a pevný disk. Pri spojení s ďalším kritériom, ktorým je čo najdlhšia výdrž batérie, vychádza ako najlepšie riešenie notebook s SSD diskom. Rýchlosť zápisu a čítania je oveľa vyššia a spotreba energie sa pohybuje na úrovni približne 20 % spotreby mechanického harddisku.

Medzi ďalšie výhody týchto diskov alebo inak

flash pamäti patria vyššia odolnosť voči otrasom a prakticky žiadne zahrievanie. Cena rovnako veľkého SSD je o niečo vyššia ako HDD, no kapacita sa dá jednoducho zvýšiť externým diskom alebo cloudovým úložiskom. Navyše, pracovné dokumenty vo formátoch kancelárskych programov nie sú náročné na veľkosť voľného priestoru. Ak v súkromí nie ste vášnivým hráčom, postačujúca veľkosť flashovej pamäte je 128 GB a spolu so 4 GB RAM zvládne požadovaný multitasking.

Všetde so sebou

Ideálny notebook by mal mať uhlopriečku 13,3" až 17"; väčšia uhlopriečka poskytuje viac priestoru na prácu. Naopak, čím je zariadenie menšie, tým je mobilnejšie. Príkladom notebooku s priaznivou mobilitou je 13,3" Apple MacBook Pro MD101CZ/A. Vďaka za to ľahkej hliníkovej konštrukcii a kompaktným rozmerom; k jeho pozitívam patrí aj veľká výdrž batérie. Cena sa pohybuje na úrovni 1 200 €.

Výber veľkosti závisí od individuálnych preferencií a požiadaviek. Pokiaľ na stretnutiach len prezentujete, namiesto notebooku vám stačí tablet, ktorý sa dobre využíva v exteriéri, no podmienkou je dobrý displej, ideálne s IPS panelom.

Základnými požiadavkami na dobrý „biznis notebook“ sú mobilita, konektivita, spoľahlivosť a rýchlosť.

Výhodou je matný displej. V kategórii manažérskych zariadení na prácu si výrobcovia dávajú záležať na celkovom spracovaní. Elegantný dizajn a materiály z ľahkých kovov preferujú nielen pre reprezentatívny vzhľad, ale aj pre odolnosť. Klávesnica s odvádzaním vody je oceňovaným bonusom.

Konektivita

Vybavenie zariadení je v tejto kategórii naozaj dôležité. Ak používate notebook ako výstupné zariadenie na potreby prezentácie, nespornou

Ultrabook Sony Vaio Fit

výhodou je HDMI port ako možnosť pre kvalitný vizuálny výstup. USB 3.0, slot na SD kartu, Wi-Fi aj Bluetooth sú štandardom, vstavaný 3G modem s miestom na SIM je nadštandard.

Tablety

Niektorí ich považujú za zbytočnosť, iní nájdu ich využitie aj v biznise. Pre potreby práce je možné pripojiť k nim plnohodnotnú QWERTY klávesnicu.

Tabletom v biznise by nemali chýbať 3G alebo 4G moduly na pripojenie na internet. Na potreby prezentácie či prehľadnejšieho zobrazovania používateľského prostredia sa hodia tablety s približne 10" displejom. Voľba operačného systému by mala byť prispôbená požadovaným aplikáciám.

Asus Transformer Pad TF701T

Inteligentné telefóny

Smartfóny s väčším displejom môžu nahradiť malý tablet a pri možnosti zapisovania poznámok sa stávajú plnohodnotným biznisovým nástrojom. Pri výbere treba klásť dôraz na spoľahlivosť a rýchlosť, pretože pomalé reakcie zariadenia sú znervozňujúce. Preto sú vhodnejšie minimálne dvojjadrové zariadenia. Stabilnými hráčmi na trhu s týmito zariadeniami sú značky Apple a Samsung.

Tomáš Kučera
sales manažér spoločnosti Electro World

Horalky z oblakov

I.D.C. Holding využíva privátny cloud v dátovom centre spoločnosti SWAN

Máte radi Horalky, Kávenky či oblátky Mila? Tieto obľúbené sladkosti sa vyrábajú vďaka cloudovým službám slovenského datacentra Perpetuus.

Informačné technológie už dlhé roky nepatria iba do IT firiem. Sú kľúčové aj pri takých procesoch, ako je výroba cukrovín a trvanlivého pečiva. Príkladom je aj cukrovinkový líder I.D.C. Holding, ktorý zveril IT služby profesionálom a cenné dáta presťahoval do bezpečia datacentra spoločnosti SWAN.

Stratégia, analýza, riešenie

S cieľom analyzovať existujúcu infraštruktúru, zdefinovať podmienky a na ich základe určiť návrh a postupne aj dodávku a inštaláciu novej IT infraštruktúry vznikla v spoločnosti I.D.C. Holding stratégia rozvoja IT na roky 2011 – 2015. Pri hľadaní riešenia bolo potrebné vziať do

úvahy potreby zahraničných pobočiek – I.D.C. Holding má závody a obchodné zastúpenia aj v Českej republike, Maďarsku a Poľsku, pričom všetky pobočky potrebujú rovnako kvalitné a flexibilné IT služby. Dôraz sa kladol najmä na výkonnosť a kapacitu infraštruktúry, ktorá musela byť schopná prevádzky podnikových aplikácií.

Lacnejšia komunikácia od SWAN-u

Inovácie sa dotkli aj komunikačnej infraštruktúry. Spoločnosť pôvodne využívala technológiu, založenú na vlastnej rádiokomunikačnej sieti. Súčasťou inovácií bol prechod na primárnu komunikáciu prostredníctvom prenajatých dátových liniek alebo virtuálnych privátnych sietí (VPN).

Telekomunikačný operátor SWAN taktiež vybudoval MPLS sieť, ktorá umožňuje predchádzať zahŕňaniu siete optimálnym rozložením záťaže. Nakoľko služba nie je viazaná na konkrétne lokality, v ktorých sú inštalované prístupové body rádiokomunikačnej siete, vytvorenie pripojenia

je rýchlejšie a jednotlivé organizačné zložky sa môžu pripájať flexibilnejšie.

Prechod z telekomunikačnej platformy na VoIP technológiu sa prejavil aj znížením faktúr za hlasové služby, ktoré sú teraz z veľkej miery pokryté platbami za dátovú infraštruktúru.

Prechod do cloudu

Posledným krokom inovácií bol prechod do dátového centra Perpetuus spoločnosti SWAN. Toto centrum spĺňa kľúčové štandardy moderného výpočtového strediska; veľkou výhodou je aj jeho umiestnenie na Slovensku. I.D.C. Holding si v ňom vytvoril svoj privátny cloud, ktorý predstavuje riešenie a odpoveď na otázky zvýšenej dostupnosti a bezpečnosti kľúčových aplikácií spoločnosti. Vďaka tomu sú IT služby dostupné z jedného dátového centra pre všetky pobočky v rámci Holdingu.

Prínosom novej infraštruktúry je aj optimalizácia procesov, šetrenie nákladov a lepšia bezpečnosť a ochrana dát. I.D.C. Holding sa tak môže plne venovať svojmu biznisu a ďalšiemu rozvoju.

PR

Optické siete
Internet
Dátové služby
Hlasové služby Dátové centrum
Multimediálne služby
Digitálna TV
Prenájom okruhov
Helpdesk

www.swan.sk

VÁŠ
TELEKOMUNIKAČNÝ
OPERÁTOR

Rekordérka zapísaná v Guinnessovej knihe

Tlačiareň HP Officejet Pro X je zapísaná v Guinnessovej knihe rekordov ako najrýchlejšia tlačiareň, pretože za jednu minútu dokáže vytlačiť až 70 strán. Vyvinutá je tak, aby splnila náročné požiadavky malých a stredných podnikov (SME). Posúva vývoj v tlači dopredu, pretože vďaka nej môžu podniky zvyšovať produktivitu, znižovať náklady a využívať pritom všetky výhody atramentových tlačiarň.

Technológia HP PageWide tlačí štyrmi farbami pigmentovaného atramentu súčasne na pohybujúci sa list papiera. V porovnaní s laserovými tlačiarňami ušetrí až 50 % nákladov na jednu stranu. Disponuje tiež riešeniami pre správu firemných procesov, ako sú HP Universal Print Drivers, HP Web Jet admin software, HP Managed Print Services (MPS), a možnosťou prispôsobenia sa k existujúcemu IT prostrediu.

HP

Kamera pre bezpečnejšie prostredie

IP kamera AXIS Q1765-LE je štíhla a robustná „bulletka“ s výkonným motorom ovládaným 18-násobným optickým priblížením. Má tiež integrované vysokovýkonné infračervené LED s automatickým prispôobením, ktoré umožňujú pokryť najmenej 15 metrov pri najširšom zornom poli a až 40 metrov pri plnom teleskopickom priblížení.

Integrované IR prísветenie je obzvlášť prínosné pri inštaláciách, kde sa vyžaduje nonstop dohľad bez umelého osvetlenia. Kamera je ľahká, ale odolná. Má triedu ochranného krytia IP66/NEMA4X, takže môže odolávať prachu a vode aj v miestach s náročnými klimatickými podmienkami. Vzhľadom na jej nízku hmotnosť a potrebu jediného kábla (pretože podporuje napájanie cez sieťový rozvod – Power over Ethernet, prípadne napájanie striedavým alebo jednosmerným napätím) je možné ju ľahko a rýchlo inštalovať. Vďaka odolnej konštrukcii a spoľahlivosti je osobitne vhodná pre tzv. kritické inštalácie.

JR

Nový rozmer mobilnej komunikácie

Samsung Galaxy Gear

Inteligentné hodinky Samsung Galaxy Gear sú spoločníkom, ktorý do každodenného života integruje možnosti prístrojov Samsung Galaxy. Upozorňujú používateľa na prichádzajúcu komunikáciu (volania, textové správy, e-maily, pripomienky) a ponúkajú na displeji ich náhľad. Fungujú tiež ako headset, záznamník poznámok alebo pokročilý krokomer.

Hodinky sú stelesnením nenápadnej elegancie. Prepracovaný dizajn a kvalitná povrchová úprava vyvolávajú predstavu luxusného šperku, ale sú dostatočne decentné a hodia sa k akémukoľvek oblečeniu. Slúžia ako náramkové hodinky a pritom ponúkajú celý rad obľúbených funkcií smartfónov, ktoré ďalej zvyšujú prínos tohto nového prísľusenstva.

VN

Špička vo svojej kategórii

Fotky aj videá formátu kinofilmu, detailné do hĺbky prekreslené zábery v špičkovej kvalite, 24,3-megapixelový obrazový snímač FX, ktorý zachytáva každý detail s frekvenciou až šesť snímok za sekundu – to všetko sú vlastnosti nového fotoaparátu Nikon D610.

V kombinácii s vynikajúcimi objektívmi Nikkor predstavuje tento prírastok v rade digitálnych jednookých zrkadloviek výbornú možnosť pre nadšených fotografov plánujúcich vycibriť si zručnosti alebo posunúť svoju predstavivosť na vyšší level. Robustná, no stále ľahká konštrukcia poskytuje fotografom voľnosť pri spoznávaní výhod celoplošnej fotografie. S množstvom kreatívnych a praktických funkcií a Wi-Fi pripojením z neho vyťažíte maximum.

VN

Myš pre vyššiu produktivitu

Nová bezdrôtová myš v plnej veľkosti so špeciálne vytvarovaným dizajnom, ktorý umožňuje

pohodlné používanie a produktivitu aj počas dlhých hodín, to je Logitech Wireless Mouse M560. Zjednodušuje a urýchľuje prístup k aplikáciám a nástrojom, ktoré používate najčastejšie. Ponúka totiž tlačidlo pre Windows 8 menu, pomocou ktorého umožní prístup k najčastejšie používaným funkciám na jeden klik – vrátane prepínania aplikácií a panelu Charms.

Prináša tiež dve tlačidlá pre palec, ktoré vám umožnia okamžite prepínať medzi tradičnou plochou systémom Windows a novým celoplošným rozhraním Windows 8. Pomocou voľne sťahovateľného softvéru Logitech SetPoint im môžete ľahko naprogramovať aj ďalšie funkcie.

JR

Logitech Wireless Mouse M560

Smartfón nielen pre filmy a hudbu

HTC Desire 601

Novinka na trhu so smartfónmi HTC Desire 601 má mnoho pôsobivých funkcií a pritom si stále

uchováva cenovú dostupnosť. Pokročilý fotoaparát tohto smartfónu s funkciou sekvenčného snímania doslova rozhybe vaše fotografie. Ponúka tiež prvotriednu superrýchlu sieť štvrtej generácie 4G LTE, ktorá v prípade dostupnosti zabezpečí mimoriadnu rýchlosť.

HTC vsadilo na dvojjadrový 1,4 GHz procesor, ktorému sekunduje 1 GB RAM. Telefón je doslova stvorený na počúvanie hudby a sledovanie videí aj vďaka HD rozlíšeniu a dobrému zvuku BoomSound. Má stereo reproduktory, ktoré zabezpečia bohatý zvuk. Dodáva sa s operačným systémom Android 4.2.2 Jelly Bean a obohatený je o najnovšiu verziu nadstavby Sense 5.

VN

Prenosné monitory napájané cez USB

Asus predstavil prenosné monitory MB168B a MB168B+ s uhlopriečkou 15,6 palcov určené k notebookom alebo počítačom. Monitory využívajú na komunikáciu a napájanie jediný kábel s rozhraním USB 3.0, takže

už so sebou nemusíte nosiť objemný napájací adaptér ani neforemný videokábel.

Vďaka hrúbke 8 mm a hmotnosti 800 g ide o jeden z najtenších a najľahších monitorov na svete. Navyše, dokáže rozpoznáť svoju orientáciu a automaticky otočí obraz na šírku alebo na výšku.

Rovnako automaticky upraví podľa okolitého svetla aj jas a úroveň LED

podsvietenia. Pri prevádzke má spotrebu len 5 W, čo znamená minimálny vplyv na výdrž batérie notebooku. Monitory sa vyrábajú vo verzii s rozlíšením 1 920 × 1 080 alebo 1 366 × 768.

VN

Elita medzi externými SSD diskami

Adata DashDrive Elite SE720

Medzi prednosti SSD diskov patria vysoká odolnosť pri náraze, bezhlučná prevádzka a nízka spotreba energie. Ak sa tieto vlastnosti skombinujú do prenosného zariadenia s rozhraním USB 3.0, vznikne pozoruhodne odolné riešenie s rýchlosťami prenosu, ktoré ďaleko predbiehajú rýchlosti mechanických pevných diskov.

Model Adata DashDrive Elite SE720 dosahuje rýchlosť čítania až 400 MB/s a dáta zapisuje rýchlosťou až 300 MB/s. Telo z brúseného antikora a štíhly profil s hrúbkou len 8,9 mm umocňujú jeho high-tech vzhľad. Puzdro disku je potiahnuté ochrannou vrstvou, ktorá bráni poškrabaniu a zničeniu aj pri dlhodobom používaní. Disk má, navyše, podporu v softvéri Adata One touch backup.

Nový 5" smartfón so 4-jadrom

Dominantným znakom smartfónu Alcatel One Touch Idol X je veľký päťpalcový IPS displej zapustený do 6,9 mm tenkého kompaktného tela takmer bez okrajov s plným Full HD rozlíšením. Disponuje výkonným hardvérom, zodpovedajúcim požiadavkám obvyklým v najvyššej triede.

Jeho srdcom je štvorjadrový 1,5 GHz procesor, ktorý s 2 GB operačnou pamäťou poháňa operačný systém Android vo verzii 4,2. Nadštandardnú výdrž zaisťuje lítiová batéria s kapacitou 2 000 mAh. Fotoaparát má natívne rozlíšenie 13,1 megapixela. Rovnako ako väčšina smartfónov značky Alcatel, aj nová vlajková loď podporuje funkciu Dual SIM.

Zaoblené hrany prispievajú k pohodlnému držaniu telefónu v dlani a jeho presnému ovládaniu. Použitá výrobná technológia laminácie nezanecháva medzeru medzi LCD a dotykovým panelom, čo zvyšuje priepustnosť svetla pre lepšiu viditeľnosť na priamom slnečnom svetle aj v tme.

AC

Sledujte filmy ako v budúcnosti!

Sony pokračuje vo vývoji tretej generácie svojej náhlavnej 3D súpravy, ktorá už na pohľad pôsobí, akoby prichádzala z budúcnosti. HMZ-T3 okrem iných vylepšení prináša aj funkciu bezdrôtového

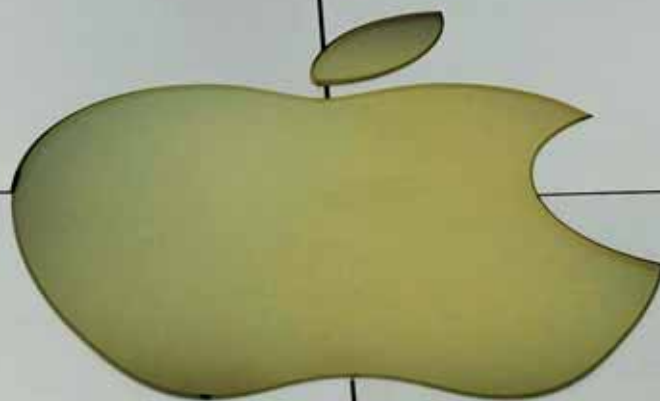

prenosu WirelessHD pre sledovanie obrazu bez akýchkoľvek káblov. Môžete teda vstať z gauča a neunikne vám jediný okamih filmu. Dva oddelené OLED displeje poskytujú rovnaký zážitok ako sledovanie 750-palcového (cca 19 m) plátna zo vzdialenosti 20 metrov! Atmosféru tejto fiktívnej kinosály umocňuje 7,1-kanálový zvuk.

Osobitnú kapitolu tvorí hranie hier. HMZ-T3 je ako stvorená pre hráčov, ktorí si chcú užiť dokonalý 3D zážitok. Pripojte hraciu konzolu, osobný počítač alebo mobilné zariadenie a vychutnajte si dych vyrážajúce hranie hier a aplikácií na obrovskej virtuálnej obrazovke. Nechýba však ani možnosť pripojenia tabletu či telefónu s káblom MHL.

JR

Apple – najcennejšia značka sveta

Najcennejšou značkou v tomto roku sa podľa spoločnosti Interbrand stala značka Apple, ktorá po 13 rokoch na prvej priečke vystriedala Coca-Colu.

Prvá zmena od roku 2000, keď Interbrand s rebríčkou po prvýkrát prišiel, poukazuje na rastúci vplyv nových technológií v porovnaní s tradičnými podnikmi, ako sú napríklad automobilky. Túto skutočnosť potvrdzuje aj firma na druhej pozícii, ktorou je internetová spoločnosť Google. Coca-Cola sa umiestnila na 3. mieste a za ňou skončili IBM a Microsoft.

Hodnota značky Apple sa odhaduje na 98,3 miliardy dolárov.

V súčasnosti podľa Interbrandu dosahuje hodnota Apple 98,3 miliardy USD (asi 72,6 mld. EUR). V porovnaní s minulým rokom to znamená rast o 28 %. Hodnota značky Google vzrástla o 34 % na 93,3 miliardy USD a firmy Coca-Cola len o 2 % na 79,2 miliardy USD. Jedinými značkami v prvej desiatke, ktoré nepochádzajú z USA, sú juhokórejský Samsung (8. miesto) a japonská Toyota (10. miesto).

Skokanom roka je značka Facebook, ktorej hodnota sa zvýšila o 43 %.

Najväčším skokanom roka bola spoločnosť Facebook, ktorá sa posunula zo 69. miesta v minulom roku na súčasnú 52. pozíciu. Na druhej strane, najvýraznejší prepád zaznamenala fínska Nokia, ktorej hodnota v priebehu jedného

roka klesla o dve tretiny a značka sa posunula z 19. na 57. miesto. Z európskych značiek je najvyššie Mercedes-Benz na 11. mieste.

Cesta na vrchol

Coca-Cola, symbol globalizácie a konzumnej spoločnosti, sa držala na špiči rebríčka od roku 2000. Nástup iPhone, iPadov a iPodov však všetko zmenil. Vďaka nim sa od roku 2000 zvýšila hodnota značky Apple zhruba 15-násobne a 127-ročný nápojový kolos tak o top pozíciu prišiel. V roku 2000 Apple obsadil 36. miesto s hodnotou značky na úrovni 6,6 miliardy USD. Pred nim sa vtedy umiestnili aj firmy ako Kodak.

Kvalitu značky Apple potvrdil i fakt, že ešte aj po smrti svojho zakladateľa Steva Jobsa v roku 2011 jej hodnota pokračovala v raste. Tim Cook ako nový CEO dal dokopy tím ľudí, ktorý dôsledne ďalej sleduje víziu spoločnosti.

„Think Different“

Jez Frampton, CEO Interbrandu, zhodnotil, že „Apple nastavil pre ostatné značky vysokú latku v estetike, jednoduchosti a ľahkosti používania“. Prvú priečku podľa neho táto značka získala vďaka schopnosti myslieť odlišne a dôkladne skúmať skúsenosti zákazníka. „Vďaka tomu si získala mnoho lojálnych fanúšikov a celý svet dostala do napätého očakávania jej každého nového kroku. Značky ako Apple sú výbornou ukážkou obchodnej stratégie uvedenej do reálneho života,“ povedal J. Frampton.

V súčasnosti je na svete aktívnych vyše 72 miliónov produktov Applu. Tržby spoločnosti v posledných 5 rokoch rastú v priemere o 15 percent ročne, pričom celý trh počítačov rastie ročne v priemere o 3 percentá. Predaj aplikácií cez iTunes prekročil už 50 miliárd stiahnutí. Podľa prieskumu RetailSails značkové predajne Applu dosahujú 17-krát vyšší

predaj ako ostatné maloobchodné predajne, potvrdzujú tak silu značky a jej technológií.

TA/ZH
Foto: TASR

Značky podľa Best Global Brands 2013

(Top 10 značiek plus IT a technologické firmy v Top 100)

Por.	Značka	Hodnota (mld. USD)	Rast 2013/2012
1	Apple	98,316	+ 28 % *
2	Google	93,291	+ 34 % *
3	Coca-Cola	79,213	+ 2 %
4	IBM	78,808	+ 4 %
5	Microsoft	59,546	+ 3 %
6	GE	46,947	+ 7 %
7	McDonald's	41,992	+ 5 %
8	Samsung	39,610	+ 20 %
9	Intel	37,257	- 5 %
10	Toyota	35,346	+ 17 %
13	Cisco	29,053	+ 7 %
15	HP	25,843	- 1 %
18	Oracle	24,088	+ 9 %
19	Amazon	23,620	+ 27 % *
25	SAP	16,676	+ 7 %
28	Ebay	13,162	+ 20 %
35	Canon	10,989	- 9 %
40	Philips	9,813	+ 8 %
45	Siemens	8,503	+ 13 %
46	Sony	8,408	- 8 %
52	Facebook	7,732	+ 43 % *
57	Nokia	7,444	- 65 %
61	Dell	6,845	- 10 %
62	Xerox	6,779	+ 1 %
67	Nintendo	6,086	- 14 %
68	Panasonic	5,821	+ 1 %
76	3M	5,413	+ 16 %
79	Adobe	4,899	+ 8 %
85	Duracell	4,645	n

* Hviezdičkou sú označené značky vyhodnotené ako „Top Riser“ – s medziročným zvýšením hodnoty o viac ako 25 %.

OZE tak skoro nevytlačia uhlie, ropu a plyn

Aj napriek rastúcemu významu obnoviteľných zdrojov energie budú v najbližších rokoch globálnu ekonomiku stále poháňať uhlie, ropa a plyn. „Množstvo energetických zdrojov je dnes väčšie ako kedykoľvek predtým,“ uvádza sa v štúdii Svetovej energetickej rady (World Energy Council – WEC), ktorú koncom októbra prezentovala na 22. svetovom energetickom kongrese v juhokórejskom meste Taegu.

Rozvoj obnoviteľných energií je podstatne pomalší, než sa predpokladalo pred 20 rokmi, a napríklad ropné rezervy ešte ani zďaleka nie sú vyčerpané. Ropný zlom (peak oil), teda bod, od ktorého bude svetová produkcia ropy už len klesať, sa presunul do ďalej budúcnosti, uviedol generálny tajomník WEC Christoph Frei. Obnoviteľné zdroje energií budú hrať v energetickom mixe v budúcnosti dôležitú úlohu, ale existuje množstvo problémov pri ich rozvoji. Napríklad využitie vodnej energie má obrovský

potenciál v Afrike, Ázii aj v Latinskej Amerike, ale veľké projekty narážajú na lokálny odpor. Rast využívania alternatívnych energií zatiaľ nie je dostatočný na to, aby dokázal kompenzovať vystúpenie z jadrovej energetiky. Podľa WEC na slnečnú, veternú, geotermálnu a vodnú energiu pripadá len asi 1,5 % svetovej spotreby energie. Na fosilné palivá pripadá až 80 %. Známe ropné rezervy sú v súčasnosti asi o 25 % väčšie ako v roku 1993 a produkcia ropy sa odvtedy zvýšila o 20 %.

TA

Podiel jadrovej energie v Európe sa zvýši

Súčasnú bezpečnostnú opatrenia a ochrana jadrových zariadení vo svete sú excelentné. Po havárii elektrárne vo Fukušime sa akčné plány pre bezpečnosť zmenili k lepšiemu, vyhlásil

generálny riaditeľ Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu (MAAE) Jukija Amano počas návštevy atómovej elektrárne v Mochovciach. Podľa jeho slov sú dôkladné bezpečnostné opatrenia dôležité, pretože podiel nukleárnej energie sa globálne zvyšuje.

„Podľa štúdie sa môže do roku 2030 využitelnosť tejto energie pohybovať vo svete od 17 až do 90 %. Európa nestojí v centre využívania jadra, ale dá sa predpokladať, že aj tu dôjde k zvyšovaniu jeho využitia,“ povedal J. Amano. K výhodám atómovej energie podľa neho patrí skutočnosť, že jej cena nie je taká náchylná na výkyvy.

J. Amano navštívil Slovensko koncom októbra. V Mochovciach sa oboznámil najmä s implementáciou bezpečnostných opatrení.

TA

Legislatívne zmeny v podpore OZE

Národná rada SR schválila novelu zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie (OZE) z dielne ministerstva hospodárstva. Menia sa podmienky, za ktorých bude možné podporiť zariadenie s výkonom nad 125 MW. Vyžadovať sa bude využitie minimálne 30 % obnoviteľných zdrojov energie v palive, oproti súčasným 20 %. Podporí sa tiež využitie plynov vznikajúcich ako vedľajší produkt v metalurgickom výrobnom

proces. Zmena má za cieľ podporiť domáce zdroje energie a znížiť závislosť od dovozu primárnych zdrojov energie.

Opozícia novelu ostro kritizovala, pretože podľa nej netransparentne a neštandardne vychádza v ústrety spoločnosti U. S. Steel. Úpravu sa totiž vláda zaviazala prijať v memorande, ktoré podpísala so spoločnosťou po tom, ako tá hrozila odchodom zo Slovenska.

TA

Infraštruktúrne energetické projekty

Európska komisia (EK) prijala v októbri zoznam 248 kľúčových projektov v oblasti energetickej infraštruktúry, ktoré sa môžu uchádzať o podporu v celkovej výške 5,85 miliardy eur. Ide o „projekty spoločného záujmu“ (PCI), ktoré budú profitovať zo zrýchlených postupov udeľovania licencií a zo zlepšených regulačných podmienok. Zároveň budú mať prístup k uvedenej finančnej podpore z Nástroja na prepojenie Európy (na obdobie 2014 – 2020).

Na zaradenie do zoznamu PCI musí mať každý projekt výrazný prínos aspoň pre dva členské štáty, prispieť k integrácii trhu a prehĺbeniu hospodárskej súťaže, posilniť bezpečnosť dodávok a znižovať emisie CO₂.

Do zoznamu zaradili aj sedem projektov v oblasti prenosu elektriny, plynu a ropy, týkajúcich sa územia Slovenska. Patrí medzi ne napríklad ropovod Bratislava – Schwechat s dĺžkou 80 km či systém modernizovaných ropovodov JANAF a Adria vedúcich k nám cez Chorvátsko a Maďarsko.

V sektore elektrickej energie sa do zoznamu dostali tri cezhraničné prepojenia medzi Slovenskom a Maďarskom. V oblasti plynu sa v zozname uvádza prepojenie medzi Veľkými Zlievcami cez hranicu pri Balážskych Ďarmotách do maďarského mesta Vecsés s dĺžkou 115 km. Európskou prioritou je aj plynovodné prepojenie medzi Poľskom a Slovenskom s dĺžkou približne 180 km.

Zaradenie na zoznam PCI umožní rýchlejšiu realizáciu projektov a zvýši ich atraktivitu v očiach investorov. Pomôže členským štátom spájať trhy, diverzifikovať energetické zdroje a ukončiť energetickú izoláciu niektorých z nich. Zároveň to umožní energetickým sústavám prijímať väčšie množstvá obnoviteľných zdrojov, a teda znižovať emisie CO₂.

Eurokomisár pre energetiku Günther Oettinger sa netají zámerom prilákať do rezortu viac investorov. Zoznam PCI zahŕňa 140 projektov z oblasti prenosu a skladovania elektrickej energie, asi 100 projektov z oblasti prepravy a skladovania plynu a skvapalneného zemného plynu a niekoľko ropovodov a projektov inteligentných sústav.

TA/MK

Tvorba logistického reťazca

Od tvorivej myšlienky po vybudovanie komplexného a funkčného systému

Logistika je interdisciplinárna veda a na tvorbu logistických reťazcov pôsobí mnoho faktorov a kritérií. Najčastejším kritériom sú financie.

V prvom rade je to obstarávacía cena. Následne sa skúma, či po uskutočnení nákupu nevzniknú dodatočné nevyhnutné náklady, spojené s dodatočnými službami, vyvolanými ostatnými faktormi.

Príklad: Nákup dopravnej služby od dopravcu – preprava výrobkov. Kritériom rozhodovania je cena za prepravu. Vybraný je dopravca, ktorý ponúka najnižšiu sumu. Dodatočné náklady vzniknú v okamihu, keď dopravca zanedbáva kvalitu (technický stav vozidla, porucha, dodanie mimo dodaciu lehotu). V zmluve môže byť zakotvená klauzula o pokute. Pokuta pokryje spôsobené problémy, avšak časový plán dodávok pre výrobu je narušený – musí sa čakať na zásoby. Zákazník, ktorý si objednal daný komponent, má tiež klauzulu o zmluvnej pokute z omeškania. Preniesol pokutu na výrobcu – a výrobca zmení dodávateľa, pretože tretia osoba spôsobila problém.

Tento modelový príklad ilustruje jednu z mnohých možností zlyhania dodávateľského reťazca z dôvodu obmedzenia výberu len podľa jedného kritéria. Preto pri hodnotení výberu variantu treba v každom jednom bode využívať viac kritérií. Každý výber je potom prispôsobený aktuálnemu kritériu alebo kritériám.

Pravidelne sa opakujúci postup

Postup zostavy logistického reťazca je pravidelne sa opakujúci (rovnako aj princíp výberu):

1. Proces sa začína tvorivou myšlienkou človeka, ktorý chce poskytovať služby alebo vyrábať kvalitné výrobky, vďaka ktorým bude úspešný na trhu (existencia idey).

Ak obmedzíte výber iba na kritérium ceny, zvyšujete riziko zlyhania dodávateľského reťazca.

2. Druhým krokom je prieskum trhu. Rozhodovanie o trhu ovplyvňujú dva kľúčové faktory – a) štatistika a prognostika a b) marketing. Štatistika a prognostika (predikcia vývoja trhu) je osobitný vedný odbor. Marketing (prieskum trhu) je orientácia na

potreby a požiadavky zákazníka, definícia potenciálnej vzorky zákazníkov, spôsob komunikácie a predaja.

3. Strategické rozhodovanie o vstupe na trh – predstavuje plánovanie, predajnú stratégiu, časový plán, návrh, dizajn (tvar, účelnosť, pútavosť výrobku), postup výroby (komponenty – odnímateľnosť a pod.), spotrebiteľský obal produktu atď. Rozhodovanie vytvára vstupné údaje pre časovo-finančné plánovanie potreby zdrojov (tvorbu plánov).
4. Riešenie problematiky zásob. Na podklade zostavených plánov v bode 3 nastáva realizácia. Pomocou multikritériálnych analýz treba stanoviť vhodného dodávateľa, veľkosť dodávok, pravidelnosť a frekvenciu dodávkových cyklov. Rozhodovanie o zásobách môže ovplyvniť aj spôsob použitej technológie zásobovania. Následne treba opätovne prehodnotiť výber.
5. Prepravný reťazec – treba riešiť podľa afinity zásielky. Tú tvoria osobitné vlastnosti (fyzikálne skupenstvo, senzitivita na teplotu a jej zmeny, vlhkosť, akceleráciu, atmosférické zmeny a zrážky a pod.), chemické vlastnosti (stabilita, interakcia s inými látkami atď.), rozmery, hmotnosť, schopnosť odolávať tlaku (statickému, dynamickému a pod.), možnosť tvorby väčších manipulačných

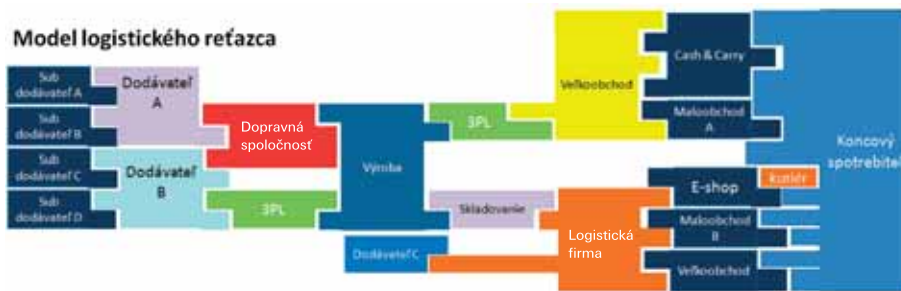
jednotiek a celkov atď. Ďalším dôležitým aspektom afinity je vybavenie miesta nakládky a vykládky, spôsob manipulácie, spôsob fixácie, uloženia a iné.

6. Z afinity zásielky vyplývajú ďalšie kritériá pre rozhodovanie a výber trasy prepravy.
7. Zasielateľská činnosť a rozhodovanie sa pre výber poskytovateľa, zaisťovateľa služby, potrebná dokumentácia a podobne.
8. Analýza rizík, manažment kvality.

Prepravný reťazec musí zohľadniť afinitu zásielok, t. j. citlivosť na rôzne externé faktory.

9. Reverzná a obehová logistika je priamo závislá od všetkých predošlých stupňov rozhodovania o výbere prepravných pomôcok, od vyťažovania vozidiel pri spätnej jazde, rozmiestnených bodov obsluhy v čase a priestore. Treba urobiť výpočet počtu prepráv a doby obehu manipulačných (prepravných) pomôcok vzhľadom na životnosť.
10. Jestvujúce technológie a služby – sú predmetom multikriteriálneho rozhodovania o využití služieb niektorej z technológií. Výsledkom je aj spätné prehodnotenie zasobovania a nadväzujúcich činností alebo

Model logistického reťazca

spätné prehodnotenie výberu poskytovateľa služieb (či sa na trhu vyskytuje subjekt, poskytujúci tieto služby alebo technológie). Možnosť použitia sa skúma najmä pri optimalizácii navrhnutých reťazcov.

11. Logistická analýza. Zatiaľ nejestvuje komplexná metodika pre hodnotenie procesov v logistike, ktorá by integrovala v sebe rôzne metodiky vybraných celkov, parametrov a oblastí. Preto je potrebné využívať čiastkové ukazovatele a hľadať Paretoovsky optimálne riešenie, vztiahnuté na preferované kritérium. V tomto bode je účelná simulácia nastavených modelov.
12. Na podklade výstupov logistickej analýzy treba vybrať optimálne riešenie.
13. Nastupuje realizácia.
14. Zber údajov a sledovanie realizácie – sledovanie vybraných ukazovateľov a parametrov (štatistické riadenie kvality).
15. Kontroling ukazovateľov a parametrov

s previazaním na ekonomické ukazovatele spoločnosti, využitie kauzálnych analýz, identifikácia príčin následkov a ich účinné odstránenie. V prípade externých zdrojov treba vykonávať pravidelné audity.

Úplne komplexná metodika hodnotenia procesov v logistike nejestvuje; využívajú sa simulačné metódy.

16. A napokon – korekcia prognóz a marketingových analýz s doplnenými údajmi zo zozbieraných dát, opätovné prehodnotenie a implementácia zmien do plánovania.

Matej Babin

Graf: autor; ilustračný obrázok: DHL

Noví vlastníci PointPark Properties

TPG, popredná globálna investičná spoločnosť, a jej partner, spoločnosť Ivanhoé Cambridge, jedna z najväčších realitných spoločností na svete, kúpili od medzinárodnej investičnej firmy Arcapita spoločnosť PointPark Properties (P3). Investori sa zaviazali poskytnúť kapitál pre posilnenie pozície spoločnosti P3 a podporiť jej ďalší rast.

„Nová investícia umožní urýchliť našu expanziu ako na súčasných, tak na nových trhoch,“ uviedol Ian Worboys, generálny riaditeľ PointPark Properties, na margo vlastníckych zmien. Podľa neho sa P3 v budúcnosti zameria na posilnenie svojho súčasného portfólia nákupom kvalitných, rentabilných logistických nehnuteľností umiestnených v kľúčových logistických lokalitách.

„P3 je významná spoločnosť s veľmi kvalitným portfóliom logistických nehnuteľností, ktoré sa nachádzajú v hlavných európskych distribučných uzloch. Je dobre pripravená profitovať z pozitívnych makroekonomických trendov, ktoré stoja za súčasným rastom dopytu po logistických priestoroch v Európe,“ povedal Anand Tejani, partner TPG.

VN

Distribučné centrum DHL v Bratislave

Logistický developer PointPark Properties (P3) odovzdal nové distribučné centrum na letisku v Bratislave, postavené na mieru pre DHL Express. Prevádzka s úžitkovou plochou 3 400 m², ktorú vybudovali „na zelenej lúke“, kombinuje leteckú a pozemnú logistiku a je vybavená automatizovaným systémom triedenia a odstavovania balíkov. Je v priamom susedstve letiskovej plochy Letiska M. R. Štefánika.

„Trh s expresnou leteckou prepravou v regióne strednej a východnej Európy a inde v posledných rokoch významne rástol a predpokladáme, že tento trend bude dlhodobo pokračovať,“ povedala riaditeľka DHL Express pre Slovensko Daniela Mišurová. „S novým distribučným uzlom získala spoločnosť DHL Express

vynikajúcu základňu pre prakticky neobmedzený rast v tomto regióne,“ dodala.

AB

Najmodernejšia pošta je v NC Central

Slovenská pošta, a. s., otvorila svoju najmodernejšiu pobočku, Bratislava 218, v nákupnom centre Central. „Stratégiou Slovenskej pošty je umiestňovať nové pobočky do obchodných centier s vysokou koncentráciou obyvateľstva, pre lepší komfort zákazníkov,“ povedal generálny riaditeľ Slovenskej pošty Tomáš Drucker. Účelnú obsluhu zákazníkov a minimalizáciu čakania zabezpečí nový vyvolávací systém. Priehradky majú moderný dizajn, ktorý umožňuje komfortnú obsluhu zákazníkov v rámci jednotlivých služieb.

Slovenská pošta umiestnila v priestore novej pobočky aj tri samoobslužné kiosky, prostredníctvom ktorých bude poskytovať služby bez potreby vybavovania pri poštovej priehradke (napríklad e-kolky).

VN

Kvalitne pripravený outsourcing logistiky pomáha biznisu

V časoch hľadania rezerv v nákladoch netreba zabudnúť na logistiku. V nej sa skrýva potenciál úspor aj kvality. Lepšou cestou, ako škrtat' či vziať najlacnejšiu ponuku, je analýza procesov a ich „export“.

Outsourcing je jednou z ciest, po ktorej firmy pravidelne siahajú pri redukcii nákladov. Outsourcing by mal mať však vyššiu ambíciu: okrem výmeny fixných vlastných nákladov (na zamestnancov, priestory atď.) za variabilné od externého dodávateľa aj zvýšenie, resp. stabilizovanie kvality procesov. Pri outsourcingu logistiky pritom neznie otázka, či do tejto zmeny vôbec ísť, ale ako ju dobre pripraviť.

Špecializovaná – v tomto prípade logistická – firma má väčší potenciál poskytovať vyššiu kvalitu realizovaných aktivít s predpokladom zlepšovania procesu. Zadáateľská firma si súčasne uľahčuje podnikanie, keď sa môže sústrediť na core biznis, ktorý ovláda najlepšie, a ponechať obslužné činnosti na špecialistov.

Výber logistickej firmy je dôležitý, o jej kvalite mnoho napovie aj laický pohľad do skladu.

Prax ukazuje, že pri samotnom rozhodovaní je zásadný prvý úspech či výsledok. Tým je v slovenských podmienkach prechod z fixných nákladov na variabilné náklady za outsourcované služby, ktoré sa odvíjajú od množstva a objemu outsourcovaných činností. Túto výhodu pocítia firmy veľmi rýchlo, čo im umožňuje pružnejšie zareagovať na výkyvy v dopyte po svojich výrobkoch.

Outsoutcovať znamená dôkladne vyberať

Základná otázka pri outsourcingu znie: ako si vybrať dodávateľa a neriskovať pritom (ani len dočasné) zníženie spoľahlivosti? Pri výbere sa oplatí osloviť logistické firmy, ktoré majú za sebou referencie z outsourcingu a tiež vynikajúce vlastné procesy. To znamená dobré ekonomické výsledky a kvalitný systém vzdelávania a starostlivosti o zamestnancov.

O kvalite logistickej firmy mnohé napovie aj laický pohľad do skladu (sledujte čistotu a usporiadanie tovarov, nechajte si ukázať bezpečnostné štandardy, všimajte si zamestnancov). Kľúčové pre kvalitu a spoľahlivosť sú certifikáty a povolenia napríklad na prepravu nebezpečného tovaru alebo audity bezpečnosti TAPA. S nimi musí ísť ruka v ruke kvalifikačná úroveň a skúsenosti zamestnancov a riadiacich pracovníkov v reálnej praxi. Ak oslovené firmy toto všetko spĺňajú, urobili ste dôležitý krok pre zaistenie podnikania vašej firmy aj po „exporte“ logistiky.

Pre spokojnosť koncového klienta

Samotný prechod na outsourcing má niekoľko fáz. Od zadefinovania služby cez kritériá vyhodnotenia služby, výber správneho poskytovateľa, rokovanie o zmluve a podmienkach až po implementáciu.

Veľkou výzvou je prechod, ktorý treba kvalitne zadefinovať v zmluve medzi firmou a logistickým poskytovateľom tak, aby prebehol hladko a bez dopadu na koncového klienta. O úspešnej implementácii môžeme hovoriť vtedy, ak si klient zadávateľa nevšimne zmenu a, naopak, príjemne ho prekvapí zlepšenie servisu.

Dobrá zmluva obsahuje ukazovatele výkonu, podľa ktorých sa vyhodnocuje služba a prijímajú sa opatrenia na jej zlepšenie. Zlepšenie pritom nie je len úlohou nového poskytovateľa – jeho výkon často závisí od kvality poskytovaných dát, od spôsobu zabalenia výrobku, rýchlosti komunikačného prepojenia a pod. Prax ukazuje, že outsourcing je úspešný vtedy, ak sa obe strany, zadávateľ aj logistická firma, usilujú o spoločný cieľ – spokojnosť koncového klienta.

Outsourcing ako možnosť rozšíriť služby

Outsourcing je šancou modernizovať logistiku o tzv. služby pridanej hodnoty. VAS centrá (Value Added Services) ponúkajú balenie, označovanie, štiťkovanie zásielok, diagnostické testovanie a kontrolu kvality či kompletizáciu zásielok. Tieto služby obľubujú najmä klienti z farmaceutického, automobilového a elektronického priemyslu.

VAS centrá pomáhajú v expresnej preprave zjednodušiť a urýchliť klientom preclievanie zásielok. Napríklad v TNT spájame viac objednávok klienta do jednej leteckej zásielky tak, aby sa jednotne preclila na vstupe do EÚ a následne zásielky pokračovali samostatne k adresátom.

Kompletizácia zasa umožňuje riešiť v logistickom sklade viaczožkové zákaznicke objednávky od rôznych výrobcov alebo z rôznych lokalít. Vo VAS centre sa dočasne skladujú jednotlivé časti a keď je objednávka kompletná, odchádza skompletizovaná priamo zákazníkovi. Podobné služby dnes TNT zabezpečuje pre klientov z telekomunikačného sektora či v nedávnej minulosti pri rozbehu mýtného systému.

Mária Džundová, TNT Express

Ilustračné obrázky: Jungheinrich, TNT

Priemysel potrebuje logistiku

Zberná služba – import a export tovaru bez logistických obmedzení

Peniaze majú dnes väčšiu hodnotu, preto treba rozmyšľať inak. Čoraz viac priemyselných spoločností sústreďuje pozornosť na aktivity, vďaka ktorým sú schopné dosiahnuť komparatívne výhody. Logistika ziskáva na dôležitosti.

Efektivita. Flexibilita. Bezpečnosť. Výkonná exekutiva, ktorá sa riadi vysokými štandardmi. Optimalizácia nákladov. Pridaná hodnota. Tak by sa dali charakterizovať služby skúseného logistického partnera. Výsledkom je zníženie nákladov, zefektívnenie činnosti výrobných podnikov, v neposlednom rade preprava tovaru s dôrazom na priaznivú cenu a rýchly prepravný čas.

Ambícia GEFCO: udávať trend a byť najlepšou referenciou

Slogan „Logistika pre výrobné podniky“ vyjadruje ambície skupiny GEFCO určovať svetové štandardy v priemyselnej logistike. Znalosti vysoko špecifických požiadaviek priemyslu sú

vzácnym know-how GEFCO a predstavujú jeho hlavnú konkurenčnú výhodu.

Jedným z efektívnych riešení GEFCO, zabezpečujúcim spoľahlivé toky zásobovacieho, ako aj distribučného reťazca hotových výrobkov, je zberná služba.

Klient platí iba za svoju zásielku, nie za celú kapacitu vozidla

Princíp zbernej služby spočíva v konsolidovaní zásielok od viacerých klientov na zberné termíny. Je to efektívne riešenie, vďaka ktorému sú viaceré zásielky prepravované ako jeden náklad, a preto je toto riešenie považované za cenovo najvýhodnejšie.

Znalosti vysoko špecifických požiadaviek priemyslu sú hlavnou konkurenčnou výhodou GEFCO.

Zberná služba ponúka viaceré riešenia „šité na mieru“ pre široké portfólio klientov, ktorí požadujú prepravu prevažne paletových zásielok do 2 ton s maximálnou výškou do 2 m.

Denné spojenie s 35 krajinami

„GEFCO Slovakia sa z hľadiska zbernej služby stáva stredoeurópskym miestom pre všetky

zásielky z EÚ smerom na Rusko, Bielorusko a Ukrajinu. Denne sme v spojení s 35 krajinami a k dispozícii máme viac ako 140 uzlov a termínalov, navzájom prepojených s viac ako dvadsiatimi pravidelnými dennými spojeniami v exportnom a v importnom smere,“ uviedol Tomáš Rigó, manažér pre zbernú službu, GEFCO Slovakia.

„V rámci pravidelnej zbernej služby ponúkame klientom rozsiahlu škálu služieb s pridanou hodnotou, ako je napríklad dobierková služba – cash on delivery – či sledovanie stavu zásielok – track & tracing. Naši zákazníci s určitou ocenia naše aktuálne cenové zvýhodnenie zbernej služby a bezpečnú prepravu ich tovaru do destinácií, ako sú Nemecko, Rakúsko, Poľsko, Česká republika, Maďarsko, Francúzsko a Rumunsko,“ dodal T. Rigó.

ZL

Budú zvládať dopravcovia vyšší dopyt?

Zoštíhlené flotily nákladných dopravcov nemusia v budúcom roku stačiť na nárast dopytu po preprave, ktorý sa očakáva po oživení ekonomiky

v roku 2014. To môže následne priniesť vyššie ceny za dopravné služby. Vyplyva to z prieskumu firmy DKV Euro Service medzi ôsmimi riaditeľmi európskych pobočiek tejto spoločnosti, zodpovednými za biznis v 15 krajinách.

„Vďaka nasvedčuje tomu, že na budúci rok sa konečne dočkáme dlho očakávaného rastu aj v autodoprave. V takom prípade však môžeme rýchlo dospieť do situácie, že dopyt prevyší kapacity autodopracov,“ uviedol riaditeľ českej a slovenskej pobočky DKV Euro Service Ondřej Pavlík. Množstvo európskych automobilových dopravcov totiž v uplynulom období redukovalo svoje flotily, často až na polovicu. „Ide o fenomén, ktorý prechádza naprieč celou Európou. Redukcia vozového parku sa stala súčasťou ozdravného procesu autodopracov,“ konštatoval O. Pavlík. Rast ekonomiky a dopyt po kapacitách môže byť podľa neho dobrou správou pre firmy, ktoré ťažké krízové obdobie prežili bez redukcie flotil.

TA

GEFCO prekonávalo očakávania, dostalo cenu

Skupina GEFCO získala od Delphi Automotive cenu „Above & Beyond Award 2012“, ktorá je súčasťou a kategóriou v rámci ocenení „Pinnacle Awards“. Udeľuje sa obchodným partnerom za výnimočné služby, ktoré prekročili rámec zmluvných povinností. V tomto ročníku ju popredný automobilový subdodávateľ venoval 19 partnerom z 11 krajín.

„Toto ocenenie odráža našu schopnosť rozvíjať inovatívne riešenia v oblasti zmluvných prepravných a logistických služieb pre spoločnosť Delphi a prekonávať očakávania v oblasti služieb, dodávok, kvality a konkurencieschopnosti,“ uviedol Emmanuel Arnaud, obchodný riaditeľ pre korporátnych zákazníkov skupiny GEFCO. Zástupcovia spoločnosti prebrali cenu na svetovej konferencii dodávateľov Delphi, ktorá sa organizovala v rámci autosalónu vo Frankfurtu.

ZL

Pol roka bez starostí o vozidlový park

Výdavky na služobné autá sa zďaleka nekončia ich kúpou. Každý mesiac stoja firmu či štátnu organizáciu peniaze na prevádzku, pohonné hmoty, servis či poistenie, no generujú aj skryté náklady v rámci administratívy a účtovníctva. Spoločnosť Business Lease prišla na slovenský trh so zaujímavou ponukou – na pol roka sa postará o firemný vozidlový park zadarmo a pomôže zredukovať náklady na jeho prevádzku. Pol roka bez starostí o vozidlá firmám nielen zníži administratívne náklady, ale prinesie aj ďalšie úspory. Business Lease totiž na klienta prenesie všetky svoje výhody veľkoodberateľských zliav, ktoré sa týkajú napríklad servisu, pneumatík, poistenia alebo náhradných vozidiel. A, samozrejme, vyrieši aj všetky prípadné reklamácie voči ich dodávateľom.

Outsourcing správy vozidlového parku prináša ešte jeden výrazný benefit. Každý servisný zásah kontrolujú a autorizujú špecialisti technického oddelenia spoločnosti Business Lease, a to nielen z technického hľadiska opodstatnenosti opravy a vymenených dielov, ale aj z pohľadu vyfakturovaných normohodín a výšky nákladov. Ich neoprávnené navyšovanie je, bohužiaľ, na Slovensku dosť rozšírené.

VN

Vyšší Ford Transit Custom

Úžitkové vozidlo Ford Transit Custom – držiteľ titulu Medzinárodná dodávka roka 2013 – je v ponuke už aj ako model s vysokou strechou. Ponúka o 370 mm vyšší nákladný priestor, ktorý zväčšuje vnútornú výšku na 1,78 metra a maximálny objem nákladného priestoru na 8,3 m³ (s plnou priečkou). Predstavuje to o 20 percent väčší nákladný priestor. Táto verzia je určená najmä pre zákazníkov zo stavebníctva a špediérstva.

Transit Custom s vysokou strechou sa vyznačuje aj dobrou spotrebou paliva s produkciou emisií CO₂ na úrovni od 178 g/km, za ktoré vďaka vylepšenému 2,2-litrovému vznetovému motoru Duratorq TDCi s voliteľným systémom automatického zapnutia a vypnutia motora. Model prináša aj vyspelé palubné technológie, ako sú systém SYNC s funkciou núdzovej pomoci, zadná parkovacia kamera, systém regulácie zrýchlenia či výstražný systém na udržanie vozidla v jazdnom pruhu.

JF

Nový Peugeot 308 prichádza

Na Slovensku v októbri oficiálne predstavili nový Peugeot 308. Je súčasťou hlavného trhu v strategickom trhovom segmente C, ktorý predstavuje viac ako tretinu európskeho trhu s osobnými automobilmi, pričom silueta hatchback predstavuje 43 %.

S cieľom naplniť vysoké ambície značky vytvorili dizajnéri a inžinieri moderný hatchback s vysokým dôrazom na kvalitu.

Vďaka novej modulárnej platforme EMP2 (Efficient Modular Platform 2) je Peugeot 308 najľahším modelom vo svojej kategórii.

Dovedna päť benzínových a HDi motorizácií s nízkymi spotrebami a optimalizovaná aerodynamika (C_x: 0,28, SC_x: 0,63) dostávajú emisie na úroveň už od 92 g/km CO₂. Od jari 2014 bude nový Peugeot 308 vybavený ďalšími novými technológiami, ako je napríklad 3-valcový benzínový motor 1,2 e-THP turbo verzie BlueHDi s ešte nižšími emisiami.

IO

Hyundai predstavuje limuzínu Genesis

Genesis sa má stať novým tromfom značky

Spoločnosť Hyundai Motor Company koncom októbra vo svojom vývojovom centre Namyang (J. Kórea) poskytla zástupcom médií prvé oficiálne informácie o limuzíne Genesis novej generácie. Model uvedú na domáci trh do konca roka, vyvážať ho začnú na budúci rok.

„Nový Genesis je produktom najlepších zdrojov a schopností značky Hyundai a sme pevne presvedčení, že rozhodujúcim spôsobom

ovplyvní našu pozíciu na trhu,“ povedal Moon Sik Kwon, šéf výskumného a vývojového centra automobilky.

Hlavnými prednosťami nového modelu sú podľa výrobcu: charakteristický dizajn „Premium“, najlepší podvozok v triede, jazdný komfort a hlučnosť na úrovni porovnateľných európskych modelov, najvyššia miera bezpečnosti a inovatívne prvky zvyšujúce pohodlie posádky.

MD

Dacia Duster: nový dizajn, bohatšia výbava

Dizajn exteriéru nového modelu Dacia Duster bol zmodernizovaný tak, aby podčiarkol všestrannosť vozidla. Nová Dacia Duster stavia na stylingových prvkoch, ktoré prispeli k jej úspechu, a zároveň zachováva výrazné dizajnérske prvky v štýle 4x4. Zmeny sa týkajú mriežky chladiča s dvomi pochrómovanými pásmi, nižšie položeným nasávacím otvorom a zdvojenými svetlometmi.

Interiér sa zmenil, pribudla nová palubná doska a čalúnenia. Nová Dacia Duster ponúka viac výbavy za rovnakú cenu: systém Dacia Media NAV, tempomat s obmedzovačom rýchlosti, zadný parkovací senzor, elektronický

stabilizačný systém ESP s kontrolou nedotáčavosti CSV a protipreklzový systém kolies ASR, ešte vyššiu kvalitu, nový dizajn a lepšiu variabilitu interiéru. Nový benzínový motor TCe 125 znižuje spotrebu a emisie CO₂, pričom spotreba dosahuje len 6,2 l/100 km.

VN

P 508: dobrá loď do flotily

Medzi tuctom aktuálnych typových radov francúzskej značky je zástupcom vyššej strednej triedy rad 508.

Pred uvedením nového modelového radu v rokoch 2010/2011 si Peugeot urobil dôkladný prieskum očakávaní klientely v tomto segmente. Ukázalo sa, že v Európe táto klientela zodpovedá z dvoch tretín flotilovým vozidlám firiem, prípadne vozidlám pre zamestnancov. Ako píše výrobca v tlačovej správe, sú to aktívni, angažovaní a skúsení zákazníci orientovaní na

Technicko-dizajnové riešenie auta sa podriadilo aerodynamike a úspore hmotnosti.

moderné prestížne, nie však výzývavé automobily, verní určitým hodnotám a vedomí si svojej zodpovednosti. Títo zákazníci sa čoraz viac zameriavajú na autá, ktoré sú priestranné, nadčasové a výkonné – a to nielen z hľadiska dynamiky jazdy, ale najmä z hľadiska minimalizácie spotreby paliva. Vozidlá, o ktoré sa zaujímajú, by im mali umožniť pohodlnú a bezproblémovú dopravu aj na veľké vzdialenosti.

Optimalizovaná „architektúra“

Odpoveď Peugeotu na stanovené kritériá pôsobí naozaj nadčasovo. Technicko-dizajnové riešenia, ktoré sa stali základom filozofie modelov s novým číslom 508, vychádzajú z troch zásad:

- veľký rázvor – v záujme veľkorysého priestoru pre cestujúcich vzadu;
- technické riešenia umožňujúce skrátiť previs prednej časti a predĺžiť previs zadnej časti,

čím sa dosiahli lepšie štylistické proporcie a zvýšila sa praktickosť (zväčšením objemu batožinového priestoru);

– rozmery (najmä šírka a výška) umožňujúce optimalizáciu aerodynamických vlastností.

Modelový rad je postavený na platforme 3 Skupiny PSA, ktorú má spoločnú napr. s Citroënom C5.

Ekonomizácia od podlahy

Medzi priority konštruktérov patrili aj dobrá aerodynamika a úspora hmotnosti, čo prinieslo výborné environmentálne parametre tohto typu. Peugeot 508 sa môže pochváliť vo svojom segmente vynikajúcimi hodnotami C_x a SC_x : najlepšie verzie majú hodnotu $SC_x = 0,60$ a $C_x = 0,26$ pri sedane a $SC_x = 0,62$ a $C_x = 0,27$ pri SW.

Spotreba mimo mesta je 4,6 l/100 km; dojazd so 72 l nádržou ďaleko presahuje 1 000 km.

Pohotovostná hmotnosť verzie s motorom 2,0 HDi FAP (163 k), ktorú testovala redakcia, je 1 520 kg, čo nie je na auto s dĺžkou 4 792 mm veľa. Výrobca tvrdí, že vďaka použitiu

všemožných vylahčených materiálov a technológií (napr. horčíka, hliníka, vysokopevných plechov, laserového zvarovania a pod.) dosiahol zníženie hmotnosti oproti predchádzajúcemu – menšiemu – typu P 407 o 25 kg vo verzii sedan (v kombi verzii SW dokonca o 45 kg).

Model cieľi na zákazníkov, ktorí sú aktívni, skúsení, zodpovední a decentní.

Keď sa uvedené vlastnosti auta skombinujú s motormi, s ktorými výrobca sleduje súčasné úsporné trendy, výsledná spotreba vyvolá radosť majiteľa. Udávaná kombinovaná spotreba v nami testovanej verzii je 5,7 l/100 km (v meste 7,5; mimo mesta 4,6), takže dojazd s plnou 72-litrovou nádržou ďaleko presahuje 1 000 kilometrov.

Pohodlný interiér

Dojem z Peugeotu 508 nekazí ani interiér, ktorý je pohodlný a bez častí, ktoré by vyrušovali nedostatočnou kvalitou alebo zlým dizajnom. Sedenie v aute je pohodlné, všade je v ňom dosť miesta a materiály a poťahy sú príjemné na dotyk. Na druhej strane, niektoré ovládacie prvky si žiadajú určité štúdium a nové návyky používateľa vozidla. Zvlášť je napríklad umiestnenie štartovacieho tlačidla naľavo od volantu, rovnako ako ovládača automatickej („ručnej“) brzdy. Cenové hladiny P 508 sú príjemné a porážajú väčšinu relevantnej konkurencie. Sympatický sedan s motorom 1,6 môžete mať už cca za 20 000 € (z ktorých vám vydajú drobné.); auto s dvojlitrovým motorom vychádza so strednou výbavou na 24 390 € a v testovanej verzii Business Line na 27 390 €.

JF

Priemysel, ktorý ťahá ekonomiku

Slovenský automobilový priemysel získal veľké uznanie v celej Európe, keď si aj v rokoch hospodárskej krízy dokázal udržať rast.

Tím odborníkov z Ekonomickej univerzity v Bratislave sa rozhodol vypracovať štúdiu, ktorá by zhodnotila vplyv automobilového priemyslu na hospodárstvo Slovenskej republiky aj na rozvoj celej spoločnosti.

Na jedného pracovníka automobilky šesť ďalších inde

Už prvé výsledky, ktoré zverejnil kolektív pracovníkov Katedry hospodárskej politiky Národohospodárskej fakulty EU pod vedením prof. Mikuláša Luptáčka, potvrdili obrovský význam automobilového priemyslu pre našu krajinu.

Vývoz automobiliek generuje produkciu subdodávok a vyvoláva dopyt po zamestnancoch.

V tomto odvetví priemyslu (výroba automobilov a modulov, systémov a súčiastok pre automobily) je zamestnaných priamo viac ako 60 000 zamestnancov a ďalších 140 000 pracovných miest je generovaných nepriamo. Spolu sú teda na automobilový priemysel naviazané pracovné

miesta pre viac ako 200 000 ľudí. To predstavuje 9 % celkovej zamestnanosti na Slovensku. M. Luptáček to objasňuje: „Na produkciu automobilového priemyslu je napojená produkcia v iných odvetviach. Vývoz automobiliek v hodnote 1 miliardy eur generuje produkciu na Slovensku v hodnote 1,54 miliardy eur, čo vyvoláva dopyt po zamestnancoch v iných odvetviach národného hospodárstva.“ Výsledky ukazujú, že jedno pracovné miesto v niektorej z troch automobiliek generuje štyri pracovné miesta u jej slovenských dodávateľov. Ďalšie pracovné miesta sú vytvárané pri výrobe spotrebných predmetov, ktoré si ľudia z takto vytvorených príjmov kupujú.

Vplyv na spotrebu domácností

Navyše, minuloročné výsledky posunuli Slovensko na úplnú špičku rebríčka vo výrobe automobilov na jedného obyvateľa. Prvú priečku vo svete sme obsadili počtom 171 áut na 1 000 obyvateľov, čo znamená v celkových číslach viac ako 925-tisíc vyrobených automobilov. V tomto roku máme ambíciu priblížiť sa opäť bližšie k vysnívanému miliónu.

Uvedené údaje majú v konečnom dôsledku veľmi pozitívny dopad na príjmy a spotrebu slovenských domácností. Konkrétne čísla opäť uvádza profesor Luptáček: „V roku 2012 tvorili príjmy domácností generované automobilovým priemyslom takmer 4 miliardy eur a viedli

k podielu na spotrebe domácností v SR v hodnote takmer 10 %.“

Rozvoj subdodávateľských sietí

Zvyšovanie výkonnosti automobilového priemyslu na Slovensku svedčí o šikovnosti a flexibilitate našich ľudí vyrábať vysoko sofistikované výrobky, akými automobily v súčasnosti sú. Ďalej to dokazuje aj ich schopnosť hľadať rezervy a znižovať náklady, ako aj optimálnu štruktúru značiek a modelov, ktoré sa vyrábajú na Slovensku. Priestor na ďalší rozvoj automobilového priemyslu je v dodávateľskej sfére.

Príjmy ľudí naviazaných na automobilový priemysel zabezpečujú takmer 10 % spotreby domácností v SR.

Subdodávatelia vytvárajú približne štvrtinu tržieb v automobilovom priemysle. Takmer 80 % subdodávateľov lokalizovaných na Slovensku predstavujú zahraničné a nadnárodné spoločnosti. „Našou úlohou je podporiť slovenských lokálnych subdodávateľov, ktorí, na jednej strane, zabezpečia zníženie logistických nákladov, ale, na druhej strane, aj stabilitu subdodávateľskej siete na Slovensku,“ uviedol prezident Zväzu automobilového priemyslu (ZAP) SR Jaroslav Holeček.

Automobilky dajú prácu iba pripraveným

Predpokladom ďalšieho rozvoja automobilového priemyslu je aj zabezpečenie potrebných odborníkov. „Odborné vzdelanie musí byť v súlade so súčasnou praxou a potrebami trhu

práce. Je nutné vykonať reformu stredného odborného školstva a zodpovedne pripravovať mladých ľudí na ich povolanie,“ zdôrazňuje J. Holeček. Iniciátorom transformácie školstva je samotný Zväz automobilového priemyslu SR. „Ide o jeden z popredných cieľov našej organizácie, ktorý určite neleží na srdci iba automobilovému priemyslu, ale všetkým zamestnávateľom,“ vysvetľuje šéf ZAP SR.

Budúcnosť je vo výskume a vývoji

Európska komisia vypracovala stratégiu ďalšieho rozvoja a podpory automobilového priemyslu do roku 2020, ktorá dostala pomenovanie CARS 2020. Tá komplexne rieši problematiku zabezpečenia budúcej konkurencieschopnosti európskych výrobcov automobilov a rozširovania ich výskumných kapacít.

Na zmeny v európskom automobilovom priemysle reagoval aj ZAP SR, a to vypracovaním dlhodobej stratégie a praktických opatrení, ktoré zabezpečia ďalší rozvoj automobilového priemyslu

v SR. Prioritnou úlohou Zväzu je zapojenie domácej výskumnej bázy do výskumných projektov automobilového priemyslu a naštartovanie mechanizmov, ktoré podporia výskum a vývoj aj u dodávateľov automobilového priemyslu v SR. Garant tejto aktivity prof. Milan Gregor zo Žilinskej univerzity hovorí: „Slovensko potrebuje vo výskume príklady výnimočnosti, pilotné projekty, ktoré prinesú priemyslu rýchle výsledky a stanú sa motiváciou pre ďalší rast úrovne našej vedy, rozšírenie spolupráce priemyslu a domácej výskumnej základne. Cieľom je zvyšovanie inovačnej výkonnosti našej ekonomiky.“ Takéto úlohy by malo plniť Centrum strategického výskumu a inovácií pre automobilový priemysel. Má fungovať ako katalyzátor pri vytváraní Národného paktu pre inovácie a spájaní aktérov výskumu do strategickej sieťovej štruktúry so spoločnými inovačnými prioritami.

Valéria Nagyová

Foto: TASR

Stavba roka 2013

Dvadsať stavebných diel sa uchádza o priazeň odbornej poroty i širokej verejnosti v 19. ročníku prestížnej súťaže Stavba roka.

Aj napriek neľahkej ekonomickej situácii vznikajú na Slovensku stavby, ktoré si zaslúžia pozornosť. Stavba roka 2013 je prestížnou prezentačnou súťažou stavieb, realizovaných na Slovensku, bez ohľadu na krajinu registrácie či štátnu príslušnosť jej zhotoviteľov. Organizátorom súťaže je Združenie pre rozvoj slovenskej architektúry a stavebníctva – ABF Slovakia.

Stavebné diela do tohto ročníka súťaže boli vybrané odbornou porotou s medzinárodnou účasťou na základe technickej dokumentácie a ich obhliadky na mieste. Organizátor dáva po piaty raz možnosť hlasovať za najkrajšiu stavbu aj širokej verejnosti. O Cene verejnosti 2013 sa rozhodovalo internetovým hlasovaním, ktoré prebiehalo od 1. do 24. októbra. Výsledky súťaže oficiálne zverejnia 21. novembra 2013 na slávnostnom odovzdávaní cien, spojenom s galavečerom. Súťaž sa uskutočňuje pod záštitou prezidenta Slovenskej republiky Ivana Gašparoviča.

Súťaž Stavba roka a internetová anketa Cena verejnosti prezentujú zaujímavé stavebné diela, realizované na celom Slovensku v ostatnom období, ale čo je nemenej dôležité, zverejňujú, kto je za ich komplexnú kvalitu realizácie menovite zodpovedný.

Poslaním súťaže Stavba roka je podpora kvality komplexnej realizácie stavebného diela a je súčasťou uceleného štátneho systému riadenia kvality v odvetví výstavby a stavebníctva. Jednou zo zásad súťaže je, že „diskriminuje“ čierne stavby, ktoré i napriek tomu, že sú z rôznych hľadísk vydarené, v nej nemajú miesto.

Pripomeňme, že v minulom roku sa Stavbou roka stala novostavba sídla spoločnosti GasOil engineering v Spišskej Teplici. Víťazom internetového hlasovania o Cenu verejnosti 2012 sa stala rekonštrukcia hotela a prístavba Wellness Hotela Bystrá na Táľoch.

TA/MK

Foto: TASR

O titul súťaží aj multifunkčný komplex Cassovar BC II v Košiciach.

Finalisti súťaže Stavba roka 2013

Por. č.	Stavba	Zhotoviteľ, realizácia	Investícia (mil. €)
1	Kaštieľ Snina (obnova)	Združenie EAS/Kaštieľ Snina; Eiffage Construction	1,3
2	Aupark Košice	HB Reavis Management, s. r. o.	154
3	Bytový dom Pálffyho kúria, Bratislava	Dynamik Holding, a. s.	3,0*
4	Sedem – reklamná agentúra (sídlo)	Stavaip, s. r. o.	1,4
5	Revitalizácia námestia, Ladomerská Vieska	Strabag, s. r. o.	1,1**
6	Wellness Hotel Rozsutec, Terchová (rekonštrukcia)	SkyBau, s. r. o.	3,8
7	Výrobný závod Semecs, Vráble	ViOn, a. s.	4,2
8	Central Bratislava	IMOS Brno, a. s., závod Ostrava	200
9	Kultúrne a vzdelávacie centrum v Púchove	OHL Pozemné stavby, a. s.	3,6
10	Hotel Partizán, Tále (modernizácia a dostavba)	Stavindustria HSV, s. r. o.	7,1**
11	Ostrov kultúry a Ulička remesiel pri Katovej bašte, Košice	Združenie Eurovia SK a Eurovia CZ	1,6
12	Business Center Moldavská, Košice	Ekostav, a. s.	8,5
13	Logisticko-predajné centrum Kon-Rad, Bratislava	Hornex, a. s.	4,9 *
14	Administratívna budova Dúha, Prešov	Dúha, a. s.	1,6
15	Polyfunkčný objekt Skybox, Bratislava	Váhostav – SK, a. s.	17,2*
16	Slnečnice, 1. etapa, Bratislava	Chemkostav, a. s.	25,4
17	Cassovar Business Center II, Košice	Skanska SK, a. s.	24,1*
18	Cyklomost slobody, Bratislava	Združenie Cyklomost – Ingsteel a Doprastav	3,5
19	Tatra Grand Residence, Bratislava	ZIPP Bratislava, s. r. o.	9,0*
20	Fakulta informatiky a IT STU v Bratislave	ZIPP Bratislava, s. r. o.	25,3

* Stavebné náklady

** V sume je zahrnuté aj spolufinancovanie z eurofondov

Investori z ČR a zo SR v zahraničných realitách

Skupina PPF Petra Kellnera buduje blízko Moskvy komplex ComCity.

Českým a slovenským miliardárom sa zapáčili zahraničné nehnuteľnosti a investujú do nich veľké sumy. Desiatky miliárd korún smerujú do nákupu a výstavby kancelárií, hotelov aj luxusných bytových komplexov v rôznych európskych krajinách, upozorňuje česká tlač. Najbohatší Čech Petr Kellner kúpil v Holandsku

a Nemecku kancelárske budovy za 230 miliónov eur. Rozbehol aj výstavbu administratívneho komplexu blízko Moskvy, ktorej prvá fáza predstavuje ďalších asi 230 miliónov eur. O presadenie sa na poľskom realitnom trhu sa snaží skupina Penta. V súčasnosti je vo finále tendra na komerčnú prestavbu stanice Varšava

Gdaňska. „V Poľsku nás v najbližšom období zaujíma najmä administratívny segment, to znamená projekty výstavby kancelárskych priestorov s doplnkovými službami vo Varšave,“ povedal hovorca Penty Martin Danko.

Spoločnosť HB Reavis slovenských miliardárov Ivana Chrenka a Viliama Pančíka sa ukázala ako jeden z najvýznamnejších staviteľov nových kancelárií v Poľsku. Jej zostavané a pripravované administratívne projekty tam predstavujú asi 240 000 m².

Český „kráľ nehnuteľností“ Radovan Vitek pred rokom odkúpením pohľadávky od írkej konsolidáčnej agentúry ovládol hotelový komplex na francúzskej Riviére, ktorý prerába na luxusné byty. Potom sa pustil do skupovania cenných papierov dlhmi oslabených developerských skupín Orco a Ablon.

TA

Kancelárska časť Centralu mení majiteľa

Administratívna časť bratislavského multifunkčného komplexu Central nedávno zmenila majiteľa. Kancelárske priestory, nachádzajúce sa v dvoch budovách, kúpila spoločnosť Tatra Asset Management. Svojho majiteľa zmenilo viac ako 20 000 m² administratívnych priestorov štandardu A. Z toho zhruba 16 000 m² má momentálne prenajatých spoločnosť Orange Slovensko a 4 000 m² využíva poliklinika ProCare pre svoje ambulancie. Central je komplex budov v blízkosti Trnavského múta v Bratislave. Pozostáva zo 4-podlažného nákupného centra s celkovou prenajímateľnou plochou 36 000 m², ktorú využíva 150 obchodných prevádzok. Okrem administratívnych priestorov je súčasťou projektu aj 4-hviezdičkový hotel s kapacitou 220 izieb a relaxačno-sportové centrum.

TA

Durisol chráni zdravie a šetrí prírodu

Zatiaľ čo v minulosti bol stavebný systém Durisol vnímaný predovšetkým ako alternatívny materiál pri výstavbe nízkoenergetických domov, dnes predstavuje plnohodnotnú možnosť pre každého, kto chce rýchlo a efektívne stavať a zároveň aj zdravo bývať.

Patentovaný systém Durisol vznikol pred viac ako 75 rokmi v Holandsku. Na Slovensku sa s výrobou začalo v roku 1991 a pokračuje sa dodnes. Spolu s distribúciou výrobu zabezpečuje firma Leier Baustoffe SK, ktorá má výrobný závod na Durisol priamo v Bratislave. Dopyt po ekologických stavebných riešeniach a trend neustáleho znižovania energetickej náročnosti

budov vytvárajú spoločne priestor pre rozširovanie sortimentu ekologických stavebných materiálov.

Durisol je až z 90 % tvorený prírodnou drevnou štiepkou, ktorá je zmiešaná s cementom, vodou a ďalšími mineralizačnými komponentmi. Hotový prvok má mierne poréznú štruktúru, ktorá umožňuje pevné previazanie s betónovou výplňou. Integrovaná izolácia v tvarovke zároveň zlepšuje tepelno-izolačné vlastnosti stavby.

Durisol sa osvedčil aj pri realizáciách protihlukových stien. Tie sú odolné voči poveternostným vplyvom, požiaru, ale napríklad i voči posypovej soli či mechanickému poškodeniu.

VN

Na odstránenie znamienok sú vhodné chladné mesiace

Napriek tomu, že o hnedých bodkách na tele sa často hovorí ako o znamienkach krásy, niekedy môžu byť aj hrozbou.

Kožné znamienko je v podstate veľké množstvo buniek, ktoré majú schopnosť pigmentácie. Niektoré znamienka má človek od narodenia, ak však nemenia tvar ani farbu, nie sú nebezpečné. Problém však môžu spôsobiť znamienka, ktoré sa na tele objavia v dôsledku vystavenia pokožky slnečnému žiareniu.

Podozrivé príznaky

V prípade nálezu znamienok, ktoré menia svoju veľkosť, sú priehľadné, viacfarebné či čierne, treba hneď navštíviť lekára. Varovným znamením je aj to, ak znamienka menia farbu, povrch, hrúbku alebo svrbia, bolia či krvácajú. Problematické sú tiež rany, ktoré sa nezahoja v priebehu troch týždňov.

Vznik rakoviny kože podporujú nadmerné opalovanie a nezdravý životný štýl.

Medzi najčastejšie sa vyskytujúce zhubné druhy kožných nádorov patria bazalióm, spinocelulárny karcinóm a malígný melanóm. Rakovina kože sa môže vyskytnúť v každom veku a neobchádza ani najmenších.

Preventívne zákroky

Niektoré znamienka odporúčajú lekári odstrániť aj preventívne, čo sa realizuje viacerými spôsobmi. Každé znamienko sa najprv vyšetrí a následne sa rozhodne, akým spôsobom sa odstráni. Niekedy možno použiť laser, ďalší

Ak znamienka menia veľkosť, sú priehľadné, viacfarebné či čierne, hneď navštívte lekára.

spôsob je hĺbkové vyrezanie. Trefou metódou je vypaľovanie. Najvhodnejšie obdobie na absolvovanie takéhoto zákroku predstavujú chladnejšie mesiace, keďže dotknuté miesto by sa nemalo vystavovať vplyvu slnečného žiarenia.

„Zákroky sa vykonávajú v miestnom znecitlivnení a trvajú niekoľko minút. Vo väčšine prípadov je potrebné vybrať stehy na siedmy až štrnásty deň po výkone, v závislosti od lokalizácie,“ približuje MUDr. Zdenko Zamboj z kliniky Belleza v Trnave. „Pokiaľ sa zákrok vykonáva laserom, stehy sa nepoužívajú a ďalšia kontrola nie je nevyhnutná,“ vysvetľuje.

Kto je ohrozený

Za hlavné príčiny vzniku rakoviny kože sa pokladajú nadmerné vystavovanie sa slnečným lúčom, opalovanie v soláriách, vplyv elektromagnetického či rádioaktívneho žiarenia, ale aj nezdravý životný štýl. Najviac ohrození sú ľudia so svetlou pokožkou a tí, ktorí majú výskyt melanómu v rodine či veľké množstvo znamienok na koži.

TA
Foto: TASR

Trápia vás opuchy?

Opuch či edém je stav, pri ktorom sa v tkanive alebo v orgáne vyskytuje viac tekutiny ako za normálnych fyziologických okolností. Príčiny môžu byť miestne – zápal alebo úraz – či celkové – zlyhávajúce srdce alebo obličiek. Trápia aj vás?

Opuchy sú obvykle dôsledkom infekcie, zranenia alebo zadržovania a preskupovania telesných tekutín. Liek alebo obklad, ktorý ich zmierňuje, sa nazýva antiedemický.

Rozlišujeme A: zápalové opuchy – charakterizované začervenaním, bolestivosťou a lokálne

zvýšenou teplotou postihnutej oblasti; B: nezápalové opuchy.

„Zápalová reakcia po poškodení je súčasťou hojivého procesu, počas ktorého organizmus pomocou imunitného systému zacelí rany a vytvorí jazvu,“ vysvetľuje MUDr. František

Križanovič zo spoločnosti VULM SK. „Miestny zápal vrátane opuchu sprevádzajú aj bolestivé syndrómy,“ upozorňuje. Týka sa to oblasti chrbtice alebo aj zápalov šlachových puzdier, kde častým prejavom je tzv. syndróm karpálneho tunela známy ako tenisový lakeť.

Pomôcť môže látka s protizápalovým účinkom, akou je aescin, ktorý obmedzuje tvorbu traumatických hematómov. Obsahuje ho napríklad extrakt z pagaštanu konského. Má antiedematózne, vazotonické, antiflogistické protizápalové účinky; používa sa napríklad aj pri zubných operáciách.

VN

Poklad v jadrách marhúl'

Vitamín B17, známy aj ako amygdalín či laetril, môže byť účinným pomocníkom v boji s rakovinou.

Svetoznámi vedci ako Ernst T. Krebs mladší (biochemik), Albert Schweitzer a Otto Schaefer (lekári) sa už dávnejšie zaoberali vzťahom medzi skladbou stravy a výskytom onkologických ochorení. Látka, ktorá našej modernej generácii podľa vedcov vo veľkej miere chýba, je tzv. vitamín B17, známy pod menom amygdalín či laetril. Táto látka sa bohato nachádza v jadrách marhúl', ktoré majú aj iné priaznivé účinky. Liečbu vitamínom B17 prišiel exkluzívne na Slovensko priblížiť G. Edward Griffin, jeden z najuznávanejších odborníkov na laetril a autor úspešnej knihy Svet bez rakoviny – Príbeh vitamínu B17.

Tajomstvo B17

„Za tajomstvom účinnosti vitamínu B17 sa totiž paradoxne skrýva tá istá látka, ktorá vyvoláva aj obavy z jeho používania – kyanid,“ vysvetľuje biochemik Roman Hudec zo Slovenskej technickej univerzity. Z molekuly B17 dokáže kyanid uvoľniť len enzým zvaný beta-glukozidáza, ktorý sa v tele nachádza vo zvýšenom množstve práve v rakovinových bunkách. Znamená to, že B17 v nich uvoľní

svoju toxickú zložku a rakovinové bunky selektívne, takpovediac, „otrávi“.

Amygdalín sa nachádza prevažne v semenách rastlín z čeľade ružovitých, ako sú horké mandle, marhule, trnky, čerešne, nektárinky, broskyne a slivky, ale aj v kukurici, ľanových semienkach, prose či semienkach jablk.

Zdravie a strava

Fakt, že strava výrazne ovplyvňuje naše zdravie, si už dnes nedovolí poprieť nikto. Niektorí odborníci dokonca tvrdia, že práve nesprávne zloženie jedálneho lístka môže až za 90 %

Za tajomstvom účinnosti vitamínu B17 sa skrýva kyanid, ktorý cielene pôsobí na nádorové bunky.

všetkých chorôb. Existujú však ľudské spoločenstvá, ktorých členovia sa vďaka tradičným stravovacím návykom tešia dobrému zdraviu, výnimočnej dlhovekosti a, navyše, nikdy nepoznali onkologické ochorenia. Patria k nim napríklad obyvatelia odľahlých zákutí Himaláji medzi západným Pakistanom, Indiou a Čínou, v malom kráľovstve menom Hunza. Ľudia z tohto regiónu svoj jedálny lístok tradične obohacujú marhuľovými jadrami, z ktorých lisujú veľmi výživný olej a užívajú ho vnútorne i zvonka. Okrem toho jedia veľa zeleniny, pohánku, proso, semienka lucerny, naklíčené strukoviny a rôzne drobné plody. Strava ľudí z Hunzy vďaka tomu obsahuje asi devätnásobne viac vitamínu B17 než strava človeka z industrializovanej spoločnosti.

„Podobné pozorovania naznačujúce kľúčový vzťah

medzi zložením tradičného jedálneho lístka a nízkou mierou výskytu rakoviny boli urobené aj u Eskimákov, severoamerických indiánskych

Ľudia z himalájskej oblasti Hunza jedia veľa semien a marhuľového oleja; rakovinu tam nepoznajú.

kmeňov, afrických domorodcov v Gabone, ale aj kalifornskej náboženskej skupiny adventistov siedmeho dňa. Tí sa od zvyšku Kalifornčanov odlišujú len relatívne prísny vegetariánstvom, a teda aj úmerne vyšším príjmom vitamínu B17,“ vysvetľuje G. E. Griffin.

Priaznivé účinky marhúl'

Čo sa týka príjmu vitamínu B17 a jeho preventívnych účinkov na zdravie, nemáte čo stratiť. Samozrejme, nie je úplne reálne jesť veľké množstvo ovocných jadier, ktoré v takom prípade môžu vyvolať nežiaduce vedľajšie účinky. Dnes je jednoduchšie zabezpečiť si optimálne množstvo tejto pozoruhodnej látky vo forme doplnkov výživy, ktoré sú v ponuke na trhu.

Marhule pôsobia aj ako požírače tukov; obsahujú totiž látky pomáhajúce urýchliť ich spaľovanie, a tak vám pomôžu sa dostať naspäť do formy. Ak vás trápi unavená pleť či celková nervozita, naordinujte si tiež marhuľovú kúru – zvnútra i zvonka. Marhule sú totiž tiež zdrojom vitamínu B5, vďaka ktorému budete opäť žiarif. Obsahujú však aj množstvo ďalších prospešných látok a prvkov, pre ktoré sú vhodnou súčasťou stravy – napríklad pri málokrvnosti a počas tehotenstva.

Marhule pôsobia aj ako „požírače“ tukov a regenerujú pleť.

Ďalšie z „béčok“ obsiahnutých v sladkých marhuliach, vitamín B3, pomáha bojovať proti únave a dodáva telu energiu. Marhuľami tak pokojne môžete nahradiť šálku kávy. Marhule vám okrem toho pomôžu predísť predčasnému starnutiu, regulovať hladinu cholesterolu a posilňovať imunitu. Okrem vitamínu B3 tu za vás bojuje aj karotén a antioxidačné účinky vitamínu C.

Alica Nagyová

Ilustračný obrázok: SXC

Nebojte sa návštevy urológa

Hoci je preventívne vyšetrenie u urológa plne hrazené zdravotnou poisťovňou, absolvuje ho len šesť percent slovenských mužov.

V Banskobystrickom kraji, kde je návštevnosť najmenšia, na prehliadku nepríde ročne ani tisíc pacientov. Najčastejším dôvodom nezáujmu je podľa odborníkov nízka informovanosť a neopodstatnené obavy z vyšetrenia.

Karcinóm prostaty je tretie najrozšírenejšie onkologické ochorenie u mužov v SR.

„Urologické ochorenia sú chýlostivá téma obzvlášť pre mužov. Mnohí sa hanbia a z návštevy urológa majú strach. Neopodstatnene. Vyšetrenie je jednoduché a vôbec nie je bolestivé,“ uviedol predseda Slovenskej urologickej spoločnosti profesor Ján Kliment.

Problémy s prostatou

Karcinóm prostaty je tretím najrozšírenejším onkologickým ochorením u slovenských mužov. Väčšinou sa diagnostikuje u mužov nad 50 rokov, u mladších je zriedkavý. „Odkladanie riešenia problému s odborníkom vedie k ďalšiemu zhoršovaniu stavu, zatiaľ čo včasná diagnostika a liečba im môžu pomôcť vyhnúť sa vážnejším komplikáciám,“ povedal J. Kliment. Preventívne prehliadky po 50. roku života by pre mužov mali byť podľa jeho slov samozrejmosťou.

Pripomenul, že sú kľúčové pri ochoreniach, ktoré sú v ranných štádiách bezpríznakové a môžu tak pacientovi doslova zachrániť život.

Odborníci varujú pred zanedbaním

Najčastejšie urologické ochorenie mužov je nezhubné zväčšenie prostaty – tzv. benigna hyperplázia prostaty. V minulom roku sa naň liečilo 75 000 Slovákov. Zväčšená prostata v tomto prípade vyvíja tlak na močovú trubicu a spôsobuje okrem trápenia s močením aj problémy s erekciou.

Odborníci zároveň varujú pred snahami o samoliečbu a spoliehaním sa výlučne na výživové doplnky. „Ťažkosti s močením môžu byť rovnaké pri nezhubnom zväčšení prostaty, ako aj pri karcinóme prostaty. Bez odborného vyšetrenia sa môže zanedbať včasná diagnostika práve

rakoviny prostaty,“ upozornil predseda Slovenskej urologickej spoločnosti. Aj týmto problémom boli venované podujatia v rámci nedávneho Európskeho týždňa urológie.

Nezhubná hyperplázia prostaty postihuje asi 75 000 Slovákov.

Prostata je súčasťou pohlavných orgánov muža. Je to žľaza veľkosti gašтана, ktorá obaľuje močovú rúru na jej začiatku. Úlohou prostaty je produkovať látky slúžiace na výživu a lepší pohyb spermií.

TA
Foto: TASR

Myslite na svoju pečeň!

Pečeň plní rad potrebných funkcií, od ktorých je priamo závislý celý organizmus. Je najdôležitejším skladiskom zdroja rýchlej energie. Významnú úlohu tiež zohráva v procese, keď sa telo zbavuje škodlivín. Nedá sa bez nej žiť, avšak aj tak si ju ľudia nevážia. Najväčšej žľazy ľudského tela škodí množstvo nezdravého jedla, alkohol, niektoré druhy liekov, nedostatok pohybu, prejedanie sa alebo aj veľa železa. Ako a pred čím ju teda treba chrániť? Denne treba vypiť dostatok tekutín – aspoň 2 – 3 litre, v strave používať menej tukov

a živočíšnych bielkovín. Veľmi vhodný prostriedok na opätovnú regeneráciu tohto orgánu zohráva bylina pestrec mariánsky, inak aj bodliak. Čaj z lipkavca a žihľavy je tiež výborným pomocníkom.

Podľa odporúčaní MUDr. Františka Križanoviča zo spoločnosti VULM SK je žiaduce aj podávanie hepatoprotektív, ktoré uplatnia svoj ochranný vplyv na pečenej bunky. Sú to látky, ktoré svojím zásahom do metabolizmu pečenej buniek zlepšujú činnosť pečene, za súčasného zvyšovania jej regeneračnej schopnosti a odolnosti a tlmenia zápalových

procesov. Používajú sa na ozdravenie a urýchlenie vyliečenia ochorení a poškodení pečene. Hepatoprotektívne a lipotropné látky spolu s vitamínmi a kalcium sa nachádzajú napríklad vo výživovom doplnku VULM Esence forte. Ten pozitívne vplyva na vyváženú účinku cholinu na iónovú rovnováhu a má podporný účinok na metabolizmus pečenej bunky v obdobiach, keď je vystavená zvýšenej záťaži. Prispieva tak k udržaniu normálnej funkcie najväčšej žľazy ľudského tela.

VN

Psychiatri u nás pomáhajú ročne 400 000 ľuďom

Prevažujú afektívne, neurotické, stresom podmienené a somatoformné poruchy.

Takmer 400 000 pacientov prijali v roku 2012 na vyšetrenie psychiatrické ambulancie v Slovenskej republike. Asi 17 % z nich navštívili psychiatrickú ambulanciu po prvýkrát. Uvádza sa to v publikácii Psychiatrická starostlivosť v SR, ktorá vyšla pri príležitosti Medzinárodného dňa duševného zdravia 10. októbra.

Stres a neurózy – aj u mladých ľudí

Publikácia upozorňuje na zvyšujúci sa počet pacientov s duševnými ochoreniami. „V priebehu desiatich rokov došlo k nárastu vyšetrených osôb v ambulanciách takmer o 170-tisíc ľudí, teda o 42 percent,“ informoval Peter Bubla z Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI).

K najrozšírenejším ochoreniam u vyšetrených pacientov v psychiatrických ambulanciách patrili afektívne poruchy prejavujúce sa neprimeranou dlhodobou emočnou reakciou na stresujúce podmienky. Ďalej sa vyskytovali neurotické, stresom podmienené a somatoformné poruchy. Medziročne narástol počet pacientov o viac ako štyri percentá, pričom najvýraznejší nárast bol u mladých ľudí vo veku 15 – 19 rokov: 7,6 %. Podľa P. Bublu sa rast počtu ochorení mladých ľudí najviac týka diagnóz neurotických porúch i zvýšeného počtu fóbii a úzkostí.

Alkohol, schizofrénia a depresie

Psychiatri nariadili v roku 2012 dovedna 41 840 hospitalizácií, čo je oproti roku 2011 nárast o 876. Medzi hospitalizovanými mierne prevažovali muži. Najčastejšou príčinou ústavnej liečby boli poruchy psychiky a správania zapríčinené užitím alkoholu, ktoré predstavovali viac ako

Od roku 2003 sa zvýšil počet ambulantne vyšetrených osôb o 42 %.

štvrtinu (10 960) prípadov a vo viac ako dvoch tretinách prípadov sa týkali mužov. Chorobami vyžadujúcimi si častú hospitalizáciu boli aj schizofrénia, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi (8 823 prípadov). Nasledovali afektívne poruchy (5 885). Medzi hospitalizovanými

bolo aj 1 328 detí do 14 rokov, zväčša (63 %) pre poruchy správania a emočné poruchy.

Podľa odborníkov je však väčšie riziko rozvinutia niektorých psychických porúch u starších ľudí. Štatistiky uvádzajú, že závažnými psychickými ochoreniami trpí vo svete 20 – 30 % ľudí nad 60 rokov. Čísla však môžu byť vyššie, pretože mnohí z nich nevyhľadajú odbornú pomoc. Na Slovensku bolo v roku 2012 psychiatricky vyšetrených vyše 85 000 pacientov nad 65 rokov, pričom približne 14 000 z nich boli pacienti s diagnózou zistenou prvýkrát v živote. Takmer 6 000 ich hospitalizovali.

Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie na svete trpí duševnými poruchami viac ako 450 miliónov ľudí. Najrozšírenejším z nich je depresia, s ktorou žije viac ako 350 miliónov ľudí.

TA
Foto: SXC

Alkohol a cigarety nerobia z nikoho hrdinu

Alkohol a cigarety z vás nerobia hrdinov, naopak, môžu vás strániť a škodia vášmu zdraviu. Takýto odkaz priniesla tinedžerom tohtoročná kampaň Ligy proti rakovine (LPR). Na plagátoch, napríklad v autobusoch, videli obľúbených komiksových hrdinov, ktorí sa po prežúrovanej noci ocitnú v nepriemných situáciách. Zo „superheroes“, teda superhrdinov, sa zmenili na „superzeroes“, teda „supernuly“. Podľa prezidentky LPR Evy Sirackej sa zvyšuje počet žien, ktoré fajčia. S cigaretami a alkoholom sa stretávajú aj čoraz mladší ľudia. „Fajčenie a alkohol patria v európskom kódexe

k prvým príčinám nárastu rakoviny,“ vysvetľuje. Riaditeľ Centra pre liečbu drogových závislostí Ľubomír Okruhlica tvrdí, že rakovinou je ohrozený aj ten, kto pravidelne pije malé množstvá alkoholu. Ako zavádzajúci odmietol názor, že takéto pitie zdraviu pomáha.

VN

OSN: úmrtí na AIDS je menej

Celosvetová miera výskytu nových prípadov nakazenia vírusom HIV a počet úmrtí na AIDS sa vďaka rozširujúcemu sa prístupu k liečbe výrazne znížili. Podľa každoročnej správy Spoločného programu OSN pre HIV a AIDS (UNAIDS) o stave infikovaných HIV je v súčasnosti

na celom svete 35,3 milióna nositeľov tohto vírusu. Pritom klesá miera šírenia infekcie, ako aj počet úmrtí na AIDS a zároveň stúpa počet ľudí, ktorí sa podrobujú liečbe.

Počet úmrtí spojených s AIDS klesol z 1,7 milióna v roku 2011 na 1,6 milióna v roku 2012. Najvyššie bolo toto číslo v roku 2005, keď na AIDS zomrelo 2,3 milióna ľudí.

Vírus ľudskej imunitnej nedostatočnosti (HIV), ktorý spôsobuje AIDS, sa môže prenášať krvou, materským mliekom alebo pri pohlavnom styku. Možno ho však držať pod kontrolou rôznymi kombináciami liekov známymi ako antiretrovirová liečba.

TA

Pred lymfómom nie je nikto v bezpečí

Na Slovensku každoročne pribudne vyše 500 pacientov s rakovinou lymfatického systému.

Tzv. lymfóm je najčastejším hemato-onkologickým ochorením; postihuje aj deti. Lekárom sa zatiaľ nepodarilo odhaliť, prečo vzniká, nespôsobuje ho však životný štýl ani stravovanie a u väčšiny ľudí sa na jeho vzniku nepodieľa ani dedičnosť.

Pozor na uzliny

Najčastejším príznakom lymfómu sú zväčšené lymfatické uzliny, ale aj zvýšená teplota, výrazné nočné potenie, svrbenie pokožky či nevysvetliteľný úbytok na hmotnosti. Čím skôr sa podarí lymfóm odhaliť a liečiť, tým lepšie sú vyhliadky pacienta. Ako poznamenala lekárka Veronika Ballová z Národného onkologického ústavu, lymfóm je ochorenie, ktoré si nevyberá. „Ťažko povedať, že kto je jednoznačne ohrozený,“ konštatovala.

Na vznik lymfómu nemajú vplyv ani časté nádchy, prechladnutie, životný štýl, stravovacie návyky či dedičnosť (respektíve jej vplyv je iba zanedbateľný). Ochorenie si teda vlastným pričinením nemôžeme spôsobiť a, naopak, ani mu, žiaľ, nejakou vhodnou prevenciou predísť. Nádorové ochorenia lymfatického systému sa vo všeobecnosti objavujú najmä u starších pacientov, pričom muži bývajú postihnutí častejšie ako ženy.

Benígnych je väčšina

Nie každá zväčšená uzlina je však príznakom lymfómu. Vo väčšine prípadov bývajú zväčšené uzliny reakciou na zápalové ochorenie – ide o tzv. reaktívne uzliny. Avšak každú zväčšenú uzlinu, ktorá sa objaví kdekoľvek na tele bez zjavnej súvislosti s predchádzajúcou infekciou, treba nechať lekárske vyšetriť.

Reaktívne zväčšené lymfatické uzliny (LU) bývajú zväčša mäkkšie, na pohmat bolestivé a nie príliš veľké – cca do 2 cm. Nachádzajú sa najčastejšie na krku, najmä v oblasti pod sánkou, za uhlom sánky, tesne pod a za ušnicou. Oblasť, v ktorej sú najmä u chudých žien bežne hmatateľné drobné LU v tvare fazuľky, je oblasť slabín.

Je to normálny nález.

Lymfatické uzliny postihnuté nádorovým (zhubným) ochorením bývajú tuhej konzistencie, na pohmat zvyčajne nebolestivé, rôznej veľkosti a nezriedka tvoria pakety (zhluky) viacerých LU.

Liečenie a pomoc

Pri liečbe lymfómu sa využívajú najmä chemoterapia, rádioterapia, liečba cielenými liekmi – tzv. monoklonovými protilátkami, ale aj transplantácia kmeňových buniek. Zo všetkých typov lymfómov sa najľahšie lieči Hodgkinov lymfóm.

Pacientom s týmto ochorením už niekoľko rokov pomáha radami a informáciami občianske združenie Lymfoma.

TA
Foto: TASR

Andy Whitfield, známy ako seriálový Spartakus, zomrel na lymfóm v roku 2011 ako 39-ročný.

Chemoterapia nemusí znamenať stratu vlasov

Strata vlasov je pre ženy, ktoré podstúpili liečbu rakoviny chemoterapiou, jedným z najhorších vedľajších účinkov liečby. Zmena výzoru je totiž v tomto prípade pre ženu nedobrovoľná a radikálna, čo má negatívny vplyv na jej sebavedomie a psychiku.

V súčasnej dobe však už existuje metóda, pomocou ktorej sa dá predchádzať tomuto, pre ženy najtraumatizujúcejšiemu, vedľajšiemu účinku liečby. Účinným ochladzovaním pokožky hlavy sa zníži prekrvenie vlasových korienkov, a tým sa spomali ich metabolizmus. Vďaka ich zníženej aktivite potom chemoterapia nezasiahne vlasové korienky v takej veľkej miere, a tak sa dá vypadávanie vlasov predchádzať. Účinnosť systému

proti vypadávaniu vlasov Paxman ukázali vedecké štúdie.

Chladenie hlavy sa začína asi 30 minút pred podaním chemoterapie a končí sa asi 30 minút po nej. Je to bezbolestná a jednoduchá procedúra; využíva sa vo vyspelých krajinách a prvé skúsenosti s ňou majú už aj pacienti na Slovensku. Systém sa skladá z chladiacej jednotky (približne vo veľkosti kancelárskeho prístroja na vodu) a špeciálnej chladiacej čiapky. Pracovná teplota chladiacej kvapaliny je – 6 °C. VN

Pomoc pri psoriáze

Psoriáza je chronické autoimunitné ochorenie, ktorým na Slovensku trpí približne 100-tisíc ľudí. Táto choroba postihuje kožu, nechty a kĺby. Hoci v súčasnosti nejestuje nádej na jej úplné

vyliečenie, šanca na kvalitný život je tu stále. Pri príležitosti Svetového dňa psoriázy (29. októbra) mali pacienti možnosť oboznámiť sa s moderným spôsobom liečby tohto ochorenia.

Psoriáza patrí s ekzémami medzi najčastejšie kožné choroby. Príznakmi sú svrbiaca červená pokožka či suché šupinaté sčervenané guľaté alebo prstencové škvrny. Týmto dedičným ochorením trpia najmä ľudia s poruchami imunity. Postihuje vlasovú časť pokožky, kolenné a lakťové záhyby a často sa vyskytuje aj na tvári. Intenzita svrbenia sa môže zvyšovať pri strese a depresii. V súčasnosti ju lekári nevedia úplne vyliečiť, ale na zmiernenie jej prejavov pomáhajú napríklad pobyty pri mori alebo v kúpeľoch. Na Slovensku sa liečbe psoriázy venujú v kúpeľoch Smrdáky a Trenčianske Teplice. VN

Chôdza posilňuje srdce

Svetová zdravotnícka organizácia informovala o celosvetovom poklese objemu fyzickej aktivity.

Ukázal to aj prieskum v šiestich krajinách: v nich napríklad medzi 14 až 37 percent dospelých nevenuje vôbec žiadnu pozornosť jednej z najjednoduchších aktivít, ktorú väčšina z nás môže pre svoje zdravie robiť – chodiť.

Svetová federácia srdca (WHF) na Svetový deň srdca koncom septembra apelovala na mužov, ženy a deti všetkých vekových skupín, aby

zvýšili frekvenciu svojich pohybových aktivít, aby chránili zdravie svojho srdca a znížili riziko vzniku kardiovaskulárnych ochorení (KVO) vrátane ochorenia srdca a mozgovej mŕtvice.

Pravidelná aktivita

Prvou fázou prevencie rizika ochorenia srdca alebo vzniku mozgovej mŕtvice je zvýšiť povedomie o rizikových faktoroch KVO, ako sú napr. nedostatok pohybu, nezdravé stravovanie, nadváha/obezita a fajčenie. Pravidelná fyzická aktivita strednej intenzity, ako je napr. chôdza alebo jazda na bicykli, znamená veľký prínos pre

Štvrťhodina rýchlej chôdze každý deň vám predĺži život až o tri roky.

srdce. Predovšetkým chôdza je jednou z najlacnejších a najdostupnejších fyzických aktivít všade na svete. Ľudia, ktorí dodržia odporúčané denné minimum 30 minút stredne náročnej fyzickej aktivity päťkrát za týždeň, môžu podľa Svetovej federácie srdca:

- predĺžiť svoj život – aj 15 minút stredne náročnej fyzickej aktivity denne (vrátane svižnej chôdze) môže mať podstatný zdravotný prínos a zvýšiť dĺžku života až o tri roky,
- výrazne znížiť riziko KVO – štúdie preukázali zníženie až o 11 percent,
- spáliť viac tuku ako pri rekreačnom behu – ak beháte denne jednu hodinu, znižuje sa riziko srdcového ochorenia o takmer päť percent. Ľudia, ktorí rovnakú energiu vydajú

na chôdzu, však môžu znížiť riziko srdcového ochorenia o viac ako deväť percent.

„Vaše srdce to vďaka nohám môže v živote dotiahnuť ďaleko,“ povedal prezident WHF Srinath Reddy.

Zbierajte mlie – na zemi

„Venovať pozornosť tomu, koľko prejdeme peši, by malo byť také bežné, ako sledovať svoj jedálny lístok. Ľudí nabádame, aby začali niečo robiť pre zdravie svojho srdca,“ nazdáva sa Kathryn Taubertová, vedecká riaditeľka WHF.

Citovaný prieskum sa uskutočnil v Brazílii, Číne, Indii, Španielsku, Británii a USA. Ukázal, že:

- v USA a vo V. Británii sa ľudia pohybujú svižnou chôdzou oveľa menej ako v rozvojových krajinách. Dve tretiny respondentov z USA a Británie počas bežného dňa chodia rýchlou chôdzou menej ako 30 minút, pričom v Brazílii a Indii je to menej ako polovica dospelých.

- približne každý tretí dospelý človek v USA a vo V. Británii nesleduje, akú vzdialenosť denne prejde. V Indii je to iba každý šiesty človek.

V čase technických pomôcok je pritom sledovanie fyzickej kondície jednoduché. Štúdie ukázali, že ľudia používajúci krokometry majú takmer o 27 percent viac fyzickej aktivity. WHF v spolupráci so spoločnosťou Bupa predstavila aj novú iniciatívu, ktorá má ľudí povzbudiť, aby viac chodili. Projekt, ktorého súčasťou je aj bezplatná aplikácia na evidenciu chôdze, nazvali Ground Miles. Cieľom WHF je motivovať účastníkov programu, aby do konca roka prešli dovedna 5 miliónov míľ, teda 8 miliónov kilometrov.

TA

TEREZIA 100

100% zdravie z prírody

B17 vitamín tretieho tisícročia

Výživový doplnok

MARHUĽOVÉ JADRÁ:
zdroj VITAMÍNU B17

HLIVA USTRICOVITÁ:
doplňa telu potrebné látky

RAKYTNÍK REŠETLIAKOVÝ:
prispieva k správnej činnosti zažívacieho traktu

REISHI:
pomáha podporovať prirodzenú obranyschopnosť organizmu

**4 PRÍRODNÉ
ÚČINNÉ ZLOŽKY
v 1 KAPSULE**

Objednávky na bezplatnej linke

0800 72 72 72
vitaminb17.sk

ŽIADAJTE V LEKÁRŇACH

Vyrába: **TEREZIA COMPANY**

Prvý výrobok s vitamínom B17 na Slovensku schválený Úradom verejného zdravotníctva

Športujte (aj) pri krčových žilách!

Zvádzate s krčovými žilami neustály boj? Zdravou životosprávou a správnymi radami ich môžete potlačiť. Veľmi prospešný je aj pravidelný šport.

K príznakom krčových žíl, ktorými je postihnutých vyše 40 percent žien a 20 percent mužov, patria tupá bolesť v nohách, pocity tepla či pálenia. V mnohých prípadoch je to aj estetický problém.

Krčové žily nie sú vždy spôsobené iba zanedbaním prevencie. Rizikových faktorov ich vzniku je viac. Dôležitú úlohu zohrávajú najmä genetická, vrodená náklonnosť a dodržiavanie správnej životosprávy.

Vyberte si správny šport

Neodmysliteľnou súčasťou zmiernenia prejavov krčových žíl je pravidelný pohyb. Najvhodnejšie sú športy, pri ktorých dochádza k rytmickému pohybu v členkovom kĺbe, v kombinácii so svalovou prácou lýtkových svalov – teda turistika, beh, bicyklovanie a podobne.

Vhodné sú športy vykonávané v horizontálnej polohe, predovšetkým plávanie a rôzne formy cvičení vo vode. Skvelá je chôdza po mäkkom povrchu. Takže – hor sa do lesa! Pri turistike môžete vyskúšať aj rýchlu chôdzu alebo džoging, teda aktivity, pri ktorých sa namáhajú svaly na nohách. Intenzita športovania musí byť zvolená podľa závažnosti ochorenia. Pamätajte na radu, že všetkého veľa škodí!

Toto radšej nie!

Vyhýbajte sa športom, pri ktorých dochádza k nadmerným otrasom, rozširovaniu žíl

a následnému spomaleniu žilového návratu. Vyhýbajte sa teda tenisu, zjazdovému lyžovaniu, vzpieraniu, ale aj aerobiku či squashu.

Pri výraznejších krčových žilách v žiadnom prípade netýrajte nohy posilňovaním, pretože tým sa zvyšuje vnútrobrušný tlak a spomaľuje sa návrat žilovej krvi smerom k srdcu. Výsledkom môže byť stagnácia krvi v dolných končatinách s dôsledkom zníženého okysličenia

a hromadenia produktov metabolizmu, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú výživu cievnej steny. Vyhýbajte sa aj športom, pri ktorých dochádza k odrazom a skákaní – basketbalu alebo volejbalu.

Vsadte na venofarmaká

Okrem toho, že budete dbať o zdravú životosprávu a pridať si správny pohyb, môžete vyskúšať aj chladivú lekársku kozmetiku a venofarmaká, ktoré pravidelne užíva asi 70 percent ľudí s krčovými žilami.

Prejavy krčových žíl zmierňuje pravidelný pohyb; vhodné sú turistika, beh, bicyklovanie, plávanie.

Venofarmaká zlepšujú návrat žilovej krvi k srdcu a lymfatickú drenáž, majú vplyv na žilovú stenu a chlopne v žilách, ktoré zabezpečujú spätný prúd krvi smerom k srdcu. Ďalej znižujú priepustnosť ciev, zabráňujú poškodeniu ich výstelky zápalovými zmenami a potláčajú aktiváciu bielych krviniek. Zmierňujú bolesť, pocit ťažkých nôh, krčie v nohách a znižujú opuch. Najčastejšie užívaným prostriedkom je kombinácia diosmín/hesperidín. Tieto látky sa nachádzajú napríklad vo výživovom doplnku Mobivenal micro od výrobcu VULM. Liek je obohatený o aescín, ktorý pomáha znižovať pocit ťažkých nôh a prispieva k dobrej cirkulácii krvi v drobných cievach. Pri závažnejších a rozsiahlejších krčových žilách je vhodné využívať aj kompresívne pančuchy.

VN
Foto: TASR

Doprajte si zdravý a žiarivý úsmev!

Zdravie ústnej dutiny nezávisí len od zubov; dôležité je mať aj zdravé ďasná. Viac ako 75 percent dospelých nad 35 rokov má problémy s ďasnami, ktoré môžu viesť k ich oslabeniu a následne vypadávaniu zubov – paradentóze. Navyše, častá je aj infekcia ďasien.

Nová zubná pasta Vademecum PRO Vitamin Whitening obsahuje provitaminový komplex, ktorý dodá ďasnám pevnosť a zdravie. Rezeptúra je obohatená aj o AHP (azacykloheptan-2, 2-difosfonát), ktoré jemne rozpúšťa zafarbenie zubov a bieli ich.

VN

Nenechajte sa „odzbroyiť“ plným nosom

Upchaný nos bráni užívať si zážitky naplno. Strata koncentrácie, nervozita či bolesť hlavy? Mnohé veci si vyžadujú vaše stopercentné nasadenie – či už ide o šoférovanie, pracovné stretnutie alebo tenisový zápas. Preto dajte

zbohom upchanému nosu a cíťte sa opäť dobre – aj vďaka prírode.

Naše staré mamy sa spoliehali na tradičné prírodné recepty, vy sa môžete spoľahnúť na Pino-sol. Nenávykové kvapky na uvoľnenie upchaného nosa obsahujú výťažky z borovice, eukalyptu a mäty, ktoré majú protimikrobiálne účinky a zlepšujú prekrvenie sliznice. Používajú sa pri liečbe nádchy a ďalších zápalových ochorení sliznice nosa a nosohltana.

JF

Vychutnajte si šport na jeseň a chráňte si svoje kĺby

Pekné teplé dni sú už nenávratne preč a vy sa nechcete vzdať obľúbených športových aktivít? Športujte aj počas chladných dní!

Chladné počasie však vplýva na kĺby a pri športových aktivitách netreba takisto zabúdať na prevenciu dopĺňaním zásob kolagénu. Kolagén je hlavnou tkanivovou bielkovinou a má v ľudskom tele nezastupiteľnú úlohu. Je súčasťou medzibunkovej hmoty spojivových tkanív, a to najmä šliach, kostí, chrupiek a kože. Dodáva im dôležité vlastnosti, vo všeobecnosti spája a spevňuje tkanivá, zabezpečuje im pevnosť a pružnosť.

Nevzdávajte sa pohybu pre zdravie

Pohyb nie je len zábavou, ale aj relaxom a možnosťou, ako sa zbaviť stresu. Vyberte si preto aspoň jednu z ponúkaných športových aktivít. Ak patríte k ľuďom, ktorí majú radi dynamiku,

rýchlosť, presnosť a akciu a navyše si okrem zlepšenia kondície túžite vycibriť aj postreh a reakcie, potom bedminton a squash sú pre vás tie pravé športové aktivity. Choďte sa rakety a pobehnite za košíkmi alebo loptičkami!

Pohyb zlepšuje kondíciu a pomôže vám zbaviť sa stresu.

Sedenie v práci pred počítačom, stres a jeho zjednanie sa určite prejavia nielen na vašej postave, ale aj nálade. Zbavte sa negatívnych pocitov, nabratých kil a vrhnite sa na aerobik! Cvičenie sa zameriava na šetrenie kĺbov, neustále sa zdokonaľuje a používa rôzne druhy náradia ako fitlopty a schodíky.

Točenie pedálov a plávanie pod strechou

Možno sa cítite unavení a práca vás vyčerpáva. Tak šliapnite na pedále a vydajte sa do sveta spinningu. Dynamický pohyb vo vás prebudí

novú energiu, efektívne spáli tuk, posilní imunitný systém a preventívne zasiahne proti srdcovocievny ochoreniam. Zájďte do posilňovne alebo si vybavte domáce fitness a bicyklujte počas celého roka bez obmedzenia.

Ak patríte k milovníkom vodného živilu a plávanie je vaša vášeň, presedajte na krytý bazén. Plávaním získate celkovú kondíciu a precvičíte si nielen veľké svalové skupiny, ale aj drobné svaly, ktoré ani nevnímame.

Nebojte sa začať s cvičením kedykoľvek počas roka. Vyberte sa do posilňovne a nechajte si ušiť zostavu cvikov na mieru.

Doplňte si výživu

Ak sa chcete pritom postarať o vaše kĺby a predísť ich ochoreniu, obohaťte si stravu o výživové doplnky s obsahom kolagénu. Na trhu je novinka – Colafit s vitamínom C. Originálny výživový doplnok obsahuje vysoko čistú, úplnú molekulu kolagénu (až 99,9 %) v kryštalickej podobe, v tvare kocky. Vitamín C, o ktorý je obohatený, prispieva k správnej funkcii kolagénu, ale aj k správnej funkcii kostí, chrupaviek, pokožky, zubov aj ďasien. Kolagén v kocôčke sa postará o posilnenie stavby nechťov, vlasov a pokožky. Určený je pre kĺby, ktoré chráni a vyživuje. Postarajte sa teda svoje o kĺby aj pri športovaní v chladných dňoch!

VN
Obrázky: TASR, DP

Kontaktné šošovky a šport

Obmedzujú vás pri športovaní okuliare? Odložte ich a zaobstarajte si kontaktné šošovky. Umožnia vám ostré videnie v celom zornom poli bez nepríjemných odleskov či obrazových skreslení. Kontaktné šošovky sa nešmýkajú z nosa ani sa nezhmlievajú, čo oceníte práve teraz na jeseň či v chladnejších zimných dňoch. Niektorým ľuďom okuliare pri športe nevadia, ale kontaktné šošovky sú na pohybové aktivity vhodnejšie. Technológie neustále napredujú, a tak majú dnes športovci na výber z niekoľkých typov. „Na šport si môžete zvoliť variant jednorazových denných šošoviek, ktoré si

nevyžadujú dodatočnú starostlivosť. Každý deň si skrátka vezmete nový pár šošoviek, ktorý na konci dňa vyberiete a vyhodíte. Nemusíte sa zdržiavať s čistením šošoviek,“ hovorí Roman Reptiš, očný optometrista zo spoločnosti Alcon Pharmaceuticals.

Odporúča vybrať si také, ktoré obsahujú zvlhčujúce zložky. Tie sa uvoľňujú pri každom žmurknutí a šošovky sú tak pohodlné po celý deň. „Človek žmurká priemerne až 14 000-krát za deň. Dobre zvlhčené šošovky oceníte nielen pri športe, ale hodia sa aj na cestu lietadlom alebo pri pobyte vo vykurovaných priestoroch,“ vysvetľuje R. Reptiš.

Výber vhodných kontaktných šošoviek však vždy najskôr konzultujte s očným špecialistom, ktorý vám vyšetrí zrak a potom vyberie vhodný typ šošoviek.

VN

Kvapka originality

Každý z nás je originál – toto posolstvo vložila do nového projektu značka Absolut. Projekt spočíva vo vynovenej fľaške známej liehoviny. Švédská značka do odlievacej formy každej fľaše pridala kvapku kobaltovej modrej, ktorá sa pri teplote 1 100 °C spája s roztaveným sklom a na krištáľovo čistej fľaši vytvára neopakovateľný elegantný závoj.

Svet sa o vodke Absolut dozvedel v roku 1979, keď ju po prvýkrát predstavili v USA. Avšak „absolútne“ čistá vodka sa vo Švédsku vyrábala už sto rokov predtým. V súčasnosti je v predaji na 126 trhoch po celom svete, zo všetkých prémiových destilátov sa nachádza na štvrtom mieste a je značkou číslo dva medzi vodkami. V roku 2009 dosiahla jej spotreba neuveriteľných 96 miliónov litrov, denne sa vyrobí viac ako 500-tisíc fliaš. Aj napriek nárastu výroby sa táto vodka vyrába stále na jednom jedinom mieste – vo švédskom Ahuse.

VN

Medzinárodné ocenenie pre slovenskú medovinu

Na 43. ročníku svetového včelárskeho kongresu Apimondia, ktorý sa konal na prelome septembra a októbra v Kyjeve, získali slovenské medoviny a med značky Apimed štyri medaily. Trnavská medovina – zlatú medailu v kategórii Metheglin – bylinno-korenená, Staroslovanská svetlá medovina – striebornú medailu v kategórii Tradičná sladká medovina, Darčekový kôš s produktmi Apimed – striebornú medailu v kategórii Dekorácia z včelích produktov a Kvetový med – striebornú medailu v kategórii Med na predaj. Trnavská medovina je vyrobená z najlepších druhov slovenského kvetového medu, jemne doladená extraktom z bylín a korenín. Popri mnohých oceneniach je historicky prvou medovinou, ktorá získala pre Slovensko zlatú medailu. Vyrábajú ju v Smoleniciach.

TA

Biopotravina roka

Biopotravinou roka 2013 sa stali špaldové celozrnné penne Biomila od spoločnosti Ekotrend Myjava. Najväčší slovenský výrobca biopotravin získal prestížne ocenenie už po tretí raz. Súťaž vyhlásilo Centrum environmentálnych aktivít, pričom verejnosť hlasovala za produkty prostredníctvom SMS.

Druhé miesto v prestížnej ankete získala BIO žinčica, produkt minuloročnej víťazky Olgy Apolenikovej z Pružiny, tretiu priečku obsadil BIO slnečnicový olej na vyprážanie a fritovanie od spoločnosti Bušlák OIL z Dunajského Klátova.

„Podmienkou bolo, aby nominované biopotraviny mali platný BIO certifikát a obsahovali minimálne 90-percentný podiel surovín slovenského pôvodu, s výnimkou potravín vyrábaných z exotických surovín ako kakao, figy, datle a podobne,“ priblížil Richard Medaľ z Centra environmentálnych aktivít. Produkty mali byť uvedené na trh najneskôr 31. 12. 2012 a byť aspoň regionálne voľne dostupné v Slovenskej republike.

V deviatom ročníku súťaže sa o priazeň hlasujúcich uchádzali napríklad aj BIO čaj pre tehotné ženy od spoločnosti Agrokarpaty Plavnica, ovocný destilát BIO šípkovica, BIO sirup z topinambury a d'umbiera od spoločnosti Fytosal Dolný Kubín a BIO čaj z Ekofarmy Pružina.

Ocenenia pre biopotraviny vyhlásili na Bio jarmoku v Trenčíne.

„Súťaž o biopotravinu roka je príležitosťou na informovanie verejnosti, že existujú biopotraviny, že existuje ekologické poľnohospodárstvo a je to štátom legislatívne upravená a prísne kontrolovaná záležitosť,“ doplnil R. Medaľ s tým, že víťazmi sú v podstate všetci, ktorí svoje výrobky do súťaže prihlásili.

TA

Doprajte si šálku zázvorového zahriatia

Zdravotné účinky pitia čaju sú známe už viac ako 4-tisíc rokov. Čaj je prírodný osviežujúci nápoj a vzhľadom na to, že nemá téměř žiadne

kalórie, je ideálnym nápojom, po ktorom sa dobre cítime. Kalorický príjem z čaju sa pohybuje medzi dvomi až siedmimi kilokalóriami na šálku.

V sychravom jesennom počasí mnohí siahnu častejšie po šálke voňavého čaju. V popradskom wellness čaji Zázvorové zahriatie nájdete vyváženú kombináciu zázvoru s voňavou škoricou, ktorá splní všetky tieto očakávania. Organizmus príjemne zahreje, zmierni žalúdočné nevoľnosti a príznaky chrípky a nachladnutia a posilní imunitu. Tento čaj je vhodný do chladných dní, pretože škoricu so zázvorom rozprúdia krv a zahrejú celé telo.

BO

Jeseň s novou Deli

Najnovšie je široká škála rozmanitých chutí známych tyčínok Deli doplnená obľúbenými arašidmi. Nová Deli arašidová je čokoládová tyčinka s jemnou konzistenciou a skvelou chuťou. Okrem tejto novinky na slovenský trh uvádza Nestlé,

pod ktorú patrí aj tradičná značka cukrovínok Orion, aj ďalšie čokoládové a nečokoládové cukrovinky.

IB

Svätokatarínske víno prichádza

Tretí ročník

„Svätokatarínských vín“
je plný nedeľového
očakávania.

Počasiť sa s nami toto leto zahrávalo najprv chladným počasím, ale vďaka následným horúčavam hrozno nabralo chýbajúcu cukornatosť. Tá je prísľubom vysokej kvality vín – a dvojnásobne to platí pre vína, ktoré sa dostávajú na trh ako mladé už v novembri. Môžeme sa tešiť na intenzívnu aromaticku s hravými ovocno-kvetinovými tónmi a nezameniteľnú sviežu chuť, ktorá je pre mladé vína typická.

Presadzujúca sa tradícia

Značka „Svätokatarínske víno“ bude v tomto ročníku už obklopená aureolou zabehnutej tradície. Už tretí rok ponúka milovníkom slovenského vína len to najlepšie. Rozpoznateľná bude špeciálnym označením – licenčnou známku, ktorá nezastupuje len mladosť, ale je aj zárukou splnenia prísnych kvalitatívnych podmienok pre mladé slovenské vína.

**Horúce leto sa postaralo
o cukornatosť, ktorá
je prísľubom vysokej
kvality vín.**

Tento rok sa ponuka bielych odrôd rozrastie o tokajskú odrodu Lipovina. Ďalšou novinkou tohto ročníka Svätokatarínskeho vína bude súťaž, z ktorej v rámci jednotlivých odrôd vzídu aj víťazi jednotlivých kategórií. Najlepšie mladé víno získa titul šampióna Svätokatarínskych vín.

Nevynechajte Svätokatarínsku koštovku

Možnosť ochutnať celý sortiment Svätokatarínskych vín budeme môcť opäť na festivale „Svätokatarínska koštovka“, ktorý sa bude konať v priestoroch Starej tržnice v Bratislave v dňoch 8. a 9. novembra 2013. Samozrejmosťou je aj otvorenie blízkeho Apponyiho paláca, kde si návštevníci festivalu budú môcť okrem histórie vinohradníctva pozrieť aj kompletnú produkciu Svätokatarínskych vín z roku 2013.

PR

Twix v bielej verzii

Spoločnosť Mars uviedla limitovanú edíciu Twix White, takže obľúbená tyčinka sa na pár mesiacov netradične zahľadá aj do bielej čokolády. Po prvýkrát sa Twix White na slovenskom trhu objavila v roku 2008. Vtedy si získala takú obľubu, že sa stala najúspešnejšou limitovanou edíciou zo všetkých tyčienok spoločnosti Mars. „Od uvedenia limitovanej edície Twix White máme vzhľadom na jej úspešnosť v roku 2008 veľké očakávania. Veríme, že ju spotrebiteľia prijmú minimálne tak pozitívne ako v minulosti,“ hovorí brand manažér značky Twix Radovan

Veselý. „Vznik limitovanej edície je veľmi zaujímavý tým, že sa vo výrobe zastavia všetky linky, dôkladne sa vyčistia a až potom sa môže začať vyrábať tyčinka poliata bielou čokoládou namiesto mliečnej hnedej. Výraz limitovaná edícia je tak skutočne na mieste,“ dodáva. JF

Lipton – čaj ešte dochutený čajom

Aj na slovenskom trhu sa predáva vylepšený čierny čaj Lipton Yellow Label. Vďaka novému prístupu k spracovaniu tohto čaju získava každá jeho šálka ešte bohatšiu arómu a plnšiu chuť. Obsahuje totiž 98 % čaju a 2 % esencie tvorenej z prírodného extraktu, ktorý sa získava lisovaním čerstvých, vysokokvalitných čajových lístkov. Ich spracovanie sa začína iba niekoľko hodín po ich zbere, pričom celý tento proces sa

realizuje v priebehu 24 hodín. Lipton Yellow Label si tak zachováva vysokú čerstvosť od zberu čajových lístkov z plantáží až po hotový výrobok, z ktorého si pripravujeme chutný čaj.

Lipton Yellow Label je najznámejším čiernym čajom značky Lipton. Mieša sa z viac ako 30 rôznych druhov čajov a je najpredávanejším čajom na svete. Predáva sa od roku 1890; išlo o prvý výrobok, ktorý začal sir Thomas Lipton dovážať z Cejlónu do Európy. Dnes si ho môžete kúpiť vo viac ako 120 krajinách sveta. VN

Varil som pre švédskeho kráľa

Gastronómia je láskou, vášňou aj osudom známeho kuchára Františka Janatu. Zastáva funkciu čestného prezidenta Slovenského zväzu kuchárov a cukrárov.

- Aké vlastnosti musí mať kuchár, aby sa stal špičkovým?

Predovšetkým platí, že to pre neho nesmie byť len povolanie, ale hobby. Ja som vždy varil s radosťou, vždy som sa na varenie tešil. A, samozrejme, mal som chuť robiť a vymýšľať niečo nové. To je, myslím si, pre ozajstného, špičkového kuchára príznačné – chuť niečo vymyslieť, objaviť niečo, čo tu ešte nebolo.

- Kedy ste začali kuchárske remeslo objavovať ako umenie, ako kulinárstvo?

Už vtedy, keď som sa začínal na začiatku 60. rokov učiť u starých kuchárov na praxi v hoteli Palace. Od kuchárskych „bardov“ som sa učil, čo všetko možno vymyslieť v rámci studenej či teplej kuchyne. Snažil som sa po nich opakovať, začal som si ich výtvary zapisovať i kresliť

F. Janata získal prestížnu medailu WACS, ktorej držiteľmi je celkovo iba 80 ľudí.

na papier a už aj vymýšľať rôzne tvary mäsa alebo aj rôzne paštéty, teriny, mozaiky v rámci studenej kuchyne...

- Slovenskí kuchári majú vraj na rozdiel od zahraničných kolegov schopnosť byť nielen efektní, ale aj efektívni.

To je pravda. My sme boli v škole vždy vedení k tomu, že musíme dodržiavať povolený odpad, pri čistení zeleniny aj mäsa, pri odblaňovaní či pri vykosení ryby. Pri mojich pobytoch v zahraničí som často videl, ako tamojší kuchári plytvali potravinami. Vtedy som pochopil, prečo sú v reštauráciách aj také vysoké ceny. A my sme v zahraničí zaujali aj tým, ako sa v kuchyni vieme správať ekonomicky, aby sme nemali veľký odpad, aby sa nám nekazila zelenina, nestrácala čerstvosť surovín.

František Janata

- Dlho ste pracovali v zahraničí – dovedna v trinástich krajinách. Na ktorú si najviac spomínate?

Asi na Cyprus, kde nás zo začiatku prijímali chladne. Názor však zmenili, keď sa presvedčili o tom, že štyria kuchári zo Slovenska vedia zvládnuť prácu lepšie a prilákať viac hostí ako 28 domácich kuchárov. Oni mali 20 hostí na večer, my sme mali najprv 90, potom 120 a až 170 hostí každý večer.

Úspech sme mali najmä s divinou. Počas jedného týždňa sme dokázali pripraviť až 49 druhov jedál z diviny. Aj sa ma pýtali, kam na to chodím, keď so sebou nemám žiadnu knihu. Odpovedal som, že mám všetko v hlave, kde sú informácie z 340 kuchárskych kníh z mojej knižnice.

- Už v roku 1982 ste ako 36-ročný získali titul majster kuchár, ako vôbec najmladší

kuchár vo vtedajšom Československu. Čo vám pomohlo k tomuto úspechu?

Najmä to, že som v 60. rokoch mohol pôsobiť na výletných lodiach v Maďarsku a Rakúsku

Slovenskí kuchári sú v zahraničí známi hospodárnym zaobchádzaním so surovinami.

a že som pár rokov varil vo viedenskej reštaurácii, zameranej na slovenské špeciality. Bola to veľká skúsenosť a získal som tam aj slušný kredit, takže som mohol chodiť aj po akciách, kuchárskych súťažiach a banketoch, kde som mohol uplatniť kreativitu.

- Ako prvý Slovák ste dostali prestížnu medailu svetovej organizácie kuchárov a cukrárov WACS, a to práve na základe referencií zo zahraničných „štácií“, medzi ktorými bol aj Londýn, Sardínia či Portugalsko. Je to cennejšie ocenenie ako michelinovská hviezda?

V oboch prípadoch ide o vysoké vyznamenanie, nedá sa to celkom porovnávať. Medailu WACS si vážim aj preto, že na svete ju má iba približne 80 ľudí – zo Slovákov ešte pán Ondrej Antovszký. V Česku je iba jeden držiteľ tejto medaily.

- Varili ste pre premiérov, prezidentov aj kráľov. Boli ste vtedy nervózni?

Navždy naše, nikdy globálne: bryndzové halušky najviac chutia Slovákom, prípadne ich karpatským susedom.

Nie, nepociťoval som strach ani stres a mám pocit, že som k tomu pristupoval úplne rovnako, ako keď som varil pre obyčajných „smrteľníkov“.

• **Je v takýchto prípadoch kuchár obmedzený nejakými osobitnými pravidlami?**

Kedysi, ešte za socializmu, bolo zakázané pri štátnických pohosteniach podávať vnútornosti, rôzne pečienky. Teraz to už neplatí, môžete podávať všetko, všetko zjedia. Samozrejme, vždy som sa snažil, aby som hosťovi priblížil našu gastronómiu. Takže, keď som varil napríklad pre švédskeho kráľa Karla XVI., tak čo sa týka rýb, využili sme iba tie naše, sladkovodné.

• **Vraciate sa v kuchyni rád k tradíciám?**

Áno, určite; najlepším príkladom toho je bravčová masť. Nepoužívam olej, ale bravčovú masť – na základy, zápražky do polievok či v rámci slaných múčnych jedál. Som rodák z Rače a tam sa používala iba bravčová masť. Pre mňa má jedlo potom iný šmrnc. A pýtajú sa ma na to aj známi ľudia, aj tí, ktorí pôsobia v slovenskom zdravotníctve. Nie som teda sám, kto sa vracia k tomu, ako jedlá pripravovali naši starí rodičia...

• **V slovenskej gastronómii však nastala zmena; najmä v rámci ponuky reštaurácií.**

Slovenská kuchyňa bola vždy hutná, no museli sme ju inovovať, modernizovať. Stále sa dá vytvoriť chutné typické slovenské jedlo, no nesmie byť premastené. Voľakedy bolo prílohy oveľa viac ako mäsa, človek mal potom plný tanier. Dnes na hutných jedlách už ľudia toľko nebazirujú, hosť nechce toľko prílohy. Musí však dostať jedlo, ktoré mu bude chutiť.

Špičkové slovenské reštaurácie sú tie, ktoré vytvárajú pre svojich kuchárov dobré podmienky.

• **Čo je podľa vás typické slovenské jedlo?**

Základom našej tradičnej kuchyne sú zemiaky, bryndza, baranina a jahňacina. Ako som povedal, slovenská kuchyňa bola vždy hutná. Za naozaj typické však môžeme považovať bryndzové halušky. Aj preto, že je to vyslovene slovenská špecialita a špecifikum. S typickým pachom po bryndzi nemôžem uspieť v zahraničí, možno ešte v Maďarsku, Bulharsku či Poľsku, ale ostatná Európa bryndzu neprijme. A k typickej slovenskej kuchyni patria aj ďalšie

bezmäsité múčne jedlá – napríklad kapustové strapačky či liptovské tašky.

• **Vydali ste knihu so starými račianskymi, teda „račišdorfskými receptami“. Ktoré z typických račianskych produktov v kuchyni rád používate?**

Určite je to račianska frankovka, hrozno, huby, ktoré sú pre Raču a okolie charakteristické – či už kuraťka, dubáky alebo špičky – a tiež šípky a šípkový džem. Račanom sa kedysi hovorilo „šípkarí“. Tieto produkty sú, samozrejme, aj súčasťou receptov v mojej novej knihe.

• **Ako hľadáte na televízne relácie propagujúce kulinárstvo?**

Keď to prezentujú profesionálni kuchári, rád si to pozriem, lebo sa rád dozviem aj niečo nové od kolegov. Keď to však prezentujú amatéri, ktorí sú v tej relácii len preto, že sú to známe osobnosti, to ma nezaujíma. Lebo neviem, či by pre zmenu niekoho zaujímalo, ak by som ja napríklad ukazoval svoje herecké schopnosti.

• **Áno, ale ľudia s obľubou sledujú takéto televízne relácie a komentujú, kto čo varil. Vo svojej kuchyni sa tým však príliš neinspirujú a zostávajú pri svojej „klasike“, osvedčených jedlách. Čím to je? Len nedostatkom času alebo aj tým, že sme príliš konzervatívni?**

Ľudia majú strach experimentovať. A keď už sa do toho pustia, často im chýba vedomosť, čo s čím možno skombinovať.

A keď už niekto v rodine skúša nové veci, možno aj podľa vzoru, ktorý videl v televízii alebo si prečítal, je to väčšinou muž. Ženy sú konzervatívnejšie, spoliehajú sa na to, čo sa naučili a čo už vedia robiť.

• **Aká je dnes úroveň slovenských reštaurácií?**

Niektoré reštaurácie sú naozaj na vysokej úrovni. To sú tie, kde je cítiť, že si majiteľ váži prácu šéfkuchára a jeho tímu, čomu zodpovedá aj ich finančné ohodnotenie. Takéto reštaurácie potom nemajú ani problém s klientelou. Žiaľ, veľa reštaurácií na Slovensku je poznačených zlými medziľudskými vzťahmi medzi personálom a majiteľom reštaurácie. V mnohých varia mladí kuchári, ktorých nemá kto viesť, keďže starší, skúsenejší kuchári nedostanú poriadne zaplatené. Mnohí kuchári po zlých skúsenostiach radšej odídu von.

• **Ako šéfkuchár veľkých hotelov ste riadili množstvo ľudí. Dalo by sa očakávať, že na takejto pozícii sa človek musí stať skôr úradníkom a vybavovať papiere.**

Ja som nikdy nebol z tých, ktorí vedú len tak sedieť v kancelárii, stále som musel byť v kuchyni, musel som všetko vidieť, všetko sledovať. Myslím si, že správny šéfkuchár je ten, kto má všetko pod kontrolou a žije so svojim tímom kuchárov a ďalších ľudí v kuchyni. Šéfkuchár nie je administratívny šéf, podľa mňa je ako dirigent orchestra, akým tá partia v kuchyni musí byť.

Príprava: TA
Foto: TASR

Súťaž o titul Obchodník roka

Cieľom súťaže MasterCard Obchodník roka, ktorej prvý ročník štartuje na Slovensku, je vyzdvihnúť najlepších obchodníkov a súčasne pomôcť spotrebiteľom v orientácii na trhu. Obchodníci budú súťažiť celkovo v 14 kategóriách. Odborným partnerom projektu je Incoma Slovakia.

„Každý refazec môže vyzvať svojich zákazníkov, aby pre neho hlasovali v kategórii Cena verejnosti. V ostatných kategóriách vyberá víťaza renomovaná agentúra podľa prieskumu verejnej mienky a odborná porota,“ povedal Miroslav Lukeš, generálny riaditeľ MasterCard Europe pre Slovensko a ČR. Odborné kritériá a reprezentatívny prieskum v rámci súťaže pomôžu identifikovať tých najlepších obchodníkov na slovenskom trhu.

V kategóriách Osobnosť obchodu, Inovácia v obchode, Kreativita roka a Produkt roka vyberie víťaza odborná porota, v kategórii Cena verejnosti určí víťaza široká verejnosť SMS a internetovým hlasovaním.

TS

Avionov bude viac

Developer, vlastník a prevádzkovateľ nákupných centier Avion Shopping Park, spoločnosť Inter IKEA Centre Group (IICG) ČR/SR, plánuje posilniť svoju pozíciu na českom a slovenskom trhu a mení expanznú stratégiu. „Chceme rozšíriť naše portfólio obchodných destinácií nielen cestou otvorenia nových centier spoločne s obchodným domom IKEA, ale aj prípadnou akvizíciou existujúceho nákupného centra či retail parku,“ uviedol David Nekovář, riaditeľ pre expanziu IICG ČR/SR.

Developer má záujem o existujúce nákupné centrá, ktoré majú potenciál, kvalitnú lokalitu, dobrú dopravnú dostupnosť a priestor na ďalší rast. Prioritou sú väčšie mestá s veľkou spádovou oblasťou. V súčasnosti IICG vlastní a prevádzkuje tri nákupné centrá Avion v Česku a jedno na Slovensku.

TA

Môj obchod – alternatíva k supermarketom

Vysoká kvalita ponúkaných produktov v spojení s výhodnou cenou, sila spoločnej značky, marketingová podpora, celoslovenské pokrytie aj zariadenie predajne podľa posledných trendov – takto sa snažia drobní predajcovia bojovať s tlakom obchodných reťazcov.

To dobré máte blízko. Pod týmto heslom vznikla sieť predajní Môj obchod, ktorá združuje nezávislých majiteľov obchodov s potravinami a rozličným tovarom po celom Slovensku. Projekt, ktorý na jeseň 2012 odštartovala spoločnosť METRO Cash & Carry SR, poskytuje malým predajniam balik podpory, založený na ucelenej identite, výhodnej ponuke tovarov a aktívnej obchodnej spolupráci s veľkoobchodom. Drobní predajcovia si týmto spôsobom dokážu zvýšiť svoju konkurencieschopnosť a zároveň udržať nezávislosť. Za rok fungovania sa na Slovensku

do systému zapojilo viac ako sto predajní.

Projekt úspešne funguje aj v ďalších krajinách, kde METRO pôsobí, napríklad v Poľsku pod názvom Odido či v Českej republike ako Můj obchod.

VN

Otvorili One Fashion Outlet

„V súčasnosti máme obsadenosť na 75 percent, čo je štandard, ďalších 20 percent obchodných priestorov je v rokovaní,“ povedal projektový riaditeľ One Fashion Outlet Vladimír Kozár. Spoločnosť plánuje približne o rok začať s výstavbou druhej etapy s 11 000 m² predajnej plochy.

V nákupnom centre sú zastúpené značky: Adidas, Nike, Puma, Trussardi, Gant, Envy, Levi's, Tom Tailor, Luxury Mall, Mustang, Lee Cooper, Aftershock London, Marina Militare, Ecco, John Garfield, Baldinini, Gaudí, Benetton, Salomon, Marc Picard, Dajar, Klenoty Aurum, 69 slam, Adel design, Retro Jeans, Vnímavé hračky, Tick, Svet kávy, Candies Couture, MET, Berndorf Sandrik, Swell, Time Out, Chloe, D&G, Diesel, Roberto Cavalli, Valentino, Celine, Dsquared, JF Ferre, John Galiano, Rene Caovilla, Sergio Rossi, Piacenza Cashmere, Versace a ďalšie.

VN

Obchodníci ponúkajú odborný dialóg

Zameraním nedávno konanej konferencie o obchode a marketingu Intraco Special 2013 boli strategické priority a úlohy obchodu v najbližšom období. Na konferencii sa stretli zástupcovia výroby, obchodu, štátu i akademickej obce. Obchodníci deklarovali záujem komunikovať a spolupracovať so štátnymi orgánmi aj so svojimi dodávateľmi o veciach týkajúcich sa

podpory predaja domácich produktov, domáceho trhu a nastavenia legislatívy. Za kľúčové problémy považujú reguláciu zo strany štátu, vysoké daňové a odvodové zaťaženie, vysoké pokuty a administratívne bariéry. To všetko má podľa nich negatívny dopad na zamestnanosť a makroekonomické ukazovatele.

TA/JF

Milión eur ako pokuta za jogurt? Priveľa, myslia si obchodníci

Predaj tovarov po dátume spotreby a dobe minimálnej trvanlivosti je problém, ale pokuty by nemali byť likvidačné.

Výška pokút v SR podľa platného zákona o potravinách za predaj tovarov po dobe spotreby a dobe minimálnej trvanlivosti (DS a DMT) platná od 1. 4. 2013 je od 1 000 EUR do 5 000 000 EUR (!), čo predstavuje zvýšenie dolnej hranice pokút 10-násobne a zvýšenie hornej hranice pokút 50 000-násobne. Pri prvom zistení porušenia je minimálna pokuta tisíc eur, pri druhom už celý milión!

Likvidačný predpis

„Hroziace následky ukladania takýchto pokút môžu byť až katastrofálne. Pokuta vo výške 1 milión eur je prakticky likvidačná pre väčšinu maloobchodných predajní v SR,“ uvádza sa v stanovisku Zväzu obchodu a cestovného ruchu (ZOČR) SR vo zverejnenom materiáli s názvom Prečo obchodníci nesúhlasia. „Výšku týchto pokút je orgán kontroly povinný zo zákona uložiť

každému prevádzkovateľovi maloobchodu bez ohľadu na skutočnosť, či ide o právnickú osobu – obchodný refazec – alebo o fyzickú osobu – malého podnikateľa,“ upozorňujú predstavitelia ZOČR. Ak by podľa nich miliónová pokuta padla

Miliónovú pokutu musí orgán kontroly zo zákona uložiť, ak zistí druhé pochybenie v priebehu roka.

– napríklad pre druhý prípad objavenia jogurtu po dátume spotreby – na malého prevádzkovateľa obchodu s pár zamestnancami, často prevažne rodinnými príslušníkmi, znamenalo by to okamžitú likvidáciu ich podnikateľskej činnosti aj ekonomickej existencie celej rodiny.

Viac kontrol = viac nálezov

„Nemôžeme súhlasiť s tvrdením, že vo všeobecnosti došlo k zhoršeniu kvality a bezpečnosti predaja potravinárskych výrobkov na Slovensku, čo bolo dôvodom novely zákona

152/1995 Z. z. o potravinách a extrémneho zvýšenia sankcií za porušenie tohto zákona,“ uvádza sa ďalej v stanovisku ZOČR. „Podľa nášho názoru sa situácia vo všeobecnosti podstatným spôsobom vôbec nezmenila, ale zvýšenie frekvencie kontrol prinieslo, samozrejme, zvýšenie počtu zistení/kontrolných náleзов.“

Podľa ZOČR nemá odvetvie obchodu námietky voči kontrolám ani voči zvýšeniu frekvencie kontrol, lebo pomáhajú zvýšiť informovanosť o dianí na trhu a aj bezpečnosť predaja potravín. Namietajú však neodôvodnené zvýšenie sankčných postihov, za ktorým vidí tendenčnosť.

„K pochybeniam dochádza v prvom rade z nepozornosti pracovníkov pri rutínnej manipulácii s tovarom a nemožno hovoriť o úmyselnom predaji tovaru po uplynutí dátumu spotreby,“ uvádza sa vo zverejnenom dokumente.

Ako ustrážiť stotisíc produktov

Podľa obchodníkov má stredne veľká prevádzková jednotka maloobchodu s 1 000 m² predajnej plochy priemerne v ponuke cca 7 000 druhov tovaru, ale až 70- až 120-tisíc kusov tovaru. Prevádzkovatelia neustále denne kontrolujú, či sú všetky výrobky v termíne DS, resp. DMT. Prítom denne blokujú približne 1 500 až 2 000 nákupov.

V regáloch hypermarketov sa bežne nachádza až 180-tisíc kusov tovaru.

V prípade veľkých prevádzkových jednotiek (hyper/supermarkety) je počet tovarových položiek/druhov tovaru cca 9 000 až 12 000, pričom v regáloch sa nachádza cca 135- až 180-tisíc kusov tovaru s DS/DMT. Ak vykonaná kontrola zistí v tomto počte tovarov v priemere 3 – 5 ks tovaru po DS/DMT, predstavuje to okolo 0,003 % pochybení zo strany obchodu. Podľa ZOČR sú sankcie v iných rezortoch, napríklad v zdravotníckych zákonoch za zanedbanie starostlivosti s následkom smrti pacienta alebo pri predaji liekov, rádovo nižšie. Pokuty pre obchodníkov platné na Slovensku nemajú obdobu ani v legislatíve žiadneho členského štátu EÚ.

JF

Foto: TASR

Aby boli deti na ulici menej ohrozené

Dopravná výchova detí je veľmi dôležitá pri predchádzaní poranení a tragédií z titulu dopravných nehôd. Nadácia Volkswagen Slovakia (VW SK) preto ešte v roku 2012 odštartovala grantový program „Bezpečne na cestách“ so zámerom zvyšovať znalosti žiakov o pravidlách cestnej premávky. Jeho úspech a priaznivý ohlas verejnosti vyústili do ďalšieho pokračovania programu.

„Tento rok sme vybrali a podporili deväť projektov v celkovej sume 13 899 eur. Vzdelávacie iniciatívy zrealizujeme v šiestich krajoch,“ hovorí A. Pappová, projektová manažérka Nadácie VW SK. Projekty sú zamerané na získanie vedomostí a zručností, ktoré majú deťom zážitkovou formou priblížiť zásady bezpečného pohybu na cestách.

KH

Enel Cuore: solidarita so znevýhodnenými

Plody desaťročnej práce nadácie Enel Cuore Onlus – to je viac ako 570 projektov v hodnote približne 52 miliónov eur, predstavujúcich pomoc 400-tisíc ľuďom, vrátane detí, mládeže, chorých, zdravotne postihnutých a seniorov, ktorí sa nachádzajú v ťažkých životných podmienkach. Nadácia patrí skupine Enel.

Na Slovensku nadácia od roku 2006 podporila 8 projektov. Jej činnosti zahŕňajú pomoc krízovému centru Brána do života pre obeť domáceho násillia, rekonštrukciu sídla Ligy za duševné zdravie či projekt Architektúra pre ľudí, ktorý podporil komunitné centrum pre Rómov v Roskovciach. Enel Cuore financovala nákup ultrazvukového diagnostického prístroja pre Národný onkologický ústav v Bratislave a podporila aj Deň športu bez bariér. V rámci dlhodobého programu Slovenských elektrární podporila nadácia aj nízkoprahový útulok pre bezdomovcov v Bratislave. Tento projekt získal v roku 2013 cenu European CSR Award.

IB

Provida podporí projekty CSR

Na filantropickej party P3 odovzdali príspevky pre nadáciu Provida.

Nadácia Provida vyhlásila grantový program podpory zodpovedného podnikania pod výzvou Môžu ryby lietať?, v rámci ktorého prerozdeli sumu 68-tisíc eur. Motív výzvy vyjadruje tému, ktorej nadácia dlhodobo venuje pozornosť

– podnikanie, ktoré zahŕňa aj filantropiu. Program bude smerovať do oblastí ako zamestnávanie znevýhodnených skupín, environmentálne problémy, rozvoj miestnych komunít, posilňovanie sociálnych väzieb atď.

Súčasťou letnej párty developerskej spoločnosti PointPark Properties (P3), ktorá sa konala na začiatku septembra na nábreží Dunaja, bola fundraisingová tombola,

v rámci ktorej sa pre nadáciu vyzbieralo celkom 5 000 eur. Hlavnými finančnými partnermi tejto charitatívnej zbierky boli spoločnosti Havel Holásek a Strabag.

VN

Strom roka 2013

Nadácia Ekopolis vyhlásila výsledky ankety Strom roka 2013, ktorej hlavným partnerom je Slovenská sporiteľňa. Stromom roka sa stal dub letný, ktorý je dominantou tzv. Zechenterovej záhrady v Kremnici, so ziskom 1 955 hlasov. Bude reprezentovať Slovensko v súťaži Európsky strom roka. Na druhom mieste sa umiestnila lipa veľkolistá z Toporca (okres Kežmarok), tretie miesto patrí buku lesnému, ktorý rastie v lokalite Ochodnica – Petránky na Kysuciach. Pre tri víťazné stromy je určený príspevok po 333 eur, ktorý sa môže použiť na ich ošetrovanie alebo úpravu okolia. Cieľom ankety, ktorá zavŕšila svoj jedenásty ročník, je upozorniť na

staré, vzácne či ohrozené stromy a posilniť záujem ľudí o životné prostredie. Patrónom je spevák Peter Lipa.

JF

Tchibo a zodpovednosť

Tchibo vníma svoju zodpovednosť voči ľuďom a životnému prostrediu a premieta ju do dlhodobej firemnej stratégie už od roku 2006. Dnes pochádza už 1/4 kávy Tchibo z trvalo udržateľnej certifikovanej produkcie. Priebežne sa zvyšuje aj podiel certifikovanej bavlny a dreva vo výrobkoch Tchibo a spoločnosť sa prostredníctvom prepracovaných programov zasadzuje

o zlepšovanie životných podmienok ľudí aj zachovanie prírody.

„Podiel kávy z trvalo udržateľnej produkcie sa zvýšil z 13 % v roku 2011 na 25 % v roku 2012,“ hovorí Richard Hodul, generálny riaditeľ Tchibo Slovensko. „Na kávových baroch Tchibo sa už od roku 2011 podáva výhradne káva s certifikátom Fairtrade. Kávové kapsuly pre systém Cafissimo obsahujú od polovice minulého roka na 100 % kávu z trvale udržateľnej poľnohospodárskej produkcie. Rovnako pochádza 100 % certifikovanej kávy z trvale udržateľných zdrojov aj pre prémiový rad Privat Kaffee,“ doplnia R. Hodul.

Od roku 2011 Tchibo realizuje projekt podpory rodín pestovateľov na úpätí hory Mount Kenya. Firma o. i. pomáha budovať infraštruktúru pre dodávky vody a poskytuje školenia miestnym ženám.

VN

Bohatší o zážitky i priateľstvá (Dominikov príbeh)

Dominik Drdul je 15-ročný vozičkár. Od júla 2013 sa zúčastňuje na aktivitách projektu „Spoliehame sa na vlastné sily“, ktorý Slovenská spoločnosť pre spina bifida organizuje vďaka podpore Nadácie pre deti Slovenska z fondu Hodina deťom.

Dominik si túto možnosť veľmi pochvaľuje: „Vďaka tomuto projektu som sa počas letného filmového tábora mohol naučiť viaceré nové veci – získal som praktické rady o fotografovaní a vyskúšal som si základy práce s profesionálnou kamerou. Tiež som si pri natáčaní krátkych inštruktážnych videí uvedomil, aké je náročné vystupovať pred kamerou tak, aby bol výsledný efekt lahodný oku i uchu.

Počas tábora som mal možnosť povzbudiť mnohých mladších vozičkárov ku konkrétnym krokom k ich samostatnosti a veľmi ma teší, keď sa im darí. Aj ja osobne sa snažím dennodenne vlastnými silami urobiť všetko, čo viem.

Dominik prekonáva svoj hendikep aj vďaka vašim príspevkom do fondu Hodina deťom.

A najviac ma teší, že mi projekt priniesol nových zdravých kamarátov, ktorí sa letného tábora zúčastnili ako dobrovoľní asistenti nás – vozičkárov. Som im veľmi vďačný, že ma berú ako jedného z nich. Znamená to pre mňa veľmi veľa a kedykoľvek mám možnosť sa s nimi stretnúť osobne alebo cez net, veľmi rád to využívam. Podnikli sme už spolu nejaké stretnutia a teším sa na ďalšie!“

Na letných táboroch s podporou Nadácie pre deti Slovenska sa spoločne zúčastňujú detskí vozičkári aj zdravé deti.

A my z Nadácie pre deti Slovenska sa veľmi tešíme, že sme mohli Dominikovi i mnohým jeho kamarátom aj vďaka vašej podpore pomôcť na jeho náročnej, no už teraz úspešnej ceste k samostatnosti a spokojnému, plnohodnotnému životu...

Ďakujeme!

NDS

NADÁCIA PRE DETI SLOVENSKA
CHILDREN OF SLOVAKIA FOUNDATION

VEĽKÉ SNY POTREBUJÚ MALÚ POMOC

Pošlite prázdnu SMS na číslo 800, venujte deťom hodinovú mzdu v hodnote 4 € a darujte im budúcnosť.

Zatočte so škvrnami!

Niekedy stačí malá nehoda a máme za-
blatené nohavice,
mastný flak na trič-
ku či škvrnu od vína
na košeli. Na trhu je
v oblasti pracích pro-
striedkov niekoľko sil-
ných zbraní.

Gélové kapsuly Pal-
mex5 Active Caps obsahujú päť vysoko
účinných zložiek, ktoré dokážu odstrániť
najrôznejšie druhy škvŕn a nečistôt – mas-
notu i škvrny bielkovinového a škrobového
pôvodu. Vďaka rýchlej rozpustnosti a speci-
álnemu zloženiu môžeme s kapsulami prať aj
pri nízkych teplotách, čím ušetríme elektrickú
energii.

VN

Džínsovina na milión spôsobov

Ak chcete byť túto jeseň trendy, nesmie vám
v šatníku chýbať denim, čiže džínsovina. Nosí
sa na všetkom. Táto látka prešla dlhým pro-
cesom vylepšovania a už sa zďaleka nenosí
iba v podobe nohavíc. Z denimu dnes nájde-
me úplne všetko – od topov, blúzok a sukní
až po kabelky a topánky.

Trendom, ktorý sa prejavil už počas letnej se-
zóny, sú džínsové košele a vestičky. Vyrábajú
sa na milión spôsobov, dlhé, krátke,
svetlé, tmavé, vyšívane, vybi-
jané a kombinované s inými
materiálmi. Veľ-
mi obľúbená
je kombinácia
džínsovi-
rentných ma-
teriálov. Okrem
toho sa, samozrejme, nosia džínso-
vé bundy. Tiež sa kombinujú s inými
materiálmi, populárne je najmä
spojenie s kožou alebo
koženkou.

TA

Módna inšpirácia z prírody

Zvieracích motívov sa návrhári dámskej módy
nevzdávajú v žiadnej sezóne a aj túto jeseň
sa objavujú na mólach aj v regáloch predajní.
Mačky, leopardy, hady aj tigre – všetko sa dá
skombinovať tak, aby ste vyzerali trendy.
V tejto sezóne zvieratá kraľujú na rozličných
kúskoch, od kabátov až po kabelky – nie
však na topánkach. Prešľapom by teda bola
kombinácia zvieracej kabelky so zvieracími
topánkami. Naopak, trendové sú kombinácie
zvieracích a punk-rockových motívov, ktoré
vytvárajú živočišne drzý outfit.

TA

Vône jesene

Čuch je silný zmysel, ktorý aktivuje našu pamäť.
Pokiaľ cítime niečo príjemné či známe, mozog
to okamžite zaregistruje a navodí nám náladu,
ktorú máme s konkrétnou vôňou spojenú. Preto
je dobré cielene sa obklopovať takými vôňami,
ktoré v nás vzbudzujú pocit harmónie, upoko-
jenia a pohody. Stresu máme v dnešnom svete
viac ako dosť a treba proti nemu bojovať všetký-
mi dostupnými prostriedkami.

Hitom tohtoročnej jesene sú tematické vône,
súvisiace s ročným obdobím a súčasne umoc-
ňujúce to, čo je na ňom krásne a pozitívne.
Spoločnosť PartyLite prináša sviečky s novými
vôňami – Jablkový likér s tekvicou či Škoricový
lesk majú symbolicky zacielené do kulinárskej
sféry. Moruša a Jesenná žiara sú arómy jese-
nej prírody a vône s názvami Pri kozube, Jantá-
rové drevo s vanilkou či Mahagón a jablko navo-
dia pocit večera stráveného v drevenom zrubu
ďaleko od uponáhľaného mesta.

Originálne sú sviečky Svetlo prírody s dreveným
knôtom, ktorý po zapálení praská a vyvoláva tak
dojem skutočného ohňa. Bez žeravých uhlíkov
a nečistôt si s nimi vychutnáte atmosféru kozu-
bu. Farebné listie, tekvica, jablká a rôzne jese-
né plody predstavujú zároveň aj motívy nových
interiérových dekorácií od spomínanej firmy.

ZM

Rexona a tím F1 Lotus

Značka Rexona prichádza so speciál-
nou edíciou pánskych antiperspirantov
Rexona Men Lotus F1 Team. Vyvinu-
li ju pri príležitosti tri roky trvajúceho
sponzorstva tímu F1 Lotus s touto
značkou. Partnerstvo je založené nie-
len na báze sponzorstva, ale aj na zák-
ladných vlastnostiach, ktoré deklarujú

obe značky: silné postavenie pri vyví-
janí nových technológií, inovativnosť,
vášeň, ambície. Majú rovnaké typy fa-
núšikov a spotrebiteľov. Sú určené mu-
žom, ktorí chcú posúvať hranice svo-
jich možností, žiť naplno a byť o krok
vpredu.

VN

Stylingové prípravky Toni & Guy

Všetky fashionistky si prídu na svoje.
Od konca októbra sú na Slovensku
v predaji výrobky limitovanej edície
dvoch prémiových stylingových prí-
pravkov na vlasy Toni & Guy HairMeet-
Wardrobe. Ide o sprej s morskou so-
ľou z radu Casual a extra tužiaci gél
na vlasy z radu Creative. Na dizajne
obalov oboch produktov sa podieľala

známa britská dizajnérka a módna ná-
vrhárka Lulu Kennedy.
Tužiaci gél je vhodný na krátke a zo-
strihané vlasy, pevne drží a vytvára
extrémny štýl. Sprej obsahuje styl-
ingové zložky, ktoré vlasy obalia a spev-
nia, takže sa dajú ľahšie tvarovať do
želaného účesu. Kúpiť ich môžete
exkluzívne v sieti DM Drogerii.

JF

Žehlenie bez veľkého rozmýšľania

PerfectCare Pure od Philipsu kombinuje výhody
parného generátora a bežnej žehličky. Bez zby-
točných nastavovaní bezpečne vyžehlí všetky

kusy oblečenia, hoci aj bavlnu a silon hneď po
sebe. Tajomstvo úspechu spočíva vo vhodnej
kombinácii teploty a pary v jednom nastavení
pre všetky typy tkanín.

K rýchlosti prispieva aj nová žehliaca platňa
s dobrou kĺzavosťou. Technológia Pure Steam
Cartridge zabezpečí až 99 % pary bez vodného
kameňa. Výrobok má praktickú veľkosť, vďaka
ktorej v domácnosti nezaberá veľa úložného
priestoru.

VN

Business & Pleasure Networking – prečo nie?

Skĺbiť pracovný a súkromný život je niekedy tvrdý oriešok a často aj profesionálne úspešní ľudia majú problém naplniť svoje ciele v osobnej sfére.

Pracovne vyťažení ľudia preto vyhľadávajú rôzne networkingové akcie, kde môžu nadviazať nové obchodné aj osobné kontakty. Možno si nájsť aj partnera „svojej krvnej skupiny“. Takzvaný Business & Pleasure Networking je novinkou, ktorá štartuje v Českej republike. Ide o kombináciu networkingovej akcie (vytvárania siete kontaktov) a neformálneho stretnutia s príjemnými a inteligentnými ľuďmi, medzi ktorými je pravdepodobná súhra a nájdenie spoločných záujmov.

Obklopujte sa ľuďmi svojho druhu

„Naším cieľom je efektívne zoznamovanie, teda zoznámiť čo najviac ľudí navzájom a dať im v krátkom časovom úseku priestor na vytvorenie nových kontaktov. Ako tieto kontakty ďalej využijú, to je už celkom na nich,“ vysvetľuje zakladateľka tohto projektu v ČR Lenka Schánová.

Organizátori pozývajú na stretnutia ľudí na úrovni – príjemných, vzdelaných a inteligentných.

„Hravo, efektívne a úplne prirodzene spájame ľudí s podobným zameraním, vzdelaním a postavením, a to spôsobom, ktorý je prijateľný pre každého bez rozdielu pohlavia či veku,“ dodáva.

Ako to funguje v praxi

V rámci akcií Business & Pleasure Networkingu sa stretávajú ľudia v klubovej atmosfére, v prostredí, kde sa na nich nevyvíja nijaký spoločenský či individuálny tlak. Pozvaných je okolo 40 ľudí, ktorí sa rozdelia na malé skupiny. Tie sa v priebehu večera menia a účastníci sa tak dostávajú do interakcie prakticky so všetkými prítomnými. Bez stresu, ostychu či pretvárk

ľudia nadväzujú kontakty, vzťahy – a to riadnym spôsobom pod dohľadom profesionálov. Počas večera postupne plnia niekoľko úloh. Ide väčšinou o konverzačné a vzájomne poznávacie aktivity, zamerané na získanie základných informácií o druhých, a to opäť hravým a neformálnym spôsobom. V hre sú aj dobré drinky.

Niečo pre singlov

„Dôvodom vzniku tohto networkingového projektu boli moje skúsenosti so získavaním kontaktov. Klasický networking je zameraný iba na obchodné vzťahy a bez vlastnej proaktivity si z neho účastníci veľa neodnesú. Majú tendenciu skôr konverzovať v skupine už známych ľudí, prípadne iba s ľuďmi zo svojho sprievodu a s väčšinou prítomných sa tak v podstate míňajú,“ objasňuje L. Schánová.

Business & Pleasure Networking môže byť cestou aj k riešeniu deficitov v osobnej sfére. „Vysokopostavení a pracovne vyťažení ľudia si často nechcú pripustiť, že niekoho hľadajú, a hanbia sa priznať, že sú single. Zoznamky typu speed-dating, zamerané na osobné vzťahy, sú pre nich problematické, takže sa podobným akciám vyhýbajú a zmena nenastáva,“ konštatuje networkingová manažérka.

Kto môže prísť

„Nie sú to akcie pre každého. Starostlivo dbáme na výber pozvaných. Vyberáme tých, ktorí zodpovedajú našej vlastnej filozofii – teda

príjemných, úspešných, vzdelaných a inteligentných ľudí, ktorí pracujú sami na sebe, stoja

Cieľom je prepájať jednotlivcov a vytvárať nové kontakty na obchodnej i súkromnej úrovni.

o nové kontakty a rešpektujú ostatných. Naším cieľom je vzájomne prepájať jednotlivcov na obchodnej i súkromnej úrovni,“ dodáva L. Schánová.

ZM

Ilustračné foto: PSS/Miroslav Košířer

Prečo by mali zákazníci prísť práve k vám?

Mnohé firmy majú pocit, že keď napodobnia svojich konkurentov a pritom budú o kúsok lacnejšie, bude to stačiť.

Nedokážu nájsť na svojich výrobkoch a službách odlišnosť. Nič také, pre čo by ich zákazníci mohli vyhľadávať radšej ako iných výrobcov – a tak volia cenovú vojnu.

Má však najnižšia cena zmysel? Ako dlho bude takýto dodávateľ schopný odolávať cene, ktorú nasadia ázijskí výrobcovia (alebo študenti, ľudia z vidieka, chudobnejších regiónov atď.)?

Stačí sa zamyslieť: Rozhodli ste sa pre svoje auto preto, že bolo najlacnejšie, alebo preto, že ste dôverovali značke? Kupujete si najlacnejšie šaty alebo také, ktoré sa vám zapáčia a máte pocit, že sú zaujímavé a vy v nich zažiarite? Jete vždy to, čo je najlacnejšie, alebo to, čo považujete za chutné, zdravé či inak príťažlivé?

Dôležitejšie, ako tlačiť cenu dole, je vybudovať „vnímanú hodnotu“ – niečo nadštandardné.

Aj keď mnohokrát počúvam od zákazníkov, že si nemôžu dovoliť za svoje služby účtovať viac, pretože by to trh neprijal (a oni napriek najnižšej cene trpia nedostatkom zákaziek), vzápätí stretnem niekoho, kto v rovnakom regióne robí porovnateľnú prácu a darí sa mu tak, že sa práve chystá stavať vlastnú budovu a o „údajnú krízu“ sa vôbec nestará.

Lacné nerovná sa atraktívne

Ak je niečo lacné, zďaleka to neznamená, že si zákazník povie, že nakúpil najlepšie. Obzvlášť ak ide o služby, ktoré súvisia so zručnosťou, schopnosťami či vedomosťami. Skôr naopak. Vlastná skúsenosť ma naučila, že vždy, keď som chcela niekoho podporiť a pomôcť mu lacno či zadarmo, otočila sa táto snaha proti mne. Ľudia si nevážili pomoc zadarmo a moje rady nere realizovali, napriek tomu, že som ich pripravila s plnou vážnosťou, seriózne a dôkladne. A viete čo? Čím drahšie som svoje rady poskytla, tým vážnejšie ich ľudia brali a o to viac úžitku im priniesli! Pretože len zrealizovaný marketing

môže spôsobiť cingot v pokladnici a vynaložené náklady v pohode vynahradiť.

Nastaviť dobre cenu je, samozrejme, umenie, ktoré si vyžaduje obchodnícky cit. No oveľa dôležitejšie, ako tlačiť cenu dole, je vybudovať vnímanú hodnotu a ponúknuť zákazníkovi niečo, čo iní nedokážu.

Vytvorte slogan, v ktorom konkrétne a jasne povie, aký problém zákazníkovi vyriešite.

Vnímaná hodnota je, jednoducho povedané, dôvod, pre ktorý by zákazníci mali nakúpiť práve u vás. Je to dôvera zákazníka, že splníte jeho očakávania, ak sa rozhodne spolupracovať práve s vami. A je to oveľa viac než reklamný slogan či grafický logotyp – i keď v týchto prvkoch sa môže odzrkadľovať.

Ponúknite silný a jasný prísľub

Je jasné, že zákazník ocení našu jedinečnosť len vtedy, ak sa o nej dozvie, ak ju správnym spôsobom komunikujeme. A čím konkrétnejšie a zrozumiteľnejšie to urobíme, tým skôr nám môže veriť.

Svoju jedinečnosť úspešne a veľmi úderne pred pár rokmi vyjadrila spoločnosť Domino's Pizza: Pizza do 30 minút alebo ju neplatíte! Bol to výrok, ktorý vás presvedčil, že sa ich služby oplatí vyskúšať. Žiadne presvedčanie, že to bude tak rýchlo, ako je len možné. Priemerný hladoš dal prednosť konkrétnemu prísľubu pred možnosťou, že by to konkurent hádam stihol aj za 25 minút. (Pravdou je, že po niekoľkých rokoch spoločnosť z rôznych dôvodov svoj slogan opustila, no pre získanie väčšieho podielu trhu mal určite svoj význam.)

Premýšľate, ako vytvoriť podobne silný „prísľub“ pre svojich zákazníkov?

Neskúšajte to abstraktnými slovnými hrami. Buďte konkrétni a povedzte zákazníkovi, aký problém mu snímte z pliec. Povedzte to jasne a zrozumiteľne. Pokúste sa číselne vyjadriť výhody, ktoré partner spoluprácou s vami získa (konkrétna

úspora času či peňazí, strata kilogramov...). Zamerajte sa na to, v čom ste odlišní, prečo splníte zákazníkovi predstavu lepšie ako konkurencia.

Povedzte to zákazníkovi stručne a hneď

Prinášate novinku? Máte lepšiu dizajn? Dokážete lepšie vyjsť v ústrety individuálnym predstavám? Patrí váš výrobok k tým, ktoré dávajú svojmu majiteľovi pocit výnimočnosti? Môže to byť čokoľvek, ale musí to byť dôležité pre zákazníka, nielen pre vás. A zákazník to musí pochopiť ľahko a rýchlo. Najúčinnnejšie je preto ukázať mu to slovné aj vizuálne:

- „Žiarivá pleť vyzerajúca o 10 rokov mladšie do piatich minút“ (+ obrázok krásnej ženy, ktorý to demonštruje).
- „Profesionálna webstránka vytvorená v priebehu jednej hodiny“ (+ vzorka šablóny).
- „Obsluhu zvládne aj osemročné dieťa“ (vhodný obrázok k tomuto nie je potrebné opisovať, však?).

Keď nájdete a sformulujete hodnotu, po ktorej zákazník zatúži, či jednoducho svoj kľúčový benefit, nezabudnite ho vytlačiť do svojich prezentačných materiálov, uviesť na webstránke či kdekoľvek, kde je to vhodné. Rozhodne vám to prinesie väčší úžitok než slová „Vitajte na našom webe“, „Zoznámte sa s našou výnimočnou ponukou pre vašu krásu“ či podobné prázdne formulky.

Jana Škutková

www.marketingovo.sk

Ilustračný obrázok: SXC

Event – marketingový nástroj pre vašu budúcnosť?

Hoci to trvalo trochu dlhšie, vízia udržateľného marketingu predsa len prišla aj do našich končín.

Po pár rokoch už máme naozaj rozvinuté a kreatívne reklamné agentúry, PR agentúry, digitálne agentúry a v neposlednom rade aj eventové a live marketing agentúry.

Event marketing je z menovaných u nás vari najmenej doceneným marketingovým nástrojom. V zahraničí je veľmi využívaný, no na Slovensku majú klienti a zadávatelia ešte stále väčšiu tendenciu plánovať budget na iné ako live marketingové aktivity. Smerovanie a vývoj na zahraničných trhoch ukazujú, že v budúcnosti sa to zmení.

Význam osobného stretnutia

Event a live marketing – to je segment, ktorý má nezastupiteľné miesto v celkovom korporátnom komunikačnom mixe. Na jeho dôležitosť sa na Slovensku snaží poukázať aj BTL komunikačná asociácia, združujúca popredné eventové a promotion agentúry.

Event má byť systémovou aktivitou, ktorá pomáha dosahovať konkrétne korporátne ciele.

Aj samotní profesionáli združení v asociácii poukazujú na nie celkom ideálne postavenie eventu ako marketingového nástroja na našom trhu. „Marketingový nástroj event marketing, resp. live marketing na Slovensku existuje vo veľmi obmedzenej miere,“ povedal predseda BTL komunikačnej asociácie Štefan Kozák. „Súvisí to s pohľadom na komunikačný mix a s rutinnými zvykmi na našom trhu. Pre mnohých sa zdá byť jednoduchšia a efektívnejšia komunikačná „rana istoty“ ako príprava dlhodobej stratégie pre oblasť live marketingu,“ dodal.

Problémom dnešného live marketingu je aj jeho vnímanie, ktoré ho chápe iba ako event samotný, nie však ako cielenú a plánovanú aktivitu, ktorá vedie k plneniu konkrétnych cieľov a ku konkrétnej efektivite. Práve live marketing sa však v zahraničí využíva čoraz viac a predpoklad do budúcnosti hovorí, že to tak bude

pokračovať. Dôvod? Práve event a live marketing často už sú a budú čoraz viac jedinou platformou, kde sa ľudia stretnú – osobne. Väčšina komunikácie sa totiž už dnes odohráva na digitálnej či mediálnej platforme. Live marketing je iný.

Sila eventu, hodnota zážitku

Sila eventu je nespochybniteľná. Spočíva v osobnej interakcii, ktorá je čím ďalej, tým vzácnejšia. Ale vždy to bola, je a bude práve osobná interakcia, ktorá „robí“ obchod. „Sila rovná sa jedinečnosť. Vo vytvorenom pocite. V zažitej emócii. V interakcii človeka s človekom. V reálnom dotyku so značkou, produktom, ľuďmi, číslami... Žiadny hypersociálny ani online nástroj nenahradí ľudskú interakciu a zažitú emóciu. To chcem zdôrazniť. Biznis aj vzťahy vytvárajú predsa ľudia, nie aplikácie. Je to tak už niekoľko tisíc rokov,“ tvrdí predseda

BTL komunikačnej asociácie. Je dôležité si uvedomiť, že čím viac sa sústreďujeme na technologický a technologický rozvoj, tým menej dávame priestor osobnej komunikácii. BTL komunikačná asociácia zachádza vo svojich úvahách dokonca tak ďaleko, že nastoľuje otázku, či nebudú napokon eventy a live marketing jediným priestorom, kde bude dochádzať k priamym retailovým stretnutiam všeobecne.

Osobný kontakt je dôležitý, možno ním dosahovať viditeľné úspechy a robiť konkrétne obchody. Jediné, čo potrebujete, je event, ktorý naozaj zaujme a ostane tak v pamäti všetkých prítomných. Práve vďaka zážitku, ktorý vyvolá a na ktorý jeho aktéri tak skoro nezabudnú, dochádza následne k dosahovaniu cieľov, pre ktoré sa event realizoval.

BTLka

Eventy – ich ciele a efektivita

Interná komunikácia (zamestnanci)	B2E eventy	Ciele: poďakovanie, motivácia na zžitie sa so spoločnosťou, komunikácia firemnej kultúry a kľúčových informácií zamestnancom, príprava na „change management“ a pod.
	B2B eventy	Všeobecné ciele: poďakovanie, nadviazanie a upevňovanie partnerskej spolupráce a vzťahov, predstavenie noviniek a nových foriem spolupráce, posilňovanie a vytváranie imidžu spoločnosti a pod. SMART ciele = zlepšenie predaja a obrátov, dosahovanie definovaných ROI, ROA, podpora CSR atď.
	B2C eventy	Všeobecné ciele = predstavenie, vyvolanie záujmu, uvedenie produktu, značky a pod. SMART ciele = zvýšenie znalosti, poznateľnosti, nárastu predaja a pod.

Vzdelávanie, kurzy, semináre

Bratislavský kraj

Manažment

Motivácia zamestnancov, 29. – 30. 11., BA, Excellent Training

Asertivita a riešenie konfliktných situácií, 5. – 6. 12., BA, MEGA Education

Ako viesť ľudí – leadership, 22. – 23. 11., BA, Albisa

Časový manažment, 15. – 16. 11., FBE BA

Tímové koučovanie – SolutionCircle, 22. – 23. 11., BA

Hodnotenie – nástroj zvyšovania výkonnosti a rozvoja zamestnancov, 27. – 28. 11., BA, a_set

Procesne a projektovo orientovaná organizácia, 5. 12., BA, Next Level Consulting

PM I. – Projektový manažment I., 27. – 28. 11., FBE BA

MW – Moderovanie workshopov, 23. 11., FBE BA

Multi-projektové riadenie a riadenie projektových portfólií, 3. – 4. 12., BA, Next Level Consulting

Produktový manažment, 3. – 4. 12., BA, a_set

Ťažké a nepríjemné rozhodnutia v personálnej práci, 13. – 14. 11., BA, a_set

PRINCE2® Practitioner, 26. – 27. 11., BA, Next Level Consulting

Akreditovaný kurz Prince2® úroveň Foundation, 3. – 5. 12., BA, Inbox SK

Presentation Skills in English, 26. – 27. 11., BA, FBE BA

Marketing a obchod

Biznis protokol a spoločenská etiketa, 16. 11., BA, AiO Education

Nákupné zručnosti, 4. 12., BA, die Berater

Public relation a event manažment alebo Ako vytvárať pozitívny obraz o firme, 29. 11., BA, a_set

IT a počítače

Riadenie IT služieb, 15. 11., BA, die Berater

MS PowerPoint 2010/2007 – základy, 22. – 23. 11., BA, Ipex IT

MS Excel 2010/2007 – štatistika a analýzy, 13. – 14. 12., BA, Ipex IT

Financie, účtovníctvo a dane

Pohľadávky komplexne, 26. 11., BA, Verlag Dashöfer

Splatná a odložená daň z príjmov, 27. 11., BA, Poradca podnikateľa

DPH – veľká novela od 2014, 3. 12., BA, Agentúra PRO

DPH, 14. 11., BA, Agentúra Apollo

Účtovná závierka v podvojnom účtovníctve podnikateľov, 29. 11., BA, Edu-Land

Cestovné náhrady, 20. 11., BA, Agentúra Tempo

Účtovný a daňový kokteil, 13. – 15. 11., BA, Verlag Dashöfer

Kurz jednoduchého účtovníctva, 12. – 14. 11., BA, Edu-Land

Daň z príjmov – právnické osoby, 5. 12., BA, Agentúra Tempo

Účtovná závierka v jednoduchom účtovníctve podnikateľov, 3. 12., BA, Edu-Land

Daňové a nedaňové náklady, 14. 11., BA, Agentúra Tempo

Jednoduché účtovníctvo – víkendový kurz, 16. – 23. 11., BA, Agentúra Jaspis

Mzdy a personalistika – večerný kurz, 11. – 28. 11., BA, Agentúra Jaspis

Účtovníctvo a dane v roku 2014, 21. 11., BA, Verlag Dashöfer

Dane a poplatky Slovenskej republiky, 11. – 12. 11., BA, Akadémia daňových poradcov

Zákon o DPH, 19. – 20. 11., BA, Edu-Land

Právo a legislatíva

Ochrana osobných údajov + príprava na skúšku, 15. 11., BA, Centrum vzdelávania MPSVR SR

Ochranné známky a doménové mená, 4. 12., BA, BPM Slovakia

Východné Slovensko

Manažment

Osobnostný manažment, 21. – 22. 11., Košice, Kopex

PRINCE2 Foundation, 18. – 20. 11., Košice, POTIFOB

Tvorba a manažment projektov, 25. – 28. 11., Košice, Academia Istropolitana Nova

Asertívna komunikácia, 26. – 27. 11., Košice, Vincotte Slovakia

Ludské zdroje a personalistika

Nový zákon o ochrane osobných údajov, 11. 11., Prešov, 12. 11., Košice, Econ Colsunting

Ochrana osobných údajov – nový zákon, 13. 11., Prešov, Poradca podnikateľa

Výberový pohovor – sobotný kurz, 16. 11., Košice, Agentúra Jaspis

Financie, účtovníctvo a dane

Prehľad peňažných tokov – Cash Flow, 27. 11., Košice, Poradca podnikateľa

Daň z pridanej hodnoty – novela zákona, 26. 11., Košice, Agentúra Tempo

Účtovná závierka v podvojnom účtovníctve, 6. 12., Košice, Agentúra Tempo

Novela zákona o DPH a dodanie tovaru a služieb v EÚ, 14. 11., Košice, 26. 11., Poprad, Poradca podnikateľa

Účtovný a daňový kokteil, 11. – 13. 11., Vysoké Tatry, Verlag Dashöfer

Marketing a obchod

Marketingová komunikácia – denný kurz, 13. – 15. 11., Košice, Agentúra Jaspis

Stredné a západné Slovensko

Manažment

Sila zjednodušovania, 18. 11., Žilina, IPA Slovakia

Techniky na riešenie problémov II., 5. 12., Žilina, IPA Slovakia

Leadership k novým horizontom, 5. – 6. 12., Mojmirovice, Vzdelávací inštitút COOP

Riadenie pracovného výkonu zamestnancov, 21. – 22. 11., Žilina, IPA Slovakia

Manažment zmeny a zvládnutie odporu, 21. – 22. 11., Žilina, IPA Slovakia

Motivácia a systémy odmeňovania zamestnancov vo výrobe, 2. – 3. 12., Žilina, IPA Slovakia

Ludské zdroje a personalistika

Zákon o ochrane osobných údajov – odborné školenie, 19. 11., Nitra, Agentúra Jaspis

Nový zákon o ochrane osobných údajov, 13. 11., Trenčín, 14. 11., Žilina, 15. 11., Trnava, Econ Colsunting

Mzdy a personalistika – sobotný kurz, 17. 11. – 15. 12., Banská Bystrica, Agentúra Jaspis

Zákon o ochrane osobných údajov v praxi, 21. 11., Žilina, Educo Colsunt

Financie, účtovníctvo a dane

Novela zákona o DPH a vybrané problémové časti zákona, 19. 11., Žilina, Educo Colsunt

Novela zákona o DPH, 4. 12., Trnava, Vzdelávacia akadémia J. A. Komenského

Mzdy a personalistika – večerný kurz, 11. 11. – 4. 12., Levice, Agentúra Jaspis

Právo a legislatíva

Nový zákon o ochrane osobných údajov, 28. 11., Trnava, Vzdelávacia akadémia J. A. Komenského

Diskvalifikácia, riziká a zodpovednosť konateľov a prokuristov, 22. 11., Piešťany, BA, BS Partner

Marketing a obchod

Základy úspechu obchodníka, 14. – 15. 11., Zavar, AiO Education

Obchodné rokovanie v anglickom jazyku, 26. 11., Žilina, Vzdelávacia Akadémia Žilina

Marketingová komunikácia, 16. – 17. 11., Žilina, Agentúra Jaspis

Certifikovaný nákupca, 20. – 21. 11., Ražeckej Teplice, Roman Research

IT a počítače

PowerPoint – základy, 26. 11., Nitra, Lapis

Excel – pre pokročilých, 20. – 21. 11., Nitra, Lapis

Tabuľkový procesor MS Excel, 11. – 22. 11., Trnava, Vzdelávacia akadémia J. A. Komenského

Informácie o vzdelávacích aktivitách prinášame v spolupráci s internetovým portálom www.education.sk

Investujte s rozumom do jazykového vzdelávania

Firmy ročne nalievajú do jazykových kurzov nemalé peniaze, návratnosť investície však väčšinu z nich netrápi.

Stredne veľké a nadnárodné firmy stojí jazykové vzdelávanie ich zamestnancov ročne až desiatky tisíc eur. Rovných 50 % spoločností oslovených v rámci prieskumu uhrádza zamestnancom kurzy cudzieho jazyka preto, lebo ním v práci každý deň komunikujú. Približne 33 % zamestnávateľov vníma cudzí jazyk len ako benefit a ďalších 17 % vynakladá peniaze na kurzy iba v špeciálnych prípadoch – pri presune manažéra do zahraničia či na inú pozíciu.

Cudzí jazyk by však nemal byť len benefitom alebo ad hoc aktivitou, ale dlhodobou a konzistentnou investíciou do biznisu. A to si minimálne polovica oslovených firiem neuvedomuje. Ešte menej z nich je schopných prínos a návratnosť tejto investície aj kalkulovať.

Zamestnanci bez postihov

Kým 60 % firiem oslovených v prieskume Asociácie jazykových škôl SR vyhodnocuje investície do vzdelávania len formou testov, zvyšných 40 % ich nevyhodnocuje vôbec. Paradoxné je, že až tretina testujúcich firiem nevyvodzuje z ich výsledkov žiadne dôsledky. „V nalievaní peňazí do stagnujúcich zamestnancov pokračujú

ďalej. Ročné náklady na jazyky pritom predstavujú v priemere 300 eur na jedného študujúceho zamestnanca,“ hovorí predsedníčka asociácie Klaudia Bednárová.

Jasné pravidlá v oblasti jazykového vzdelávania majú Slovenské elektrárne. Firma „nakupuje“ najmä angličtinu a zamestnancom, ktorí jazyk reálne využívajú, ju v plnej výške hradí najviac tri roky. „Investíciu kontrolujeme testovaním a sledovaním dochádzky,“ hovorí HR riaditeľka elektrární Lucia Bohunická. Ak zamestnanec testy neurobí alebo na hodinách absentuje, firma v jazykovej investícii do tohto konkrétneho človeka nepokračuje.

Cudzí jazyk by nemal byť len benefitom, ale dlhodobou a konzistentnou investíciou do biznisu.

Kedže testy väčšinou realizuje škola, ktorá zamestnancov firmy cudzí jazyk aj učí, závislosť „jazykovky“ od dobrých výsledkov môže podľa K. Bednárovej viesť k ich umelému vylepšovaniu. „Testovanie by preto malo byť nezávislé a komplexné a malo by vychádzať z európskych štandardov,“ zdôrazňuje predsedníčka AJŠ SR. Dodáva, že firmy už tento fakt začínajú chápať a nezávislé nástroje aj využívajú.

Vyhráva najnižšia cena (bohužiaľ)

Až dve tretiny firiem hľadajú jazykovú školu cez tender. Väčšina z nich na základe pomeru kvality a ceny, pričom kvalitu definujú na základe referencií školy, životopisov lektorov či prípadnej predchádzajúcej skúsenosti. Pri takýchto všeobecných kritériách vyhráva podľa K. Bednárovej najčastejšie uchádzač s najnižšou cenou, čo ide na úkor kvality, lebo dobrých lektorov pri nízkej cene kurzu žiadna „jazykovka“ nezaplatí. Súčasťou tendra by mali preto byť aj ukážkové hodiny, ktoré podľa prieskumu realizuje len necelá desatina oslovených firiem. Ešte nižšie percento nadnárodných firiem chce od uchádzačov aj dlhodobý vzdelávací plán. „V elektrárnach vyžadujeme od jazykovej školy lektorov, ktorí majú pedagogické vzdelanie, ako aj výučbu odbornej terminológie,“ vysvetľuje L. Bohunická a dodáva, že v prípade nespokojnosti študentov s lektorom alebo priebehom hodiny žiadajú elektrárne jeho výmenu.

Prostriedok na prenos know-how

Meranie investície nespočíva len v testovaní zamestnancov, ale najmä v sledovaní ďalšieho využitia jazyka v prospech firmy. Cudzí jazyk by nemal byť cieľom, ale prostriedkom. „Znalosť cudzieho jazyka je jedna vec, schopnosť používať ho v osobnej komunikácii či pri verejných prezentáciách je vec druhá,“ hovorí konzultant v oblasti identity a šírenia hodnoty značky Peter Mác. Vo svojej práci pomáha manažérom odstraňovať stres pri komunikácii v angličtine spôsobený strachom zo zlyhania. Manažéri by podľa neho mali študovať v cudzom jazyku nielen samotný jazyk, ale skúsiť aj prezentačné schopnosti či „mäkké“ zručnosti.

Okrem prostriedku na dorozumenie sú cudzie jazyky aj nástrojom na čerpanie zahraničného know-how, napríklad z médií alebo z internetu. Jeho transferom môžu zamestnanci priniesť do firmy nové nápady a prispieť k jej rastu. „Znie to až banálne, ale napriek tomu sa to v podmienkach našich firiem nedeje. Zaangažovanosť zamestnancov na raste spoločností je na Slovensku nízka,“ konštatuje K. Bednárová.

Argumenty hovoriace v prospech väčšej angažovanosti firiem v oblasti jazykového vzdelávania sú jasné. Je len na nich, či ich budú chcieť lepšie implementovať do svojich HR systémov.

Peter Scherhauser

Ilustračný obrázok: SXC

F. Hollande Visited Slovakia

French President François Hollande paid an official visit to Slovakia on 29 October 2013 as the first ever French president in the history of the independent Slovak Republic.

At a meeting with his Slovak counterpart Ivan Gašparovič, French President noted the symbolism of the visit, marking the milestones in the history of both the former Czechoslovakia and Slovakia, as well as the 10th anniversary of Slovakia's entry to the European Union and the 5th anniversary of the adoption of the single European currency by Slovakia, adding that France had always been standing close to Slovakia on those momentous occasions.

"I wish to appreciate the long path Slovakia has taken over the past 20 years – you now have a stable democracy, stable institutions, stable monetary system and dynamic economy," President Hollande said. He especially acknowledged Slovakia's activities within the EU amidst the problems across the euro area.

"My visit has been an opportunity to sign the Action Plan for Strategic Partnership that covers all areas of our cooperation, economic and scientific in particular," the French President said. He also appreciated French investors' interest in doing business in Slovakia. "We have joint scientific teams, but we cooperate in the area of culture, too. Košice and Marseille are European Capitals of Culture for 2013, which also strengthens our relations," he added.

The two presidents confirmed their concurrent opinions concerning the promotion of nuclear energy. Slovakia plans to further strengthen its capacities in this area. "Good prospects of further intensification of Slovak-French cooperation can be seen in the Allegro research project on the construction of a prototype of a gas-cooled fast reactor," President Ivan Gašparovič said.

Issues related to the further European enlargement were also on the agenda. F. Hollande confirmed that Slovakia and France shared the same positions on the signing of the Association Agreement with Ukraine.

KP

French President opened in Bratislava an exhibition of art from Musée de Cluny.

Business Environment on Par with Fellow V4 States

The business environment in Slovakia is on a par with those in the other Visegrad Four countries – the Czech Republic, Hungary and Poland – but lags behind Europe's average, states an analysis on small and medium-sized entrepreneurship in Slovakia drawn up by the Economy Ministry.

The report also takes note of a recent drop in the competitiveness of Slovak economy as indicated in the World Bank's Doing Business 2013 ranking and an evaluation of Slovakia's competitiveness by the World Economic Forum.

The country drop to 49th place, down from 43rd the year before. As concerns the other V4 countries, Poland finished highest – 45th. Both Hungary and the Czech Republic were ranked worse than Slovakia – 57th and 75th, respectively. The Economy Ministry notes that other countries under review have put in more effort

towards improving the rules for the business environment while Slovakia has been standing still on a long-term basis, resulting in a deterioration in its position. The Minister Tomáš Malatinský believes that Slovakia's drop in the rankings was partly attributable also to measures that the Government had to undertake with a view to consolidating public finances.

EC Forecasts Positive

Slovakia is likely to have modest employment growth, weak inflation and a continuous current account surplus, the European Commission predicts in its autumn prognosis of the estimated economic developments in the 28 EU-member states. According to the Commission's forecasts, employment in Slovakia will grow at a moderate pace but it's highly likely that the unemployment rate in 2014 and 2015

will remain above 13 percent. EC also expects that despite the unemployment, wages will increase by 2 percent in 2013.

Inflation in Slovakia has been decreasing significantly in 2013 – from 3.7 percent in 2012 to 1.7 percent – and the Commission estimates that it will remain below 2 percent in the next two years. This is due to falling commodity prices and price regulation in the energy sector. According to the EC's estimates, the deficit will stand at 3 percent of GDP in 2013, which is about 1.5 percentage points less than in 2012. In the case of Slovakia, the economic risks are broadly balanced, according to the EC. Downside risks come mainly from a possible delay in the execution of large infrastructure projects. On the other hand, a positive surprise can come from a continued recovery in household consumption and also from a modest recovery in the construction sector in 2014.

What Do Expect Companies

The GfK Leadership Barometer 2013 survey indicates that 25 percent of companies in Slovakia expect to have better performance for this year than in 2012, while 36 percent expect worse results and one third expect profits to stay the same as last year. Companies currently consider the quality of their products, effective pricing and customer loyalty to be the most important, while three years ago companies indicated cost savings as most important.

Based on the results of the GfK survey, the strategic priorities in the management of companies in Slovakia have changed. "These findings clearly confirm the fact that companies implemented changes on the cost side over the past three years," said GfK Czech and Slovakia CEO Martin Mravec.

Three-fifths of the 500 companies in the survey expect the ranking of players in their sector to change.

Stories and photos by TASR news agency.

Poll: Euro Helpful against Crisis

Slovaks believe that the introduction of the euro helped to mitigate the impact of the crisis, the Eurobarometer survey has revealed. At the same time, the poll showed that Slovaks largely prefer a co-ordinated response to the crisis at the EU level along with fellow member states. Fifty-one percent of the 1,000 Slovaks included in the survey, which involved 27,624 Europeans in total, believe in the euro's mitigating effect. "There's a prevailing view in Slovakia in favour of joint co-ordinated measures, which

was backed by 54 percent of the respondents. Conversely, 39 percent of Slovaks advocate separate Government measures against the current crisis," said communications manager at the European Parliament's Information Office in Slovakia Dionýz Hochel.

When it comes to expected developments in European economy up to 2025, Slovaks expressed their trust in the EU as a whole and in their own country's government, but the former came off somewhat better.

Foreign Trade Posted Surplus

Slovakia's foreign trade recorded a surplus of €3.556 billion in 2012, which represented a marked increase of €2.54 billion when compared to the figures for 2011, the Statistics Office had announced in October.

Last year saw goods to the tune of €62.144 billion exported from Slovakia, which was a hike of 9.4 percent year-on-year. The most noticeable increase was recorded in cars and other motor vehicles designed mainly for passenger

transport (by €1.876 billion y-o-y).

Imports rose by 5.1 percent on an annual basis and amounted to €58.588 billion in 2012. The biggest increases in imports were posted for telephone sets, including apparatus for the cellular network and other wireless networks (up €1.166 billion y-o-y).

The biggest surpluses were posted with Germany (€3.423bn), the Czech Republic (€2.983bn), Poland (€2.831bn), Austria (€2.737bn), Hungary (€2.187bn), the United Kingdom (€1.776bn), France (€1.635bn), Italy (€1.078bn), the Netherlands (€0.783bn), Sweden (€0.707bn) and the United States (€0.648bn).

Conversely, the largest deficits were recorded with South Korea (€5.509bn), Russia (€3.313bn), China (€2.323bn), Japan (€0.850bn), Taiwan (€0.526bn), Malaysia (€0.190bn), Ukraine (€0.151bn) and India (€0.121bn).

Slovaks Tend to Trust Banks in Savings

Slovaks tend to entrust their savings to banks, as more than half of their money is placed in bank accounts or fixed-term deposits, Poštová Banka reported earlier this week based on stats compiled by Slovakia's central bank NBS.

As of late August of this year, people's deposits in banks amounted to €25.4 billion, which represents an annual rise of €1 billion, or 4.1 percent. Fixed-term deposits accounted for a bulk of the

sum – €13.4 billion, that is 53 percent of the total. "Current accounts made up 30 percent of total deposits, as they amounted to €7.6 billion. Based on our experience, however, money that

bank clients keep in their current accounts often isn't used at all for several months," said analyst Eva Sadovská and noted that fixed-term deposits are a better option in such cases.

Lower amounts of money were placed in mutual and pension fund schemes as well as in life insurance.

2022 Polish-Slovak Olympic Bid

Cracow's bid to host the 2022 Winter Olympics in association with Slovakia is viewed as a very realistic proposition by the Slovak Government, Finance Minister Peter Kažimír said. He observed that the money allocated for hosting part of the Games at Slovakia's ski resort of Jasná (North Slovakia) will be spent solely on elements that will continue to be used after the event is over, including roads and sports facilities.

"Slovakia certainly has a chance of success if it decides to join the right countries – in this case Poland and the city of Cracow," said the finance minister, whose opinion is shared by František Chmelár, president of the Slovak Olympic Committee and member of the joint Polish-Slovak Olympic bid preparation committee.

Following a recent Government approval, Slovakia is to spend approximately 481,000 by the end of July 2015 on preparatory work for the joint bid. Kažimír said that he can't predict what the actual expenditures for carrying out the Games would amount to, however.

Energy Policy and Priorities

The main pillars of Slovakia's energy policy for at least the next two decades will be energy security, sustainability and competitiveness, the Economy Ministry's energy section general director Ján Petrovič told to media in connection with a public debate on a so-called Energy Policy. The three basic pillars have been developed into individual priorities and goals in the document, mainly in the sphere of strategic supplies of electricity, natural gas and oil.

"Energy efficiency makes up a significant part of Slovakia's energy policy," said Petrovič, who noted that the Economy Ministry is responsible for projecting energy policy for at least 20 years, with regular updates in five-year cycles.

At the moment, Slovakia is highly dependent on imports of primary energy resources. At the same time, consumption of natural gas, coal and heat supplies has been falling, while consumption of electricity has been stagnating. The Economy Ministry also noted a moderate rise in the consumption of motor fuels, and a long-term reduction in energy demand.

Pomocník na ceste k zdravému stravovaniu

Máte radi smoothies? Potom ste si isto všimli, že s rôznymi variantmi tohto nápoja sa akoby roztrhlo vrece. Ponúkajú ich v kaviarňach, špecializovaných baroch či priamo v regáloch obchodov. Dobre skombinované ovocie a správny postup robia zo smoothie nápoj, ktorý môže mať na váš organizmus skutočne blahodarný vplyv.

Hustý, krémový smoothie z ovocia alebo zeleniny pripravíme v mixéri, nie odšťavovači. Ideálny je mixér s vysokým výkonom, najlepšie profesionálny. Vitamix TNC 5200 má výnimočne výkonný motor, schopný dosiahnuť až 37-tisíc

otáčok za minútu. Pri tejto rýchlosti dochádza k efektívnemu narušeniu rastlinných bunkových štruktúr, vďaka čomu sa z nich uvoľní maximálne množstvo vitamínov, bielkovín, stopových prvkov a vlákniny. Vitamix dokáže vyrobiť chutný krémový smoothie aj z listovej zeleniny, najlepšie v kombinácii s menším množstvom ovocia. Prístroj zastúpi aj iné kuchynské spotrebiče – môžeme v ňom odšťavovať, mixovať, drviť, sekať, mlieť, pripravovať polievky či zmrzlinu. Poradí si aj s orechmi alebo ľadom.

VN

Varenie hodné 21. storočia

Nový elektrický hrniec MultiCooker od Philipsu dokáže variť, fritovať i grilovať. Nahradí mnohých pomocníkov – parný hrniec, fritézu či panvice. Oceníte ho aj v záhrade alebo v kempe. Dokážete s ním pripraviť plnohodnotný obed, od polievky cez cestoviny, dusené mäso až po

koláče. So šikovnou rúčkou je ľahko prenosný. Poteší tiež, že do varenia vnáša kontrolu – umožňuje rýchlu a automatickú prípravu jedál bez potreby dozoru. Nastaviť možno jeden z dvanástich programov a zvoliť si čas varenia i odklad až do 24 hodín.

VN

Malé pivovary nastupujú

Trend varenia piva v malom a zakladania minipivovarov, ktorý sa v súčasnosti rozvíja najmä v Českej republike, neobchádza ani Slovensko. Nový minipivovar vznikol nedávno v Nitre, takže výroba piva sa do tohto mesta vracia po desiatich rokoch. Originálne pivo Trogár začala variť rodina Wolfovcov. Kapacita zariadenia umožňuje navariť ročne asi 150 hektolitrov piva; postupne ho budú dodávať reštauračným zariadeniam v okolí. „Najneskôr od budúceho roka budeme ponúkať Trogára na hokejovom štadióne. Naše pivo bude mať regionálny charakter, dostupné bude

najmä v Nitre,“ povedal spoluzakladateľ pivovaru Karol Wolf. Jeho vybudovanie vrátane nákupu technológií si vyžiadalo asi 100 000 eur. V minipivovare varia pivo metódou vrchného kvasenia, čo je najstarší používaný spôsob. „Pivo sa týmto spôsobom varilo už v 16. storočí, dodnes sa takto varí v Anglicku. V pive nie sú žiadne prídavné látky ani konzervanty. Výsledkom je hutné pivo s výraznou chmeľovou chuťou,“ vysvetľuje K. Wolf. Na výrobu piva používajú v Nitre výlučne vodu, slad, chmeľ a pivovarnické kvasnice; dodávateľmi surovín sú slovenskí výrobcovia.

TA

☐ **ÁNO**, objednávam si ročné predplatné v cene 12 €.

ADRESA PREDPLATITEĽA:

Meno a priezvisko:

Spoločnosť:

Ulica: Mesto a PSČ:

IČO: DIČ:

ADRESA NA DORUČENIE:

Meno a priezvisko:

Spoločnosť:

Ulica: Mesto a PSČ:

IČO: DIČ:

E-mail: Telefón:

Dátum: Podpis:

Platí aj podpísaná fotokópia objednávky.

Možnosť objednania predplatného:
zaslaním vyplneného objednávkového kupónu na adresu:

Goodwill Publishing, s. r. o.
Nevädzová 5, 821 01 Bratislava
faxom na číslo: 02/48 28 74 25
e-mailom: goodwill@goodwill.eu.sk

1 domov

nenahradíte,
majetok áno

Ján Olša, profesionálny hasič

Poistenie majetku

MÔJ DOMOV

Je úplne jedno, či váš majetok zhorí, je vytopený, alebo vám ho niekto ukradne.

Vyberte si naše poistenie majetku s najvyšším počtom vybavených poistných udalostí v uplynulom roku, ktoré ochraňuje najviac domácností na Slovensku a dôveruje mu viac ako 900 000 klientov.

www.allianzsp.sk

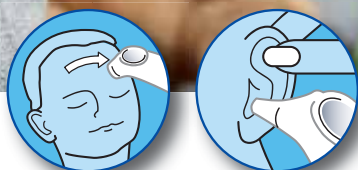
Infolinka 0800 122 222

Allianz
Slovenská poisťovňa

Thermoval[®]

duo scan

Už nemusíte svoje bábätko rozbaľovať
pre presné zmeranie teploty!

- Meranie s vysokou presnosťou
- Výsledok už za 1–3 sekundy
- 2 spôsoby merania (čelo, ucho)

Teraz vo **výhodnom balení**
vrátane výrobkov **Bel Baby**
a fľaštičky **Philips Avent**

Navštívte webové stránky www.thermoval.sk

HARTMANN

